

Vilniaus universitetas
Filosofijos fakultetas
Azijos ir transkultūrinių studijų institutas

Šiuolaikinės Azijos studijų programos studentas (-ė)

Karolina Trepšytė

**Pietų Korėjos feministinio 4B judėjimo raiška
skaitmeninėje erdvėje**

Magistro baigiamasis darbas

Magistro darbo vadovas (-ė) Doc. dr. Rasa Pranskevičiūtė-Amoson

Vilnius 2026

Santrauka

Šiame darbe nagrinėjama Pietų Korėjos feministinio 4B judėjimo raiška skaitmeninėje erdvėje. 4B judėjimas čia suprantamas kaip keturių atsisakymų - santuokos su vyrais, vaikų gimdymo, romantinių santykių su vyrais ir seksualinių santykių su vyrais - praktika ir diskursas. Darbe keliama problema, kaip šios nuostatos artikuliuojamos skaitmeniniuose tekstuose ir komentarų laukuose bei kokį Pietų Korėjos sociokultūrinį kontekstą jos leidžia įžiūrėti. Nors 4B dažnai siejamas su šalies gimstamumo krize, šiame darbe laikomasi atsargesnės pozicijos: judėjimas nėra laikomas tiesiogine mažo gimstamumo priežastimi, bet analizuojamas kaip diskursas, išryškinantis platesnes lyčių nelygybės, santykių saugumo, reprodukcinio spaudimo, feminizmo stigmatizacijos ir skaitmeninio matomumo problemas.

Teorinį darbo pagrindą sudaro radikaliojo feminizmo ir skaitmeninių judėjimų teorijų prieigos. Radikaliojo feminizmo perspektyva leidžia analizuoti, kodėl santuoka, reprodukcija, seksualumas ir heteronormatyvi šeima 4B kontekste įgyja politinę reikšmę. Skaitmeninių judėjimų teorijos padeda suprasti, kaip judėjimo idėjos cirkuliuoja platformose, kaip jos supaprastinamos, palaikomos, kritikuojamos ir perinterpretuojamos skirtingų auditorijų. Metodologiškai darbe taikoma kokybinė tyrimo prieiga, jungianti netnografinį viešai prieinamų skaitmeninių komentarų rinkimą ir teminę jų analizę. Empirinių komentarų korpusą sudaro 75 komentarai: 35 Reddit komentarai iš dviejų r/TwoXChromosomes diskusijų ir 40 YouTube komentarų iš keturių vaizdo įrašų komentarų laukų. Komentarai pateikiami parafrazuotai, nenurodant vartotojų vardų ar kitų atpažįstamų detalių.

Analizė parodė, kad 4B skaitmeninėje erdvėje reiškiasi ne kaip vienalytė ideologinė pozicija, o kaip ginčijamas feministinio atsisakymo diskursas. Reddit komentaruose išryškėjo palaikymo, ambivalentiško pritarimo ir kritikos pozicijos. YouTube komentarai papildė analizę platesniu kontekstu, kuriame pasikartoja feminizmo stigmatizacijos, antifeministinio atsako, moterų saugumo, darbo vietos nelygybės ir seksualinio smurto temos. Tyrimo rezultatai rodo, kad 4B svarbus ne tik kaip keturių „ne“ formulė, bet kaip skaitmeninis feministinis žodynas, leidžiantis kvestionuoti santuokos, motinystės, heteroseksualių santykių ir reprodukcinės ateities normas.

Raktažodžiai: 4B judėjimas, Pietų Korėja, feminizmas, skaitmeninė erdvė, netnografija, feministinis atsisakymas.

Summary

This thesis examines the digital expression of South Korea's feminist 4B movement. The 4B movement is understood here as both a practice and a discourse based on four refusals: refusal of marriage with men, childbirth, romantic relationships with men, and sexual relationships with men. The main question of the thesis is how these ideas are articulated in digital texts and comment sections, and what aspects of South Korea's sociocultural context they make visible. Although 4B is often associated with South Korea's low fertility crisis, this thesis takes a more cautious position. The movement is not treated as a direct cause of low fertility, but as a discourse that reveals broader tensions related to gender inequality, relationship safety, reproductive pressure, the stigmatization of feminism, and digital visibility.

The theoretical framework combines radical feminist theory and theories of digital movements. Radical feminism helps explain why marriage, reproduction, sexuality, and the heteronormative family become politically significant in the context of 4B. Theories of digital movements make it possible to discuss how the movement's ideas circulate across platforms, how they are simplified, supported, criticized, and reinterpreted by different audiences. Methodologically, the thesis applies a qualitative research approach, combining netnographic collection of publicly available digital comments with thematic analysis. The empirical comment corpus consists of 75 comments: 35 Reddit comments from two r/TwoXChromosomes discussions and 40 YouTube comments from four video comment sections. For ethical reasons, the comments are paraphrased and are not linked to usernames, profiles, or other identifiable details.

The analysis shows that 4B does not appear in digital spaces as a single, fixed ideological position. Rather, it functions as a contested discourse of feminist refusal. In the Reddit comments, three main positions emerged: support, ambivalent approval, and criticism. Supportive comments interpreted 4B as a form of self-protection, autonomy, and feminist resistance. Ambivalent comments did not necessarily identify with the movement, but recognized women's right to refuse marriage, motherhood, relationships, or the centrality of men in their lives. Critical comments raised questions about radicalism, representativeness, inclusion, and the tendency of Western audiences to simplify Korean feminism. The YouTube comments expanded the analysis by showing a broader digital context in which the stigmatization of feminism, antifeminist backlash, women's safety, workplace inequality, sexual violence, and distrust in institutions repeatedly appeared.

The thesis concludes that 4B should not be understood only as a response to South Korea's demographic crisis or as a radical lifestyle choice. Its significance lies in the way individual refusal becomes a public feminist vocabulary. In digital spaces, 4B allows users to question what is considered normal, desirable, or obligatory in women's lives, especially in relation to marriage, motherhood, heterosexual relationships, sexuality, and reproductive futures.

Keywords: 4B movement, South Korea, feminism, digital space, netnography, feminist refusal.

Turinys

Santrauka	2
Summary	3
Turinys	5
Įvadas	7
1. Teorinės prieigos 4B judėjimo analizei	13
1.1. Radikalusis feminizmas: kūnas, reprodukcija ir heteronormatyvi šeima	13
1.2. Skaitmeniniai judėjimai ir tinklinės viešumos	15
1.3. 4B kaip atsisakymo ir ateities perrašymo diskursas	18
2. 4B judėjimo sociokultūrinis kontekstas Pietų Korėjoje.....	20
2.1. Modernizacija, šeimos norma ir moterų darbas	20
2.2. Gimstamumo krizė ir lyčių nelygybė.....	22
2.3. Skaitmeninis feminizmas, misoginija ir pasipriešinimas.....	24
3. Tyrimo metodologija ir etika	26
3.1. Korpusas? ir atrankos kriterijai	26
3.2. Kokybinė turinio analizė ir netnografinis žvilgsnis? Netnografija yra duomenų rinkimo metodologija.....	29
3.3. Etinės ribos: anonimiškumas, parafravimas, rizikos mažinimas.....	31
4. Empirinė analizė	33
4.1. Keturi atsisakymai kaip politinė ir kasdienė kalba	33
4.2. Saugumas, nuovargis ir vyro figūros problema	36
4.3. Reddit komentarai: palaikymas, ambivalencija ir kritika	39
4.5. Judėjimo matomumas: tarp vietinio konteksto ir globalių interpretacijų	53
5. Diskusija: ką leidžia ir ko neleidžia pasakyti ši medžiaga.....	56
5.1. Atsisakymas kaip politinė forma ir kasdienė taktika	56
5.2. Komentarų medžiaga kaip fragmentiškas, bet reikšmingas šaltinis	60
5.3. Demografinis kontekstas: naudingas, bet nepakankamas paaiškinimas	60

5.4. Tyrimo ribos	62
5.5. 4B judėjimo interpretavimo ribos skaitmeninėje erdvėje	64
Išvados	65
Bibliografija	69
Vaizdo šaltiniai	72

Ivadas

Pastarąjį dešimtmetį globalioje viešojoje erdvėje vis dažniau pastebimi socialiniai judėjimai, keliantys klausimus apie lyčių santykius, socialines normas ir individualius pasirinkimus šiuolaikinėje visuomenėje. Vienas iš tokių reiškinių yra Pietų Korėjoje (toliau Korėja) susiformavęs 4B judėjimas (angl. "4B Movement"). 4B siejamas su korėjietišku priešdėliu bi (非/비), reiškiančiu neigimą, ir keturiomis praktikomis: *bihon*, *bichulsan*, *biyeonae* ir *bisekseu*, t. y. atsisakymu tuoktis, gimdyti, megzti romantinius ar turėti seksualinius santykius su vyrais (Jeong & Lee 2021, 634). Jau vien toks sąrašas rodo, kad kalbama ne tik apie pažiūrą, bet ir apie kasdienio gyvenimo ribų perbraižymą.

Temos aktualumas kyla iš kelių persidengiančių aspektų. Pirmiausia Pietų Korėja jau daugiau nei dešimtmetį yra siejama su labai žemu gimstamumu. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau EBPO) duomenimis, bendrasis gimstamumo rodiklis Pietų Korėjoje nuo maždaug 6 vaikų vienai moteriai 1960 m. sumažėjo iki mažiau nei 2 vaikų XX a. 9-ojo dešimtmečio pabaigoje ir 10-ajame dešimtmetyje, 2018 m. nukrito žemiau 1 vaiko ribos, o 2023 m. pasiekė 0,72. Tai buvo žemiausias rodiklis pasaulyje ir gerokai mažesnis už 2,1 ribą, kuri paprastai laikoma būtina ilgalaikiam gyventojų skaičiaus stabilumui be migracijos. Pats skaičius dar nepaaiškina 4B judėjimo, bet jis sukuria stiprų foną, kuriame moterų santykis su reprodukcija tampa valstybės, žiniasklaidos ir viešosios moralės klausimu. EBPO ataskaitose žemą gimstamumą sieja su darbo ir šeimos derinimo sunkumais, aukštomis būsto ir švietimo išlaidomis, taip pat dideliais lyčių skirtumais darbo rinkoje (OECD 2025).

Antras svarbus temos aspektas yra feministinio aktyvizmo skaitmenizacija. Pietų Korėjoje feministiniai judėjimai aktyviau reiškėsi dar XX a. pabaigoje, ypač demokratizacijos laikotarpiu, kai moterų organizacijos kėlė darbo sąlygų, šeimos, politinio atstovavimo ir lyčių nelygybės klausimus (Nam 2000, 94-95). Vėlesniais dešimtmečiais dalis moterų judėjimo veiklos buvo institucionalizuota: feministinės organizacijos aktyviau įsitraukė į lyčių lygybės politikos formavimą, teisinių reformų procesus ir nevyriausybinių organizacijų veiklą (Kim ir Kim 2011, 390–391). Nuo 2015 m. akademinėje literatūroje išskiriamas naujas feministinio aktyvumo viešumo etapas, vadinamas *feminism reboot* (Kim 2021). Kim šį laikotarpį sieja su feministinių idėjų išpopuliarėjimu, platesne sklaida ir naujų skaitmeninių aktyvizmo formų atsiradimu. Šiame kontekste 4B judėjimas analizuojamas kaip viena iš skaitmeninio Pietų Korėjos feminizmo raiškų. Čia svarbūs ne tik dideli gatvės protestai, pavyzdžiui, 2018 m. Hyehwa stoties protestai prieš nelegalų filmavimą ir lytiškai šališką seksualinių nusikaltimų tyrimą (Ma 2018), #MeToo atgarsiai, bet ir kasdienės internetinės praktikos: komentarai, trumpi vaizdo įrašai, anoniminės paskyros, memai, pasidalijimai. Atrodo, kad

4B be šių skaitmeninių taktikų būtų sunkiai įsivaizduojamas, nes būtent internete atsisakymas gali būti artikuluojamas kaip bendras, nors nebūtinai organizaciškai vienisas, politinis gestas.

Trečias aspektas susijęs su tuo, kaip 4B interpretuojamas už Pietų Korėjos ribų. Anglakalbėje žiniasklaidoje ir publicistikoje judėjimas dažnai pristatomas kaip radikali feministinio atsisakymo forma arba reakcija į patriarchalines santykių, šeimos ir reprodukcijos normas. Pavyzdžiui, *The Cut* straipsnyje 4B apibūdinamas kaip moterų pasitraukimas nuo patriarchato, o *Sky News* jį pristato kaip protestą prieš misoginiją ir priespaudą (Sussman 2024; Sky News 2024). Kartu dalis tekstų šį judėjimą sieja su Pietų Korėjos gimstamumo krize: *Reuters* straipsnis apie 4B pradedamas nuo formulės „No sex, No babies” ir iškart įrašo judėjimą į šalies žemiausio gimstamumo kontekstą, o *Al Jazeera* 4B pristatymą taip pat sieja su Pietų Korėjos demografinė krize (Yi 2020; Al Jazeera 2024). Vis dėlto šiame darbe laikomasi atsargesnės pozicijos: 4B nėra traktuojamas kaip vienareikšmė žemo gimstamumo priežastis. Veikiau jis analizuojamas kaip skaitmeninis feministinio atsisakymo diskursas, kuriame susikerta darbo rinkos nelygybės, socialinio saugumo, feminizmo stigmatizacijos, platformų matomumo ir globalios žiniasklaidos interpretacijų klausimai.

Problema: kaip Pietų Korėjos 4B judėjimo ideologinės nuostatos, siejamos su radikaliajo feminizmo idėjomis, reiškiasi skaitmeninėje erdvėje ir kokį sociokultūrinį šio judėjimo kontekstą ši raiška atskleidžia? Ši problema nėra vien deskriptyvi. Ji taip pat kelia teorinį klausimą: ar 4B prasmingiau laikyti radikaliajo feminizmo tąsa, skaitmeninio feminizmo forma, ar šių dviejų laukų susikirtimu, kuriame atsisakymas tampa asmenine savisauga ir vieša politine kalba.

Tyrimo objektas: Pietų Korėjos 4B judėjimo skaitmeninė raiška pasirinktuose viešai prieinamuose skaitmeniniuose tekstuose ir komentarų laukuose. Darbe nesiekama nustatyti, kiek moterų Pietų Korėjoje realiai laikosi 4B principų ar kiek šis judėjimas paplitęs kaip kasdienė praktika. Dėmesys sutelkiamas į tai, kaip 4B judėjimas aprašomas, aiškinamas, palaikomas, kritikuojamas ir perinterpretuojamas skaitmeninėje erdvėje. Tokia prieiga leidžia 4B analizuoti ne kaip uždara organizaciją ar reprezentatyvų visų Pietų Korėjos moterų balsą, o kaip skaitmeninį feministinio atsisakymo diskursą, kuriame susikerta santuokos, reprodukcijos, santykių su vyrais, moterų saugumo ir feministinio pasipriešinimo temos.

Darbe taikoma kokybinė tyrimo prieiga, jungianti netnografinį viešai prieinamų skaitmeninių komentarų rinkimą ir teminę jų analizę su diskurso analizės elementais. Netnografija šiame darbe suprantama kaip internetinių bendruomenių ir viešų skaitmeninių diskusijų tyrimo prieiga, leidžianti analizuoti, kaip tam tikras reiškinys artikuluojamas platformose, kuriose vartotojai komentuoja, ginčijasi, palaiko arba kritikuoja nagrinėjamą temą (Kozinets 2015, 1). Surinkti komentarai analizuojami teminės analizės principais: pirmiausia išskiriamos pasikartojančios temos ir vertinimo

pozicijos, o vėliau jos siejamos su platesniu 4B judėjimo, Pietų Korėjos feminizmo ir skaitmeninio aktyvizmo kontekstu. Teminė analizė čia pasirinkta todėl, kad ji leidžia identifikuoti, analizuoti ir pateikti duomenyse pasikartojančius reikšmių modelius (Braun and Clarke 2006, 79).

Empirinį komentarų korpusą sudaro 75 viešai prieinami komentarai: 35 Reddit komentarai ir 40 YouTube komentarų. Reddit komentarai atrinkti iš dviejų r/TwoXChromosomes ir r/AskWomen gijų, kuriose tiesiogiai aptariamas 4B judėjimas. YouTube komentarai atrinkti iš keturių vaizdo įrašų komentarų laukų. Iš kiekvieno vaizdo įrašo atrinkta po 10 komentarų. Į korpusą įtraukti komentarai, kuriuose tiesiogiai arba netiesiogiai kalbama apie 4B judėjimą, Pietų Korėjos feminizmą, antifeminizmą, santykius su vyrais, reprodukciją, moterų saugumą, darbo vietos seksizmą arba seksualinio smurto problematiką. Komentarai atrinkti tikslingai, todėl korpusas nelaikomas reprezentatyvia viešosios nuomonės imtimi. Jis naudojamas kokybinei skaitmeninio diskurso analizei, siekiant parodyti, kokios 4B judėjimo interpretacijos ir vertinimo pozicijos pasirodo pasirinktose platformose.

Analizės metu komentarai buvo grupuojami pagal pasikartojančias temas ir koduojami pirminiais kodais. Reddit komentarų analizėje išryškėjo palaikymo, ambivalentiško pritarimo, radikalumo kritikos, reprezentatyvumo klausimo, savisaugos ir Vakarų auditorijos interpretacijų temos. YouTube komentarų analizė papildė Reddit medžiagą platesniu kontekstu: joje išryškėjo feminizmo stigmatizacijos, antifeministinio atsako, moterų saugumo, darbo vietos nelygybės ir seksualinio smurto temos. Tokiu būdu Reddit komentarai šiame darbe padeda analizuoti tiesioginę 4B recepciją, o YouTube komentarai leidžia matyti platesnį skaitmeninį lauką, kuriame 4B idėjos tampa suprantamos ir ginčijamos.

Laikantis internetinių tyrimų etikos principų, komentarai darbe nėra siejami su vartotojų vardais, profilių nuorodomis ar kitomis atpažįstamomis detalėmis. Jie pateikiami tik perfrazuoti ir analizuojami kaip diskurso vienetai, o ne kaip individualių vartotojų tapatybės ar reprezentatyvios visuomenės nuomonės išraiška. Toks sprendimas leidžia sumažinti atsekamumo riziką ir kartu išlaikyti galimybę analizuoti viešai prieinamose platformose pasirodančias 4B judėjimo interpretacijas. Interneto tyrimų etikos gairėse pabrėžiama, kad tyrėjas turi atsižvelgti į tyrimo kontekstą, galimas rizikas ir žalą, net kai dirbama su viešai prieinama skaitmenine medžiaga (AoIR 2020, 2).

Pirmoje darbo dalyje aptariamos teorinės prieigos, reikalingos 4B judėjimo analizei: radikalusis feminizmas, skaitmeninių judėjimų teorijos ir feministinio atsisakymo samprata. Antroje dalyje nagrinėjamas Pietų Korėjos sociokultūrinis kontekstas: modernizacija, šeimos normos, lyčių nelygybė, gimstamumo krizė, skaitmeninio feminizmo raida ir antifeministinis atsakas. Trečioje dalyje pristatoma tyrimo metodologija, empirinio korpuso atrankos principai ir tyrimo etikos sprendimai. Ketvirtoje dalyje analizuojama 4B judėjimo raiška pasirinktuose skaitmeniniuose

tekstuose ir komentarų korpuse. Penktoje dalyje aptariamos tyrimo ribos, interpretavimo galimybės ir pagrindinės įtamos, išryškėjusios analizuojant surinktą medžiagą.

Šio darbo indėlis siejamas su 4B judėjimo analize kaip skaitmeniškai cirkuliuojančio feministinio atsisakymo diskurso, o ne vien kaip demografinės krizės ar radikalaus gyvenimo būdo pasirinkimo pavyzdžio. 4B judėjimas jau aptartas moksliniuose ir publicistiniuose tekstuose, tačiau jo skaitmeninė raiška, ypač anglakalbėse komentarų erdvėse, vis dar reikalauja atsargios ir kontekstualios analizės. Lee ir Jeong 4B judėjimą sieja su nereprodukcinės feministinės ateities įsivaizdavimu, o Kim šiuolaikinį Pietų Korėjos feminizmą aptaria platesniame nuo 2015 m. išryškėjusio feministinio aktyvumo kontekste (Lee and Jeong 2021, 634; Kim 2021, 76). Šiame darbe šios teorinės ir kontekstinės įžvalgos siejamos su Reddit ir YouTube komentarų analize, siekiant parodyti, kaip 4B judėjimas tampa ginčijama, palaikoma ir perinterpretuojama skaitmeninės viešumos tema.

Kartu būtina įvardyti ir tyrimo ribas. Darbas daugiausia remiasi anglakalbiais arba į anglų kalbą patekusiais šaltiniais, todėl jame analizuojama ne visa Pietų Korėjos feministinė savireprezentacija, o tam tikra jos skaitmeninė ir tarptautinei auditorijai prieinama raiška. Dalis vietinio korėjietiško diskurso, ypač vykstančio korėjiečių kalba veikiančiose platformose, šiame tyrime lieka nepasiekta arba pasiekama tik netiesiogiai. Dėl šios priežasties darbo išvados nėra pateikiamos kaip reprezentatyvios visai Pietų Korėjos visuomenei ar visoms 4B judėjimą palaikančioms moterims. Šis ribotumas svarbus ir analitiškai: jis leidžia matyti, kaip 4B judėjimas globaliai cirkuliuoja per vertimą, žiniasklaidą, platformų algoritmus ir anglakalbių vartotojų interpretacijas.

Darbo tikslas: išanalizuoti 4B judėjimo sociokultūrinį kontekstą, pagrindines jo ideologines nuostatas, jų sąsajas su radikalojo feminizmo idėjomis ir šių nuostatų raišką skaitmeninėje erdvėje. Siekiant šio tikslo, keliami keturi uždaviniai: pirma, apibūdinti 4B susiformavimo sociokultūrinį kontekstą Pietų Korėjoje; antra, aptarti judėjimo ideologinį pagrindą ir jo sąsajas su radikalojo feminizmo teorinėmis prieigomis; trečia, išanalizuoti pasirinktų skaitmeninių tekstų korpusą; ketvirta, įvertinti, kaip skaitmeninės platformos keičia judėjimo matomumą, ribas ir interpretacijas.

Uždaviniai:

1. Apibūdinti 4B judėjimo susiformavimo sociokultūrinį kontekstą Pietų Korėjoje.
2. Aptarti 4B judėjimo ideologinį pagrindą ir jo sąsajas su radikalojo feminizmo teorinėmis prieigomis.
3. Ištirti, kaip 4B judėjimo ideologinės nuostatos reiškiasi pasirinktame skaitmeninės medžiagos korpuse.

4. Aptarti radikaliojo feminizmo ir skaitmeninių judėjimų teorines prieigas, aktualias 4B judėjimo analizei.

Darbo struktūra: darbą sudaro įvadas, teorinė dalis, empirinė dalis ir išvados.

Metodologija:

Šiame darbe taikoma kokybinė tyrimo prieiga, derinanti tikslingą mokslinės literatūros ir viešai prieinamų šaltinių analizę, netnografinį duomenų rinkimą ir teminę analizę su diskurso analizės elementais. 4B judėjimo sociokultūrinis kontekstas bus aptariamas remiantis jau atliktais tyrimais apie Pietų Korėjos feminizmą, lyčių konfliktus, reprodukcinį spaudimą, žemo gimstamumo problematiką ir skaitmeninių feministinių judėjimų raišką. Tokia prieiga leidžia ne rekonstruoti ilgą istorinę raidą, o veikiau suprasti, kokiame socialiniame, politiniame ir skaitmeniniame kontekste 4B judėjimas tampa atpažįstamas kaip feministinio atsisakymo forma.

Šaltiniai ir darbe naudota literatūra:

Darbe remiamasi kelių tipų šaltiniais. Teorinį ir kontekstinį pagrindą sudaro mokslinė literatūra apie Pietų Korėjos feminizmą, 4B judėjimą, radikalųjį feminizmą, skaitmeninius socialinius judėjimus ir netnografinių tyrimų etiką. Ši literatūra naudojama ne kaip empirinė medžiaga, o kaip teorinis ir metodologinis pagrindas, leidžiantis apibrėžti tyrimo sąvokas, kontekstą ir analizės kryptį. Pavyzdžiui, Lee ir Jeong 4B judėjimą analizuoja kaip feministinės ateities įsivaizdavimo formą nereprodukcinės ateities kontekste, o Kim šiuolaikinį Pietų Korėjos feminizmą aptaria kaip nuo 2015 m. išryškėjusį naują feministinio aktyvumo viešumo ir populiarumo etapą (Lee and Jeong 2021, 633-634; Kim 2021, 76).

Pirminę empirinę medžiagą sudaro viešai prieinami skaitmeniniai komentarai ir medijų tekstai. Komentarų korpusą sudaro 75 komentarai: 35 Reddit komentarai ir 40 YouTube komentarų. Reddit komentarai atrinkti iš dviejų Reddit gijų, kuriose tiesiogiai aptariamas 4B judėjimas. YouTube komentarai atrinkti iš keturių vaizdo įrašų komentarų laukų, iš kiekvieno vaizdo įrašo atrenkant po 10 komentarų. Į korpusą įtraukti tik tie komentarai, kuriuose tiesiogiai arba netiesiogiai aptariamas 4B judėjimas, Pietų Korėjos feminizmas, antifeminizmas, santykiai su vyrais, reprodukcija, moterų saugumas, darbo vietos seksizmas arba seksualinio smurto problematika. Komentarai buvo sugrupuoti ir su koduoti pagal pasikartojančias temas bei vertinimo pozicijas.

Komentarai darbe nėra pateikiami su vartotojų vardais, profilių nuorodomis ar kitomis atpažįstamomis detalėmis. Jie naudojami perfrazuoti, išlaikant pirminę komentaro mintį, bet sumažinant konkretaus vartotojo atsekamumo riziką. Toks sprendimas pasirinktas atsižvelgiant į internetinių tyrimų etikos principus, pagal kuriuos net ir viešai prieinama skaitmeninė medžiaga turi būti analizuojama įvertinant galimą žalą, kontekstą ir dalyvių pažeidžiamumą (AoIR 2020, 2). Dėl šios priežasties komentarai šiame darbe suprantami ne kaip reprezentatyvios visuomenės nuomonės apklausos atsakymai, o kaip skaitmeninio diskurso vienetai, leidžiantys matyti, kaip 4B judėjimas palaikomas, kritikuojamas, aiškinamas ir perinterpretuojamas pasirinktose platformose.

Papildomą empirinės analizės kontekstą sudaro publicistiniai straipsniai, reportažai, interviu ir vaizdo įrašai apie 4B judėjimą, Pietų Korėjos feminizmą, antifeministinį atsaką, gimstamumo krizę ir lyčių nelygybę. Šie šaltiniai naudojami ne kaip pagrindinis teorinis pagrindas, o kaip medijų diskurso ir platesnės skaitmeninės recepcijos medžiaga. Pavyzdžiui, anglakalbėje žiniasklaidoje 4B judėjimas pristatomas ir kaip radikali feministinio atsisakymo forma, ir kaip reiškinys, siejamas su Pietų Korėjos gimstamumo krize (Sussman 2024; Yi 2020). Tokie šaltiniai leidžia matyti, kaip 4B tampa tarptautinės auditorijos atpažįstamu ženklu, tačiau jų interpretacijos darbe vertinamos atsargiai, nes jos nebūtinai sutampa su vietiniu Pietų Korėjos feministiniu kontekstu.

Antrinę literatūrą sudaro akademiniai tyrimai apie Pietų Korėjos feminizmą, 4B judėjimą, lyčių konfliktus, reprodukcinių spaudimą, skaitmeninį aktyvizmą ir antifeministinį atsaką. Radikalojo feminizmo teorinis pagrindas darbe siejamas su Shulamith Firestone ir Andrea Dworkin tekstais, kurie padeda aptarti reprodukcijos, seksualumo, kūno kontrolės ir patriarchalinės socialinės tvarkos klausimus (Firestone 1970; Dworkin 1987). Skaitmeninių judėjimų ir tinklinių viešumų analizėje remiamasi Castells, Papacharissi ir Kozinets darbais, kurie leidžia aptarti, kaip politinės idėjos cirkuliuoja internetinėse erdvėse, kaip formuojasi afektyvios viešumos ir kaip viešai prieinami komentarai gali būti tiriami kaip skaitmeninės kultūros medžiaga (Castells 2012; Papacharissi 2015; Kozinets 2019). Metodologiniu požiūriu taip pat remiamasi teminės analizės principais, pagal kuriuos tyrėjas identifikuoja, analizuoja ir pateikia duomenyse pasikartojančius reikšmių modelius (Braun and Clarke 2006, 79).

Kadangi didžioji dalis empirinės medžiagos yra anglų kalba, darbe analizuojama ne visa Pietų Korėjos feministinė savireprezentacija, o ta jos dalis, kuri cirkuliuoja anglakalbėje skaitmeninėje erdvėje arba yra prieinama tarptautinei auditorijai. Šis ribotumas svarbus pačiai analizei: jis leidžia matyti ne tik tai, kaip 4B judėjimas siejamas su Pietų Korėjos sociokultūriniu kontekstu, bet ir tai, kaip jis per vertimą, žiniasklaidą, platformų algoritmus ir komentarų laukus tampa transnacionalaus feministinio diskurso dalimi.

1. Teorinės prieigos 4B judėjimo analizei

1.1. Radikalusis feminizmas: kūnas, reprodukcija ir heteronormatyvi šeima

Radikalusis feminizmas šiame darbe pasitelkiamas kaip viena iš teorinių prieigų, leidžiančių analizuoti, kodėl santuoka, reprodukcija, seksualumas ir heteronormatyvios šeimos modelis 4B judėjimo kontekste įgyja politinę reikšmę. Ši feminizmo kryptis patriarchatą suprantą ne tik kaip pavienių diskriminacinių praktikų visumą, bet kaip platesnę socialinę tvarką, kurioje moterų kūnas, seksualumas, reprodukcinės galimybės ir intymūs santykiai tampa galios santykių dalimi. Dėl to radikalojo feminizmo dėmesys krypta ne vien į formalias teises ar lygybę darbo rinkoje, bet ir į tas sritis, kurios dažnai laikomos privačiomis: šeimą, motinystę, seksualinius santykius ir kasdienį emocinį bei reprodukcinį darbą.

Shulamith Firestone dar XX a. 7-ajame dešimtmetyje siekė išplėsti marksistinę klasės analizę ir parodyti, kad lyčių nelygybė negali būti paaiškinta vien ekonominiais santykiais. Ji teigė, kad „sex class is so deep as to be invisible“, taip pabrėždama, kad lytinė hierarchija dažnai atrodo natūrali būtent todėl, kad yra labai giliai įrašyta į socialinę tvarką (Firestone 1970, 1). Firestone reprodukciją analizavo kaip vieną iš pagrindinių lyčių nelygybės šaltinių: jos argumente biologinė šeima nėra neutrali, nes nėštumas, gimdymas, kūdikių priežiūra ir moters priklausomybė nuo kitų socialinių struktūrų istoriškai kūrė nevienodą galios paskirstymą (Firestone 1970, 8-9). Šios tezės šiandien gali atrodyti provokuojančios ir istoriškai nutolusios, tačiau jos padeda suprasti, kodėl feministinėje teorijoje gimdymas nėra laikomas vien biologiniu faktu. Jis yra socialiai organizuojamas, norminamas ir dažnai pateikiamas kaip savaime suprantama moters pareiga.

Andrea Dworkin ir kitos radikalojo feminizmo autorės daug dėmesio skyrė heteroseksualumo, seksualinės prievartos ir moterų kūno objektifikavimo klausimams (Dworkin 1987). 4B judėjimo kontekste ši teorinė prieiga svarbi todėl, kad judėjimas neapsiriboja reikalavimu gerinti moterų padėtį santuokoje ar darbo rinkoje. Jis kelia radikalesnį klausimą: ar heteroseksualūs santykiai apskritai gali būti laikomi saugia ir lygiaverte erdve, jeigu juos palaiko platesnė patriarchalinė socialinė tvarka. Šiuo požiūriu 4B atsisakymas nėra tik asmeninis pasirinkimas nesituokti, negimdyti ar neturėti santykių su vyrais. Jis gali būti suprantamas kaip protestas prieš pačią normą, pagal kurią moters gyvenimas dažnai įsivaizduojamas per poros, santuokos, motinystės ir šeimos tęstinumo seką.

Vis dėlto 4B judėjimo nereikėtų tiesiogiai sutapatinti su klasikiniu Vakarų radikaliuoju feminizmu. Pietų Korėjos kontekstas skiriasi nuo JAV ar Vakarų Europos antrosios bangos feminizmo aplinkos. Čia svarbūs greitos modernizacijos, konfucianistinių šeimos lūkesčių, darbo rinkos konkurencijos, grožio industrijos, skaitmeninių seksualinių nusikaltimų ir antifeministinio atsako veiksniai. Dėl to radikalusis feminizmas šiame darbe nėra naudojamas kaip etiketė, kuria 4B judėjimas būtų automatiškai priskiriamas vienai teorinei tradicijai. Jis veikiau veikia kaip teorinis

žodynas, padedantis suprasti, kodėl reprodukcijos, seksualumo ir heteronormatyvios šeimos klausimai gali tapti politinio konflikto vietomis.

Radikalojo feminizmo požiūriu atsisakymas gali būti suprantamas kaip politinė savisauga. Jeigu heteronormatyvi šeima suvokiama kaip institucija, kurioje moteriai dažnai tenka neproporcinga emocinio darbo, priežiūros ir reprodukcijos našta, atsisakymas į ją įeiti nėra tik individualus gyvenimo būdo pasirinkimas. Tai taip pat normos nepripažinimas. 4B atveju šis nepripažinimas išreiškiamas keturiais trumpais neiginiais: ne santuokai, ne gimdymui, ne romantiniams santykiams su vyrais ir ne seksualiniams santykiams su vyrais. Lee ir Jeong šiuos keturis atsisakymus sieja su bandymu įsivaizduoti feministinę ateitį už reprodukcinės valstybės ir heteronormatyvios gyvenimo sekos ribų (Lee and Jeong 2021, 633-634).

Lee ir Jeong argumentas čia ypač svarbus, nes jis leidžia 4B matyti ne tik kaip neigimą. Jų analizėje 4B siejamas su jaunų feminisčių bandymu įsivaizduoti gyvenimą už heteronormatyvios ir reprodukcinės ateities ribų (Lee and Jeong 2021, 633-634). Todėl 4B nėra vien „ne“ vyrams. Jis gali reikšti ir „taip“ kitokiam laiko, darbo, draugystės, kūno bei saugumo supratimui. Vis dėlto šis pozityvus aspektas ne visada matomas viešame diskurse, nes žiniasklaidoje ir komentarų laukuose lengviau išryškėja konfliktas tarp moterų ir vyrų. Dėl šios priežasties radikalojo feminizmo prieiga šiame darbe derinama su skaitmeninių judėjimų analize: pirmoji padeda suprasti atsisakymo politinę logiką, o antroji leidžia matyti, kaip ši logika cirkuliuoja, supaprastėja ir yra ginčijama internetinėse erdvėse.

1.2. Skaitmeniniai judėjimai ir tinklinės viešumos

Skaitmeninių judėjimų teorijos 4B analizei reikalingos todėl, kad šis judėjimas nėra lengvai apčiuopiamas per klasikinės organizacinės formas. Jis neturi vieno centro, vienos vadovybės ar aiškiai registruotų narių. Dalis jo viešumoje pasirodo kaip diskusijų, anonimiškų pasisakymų, rekomendacijų, savipagalbos patarimų, komentarų ir žiniasklaidos pasakojimų srautas. Manuelio Castellso tinklaveikos visuomenės ir tinklinių socialinių judėjimų samprata čia naudinga todėl, kad leidžia socialinį veiksmą suprasti ne tik kaip formaliai organizuotą mobilizaciją, bet ir kaip komunikacijos tinkluose besiformuojantį ryšį tarp skirtingų veikėjų. Castells socialinius judėjimus interneto amžiuje sieja su autonomiškos komunikacijos erdvėmis, kuriose politinės reikšmės gali rasti per horizontalius ryšius, dalijimąsi informacija ir savarankišką komunikaciją, o ne vien per institucinius centrus (Castells 2012, 7). 4B atveju tai leidžia kalbėti apie judėjimą atsargiai: ne kaip apie vieną organizaciją, bet kaip apie skaitmeniškai palaikomą atsisakymo praktiką ir viešą jos perpasakojimą.

Zizi Papacharissi afektyvių viešumų samprata padeda paaiškinti kitą šio reiškinių pusę. Skaitmeninės viešumos telkiasi ne vien per aiškią politinę programą, bet ir per jausmų, pasakojimų ir asmeninių patirčių cirkuliaciją. Papacharissi afektyvias viešumas apibrėžia kaip tinklines viešąsias formacijas, kurios mobilizuojamos, sujungiamos arba atskiriamos per jausmų išraiškas (Papacharissi 2015, 125). 4B atveju tai svarbu, nes viešuose tekstuose ir komentaruose pasikartoja ne tik argumentai, bet ir emocinės pozicijos: nuovargis, pyktis, atsargus palaikymas, baimė būti priskirtai „radikalai“ kategorijai, taip pat įtarumas judėjimo atžvilgiu. Tokios reakcijos nėra tik individualios emocijos. Jos kuria bendrą interpretacinį lauką, kuriame asmeninė patirtis pradedama skaityti kaip platesnės lyčių tvarkos simptomas.

Tinklinės viešumos leidžia matyti ir kitą 4B judėjimo pusę: jo mastą sunku patikrinti, tačiau jo matomumas gali būti didelis. The Guardian straipsnyje pabrėžiama, kad Pietų Korėjos viduje 4B poveikį sunku tiksliai įvertinti, nes jis reiškiasi anoniminėse ir pusiau anoniminėse interneto erdvėse, o tarptautinis dėmesys kartais sukuria platesnio judėjimo įspūdį nei vietos realybė (Rashid 2024). Tai nereiškia, kad judėjimas nereikšmingas. Veikiau tai rodo, kad jo reikšmė gali būti ne vien organizacinė, bet ir diskursinė: 4B suteikia pavadinimą patirtims, kurios anksčiau galėjo būti išgyvenamos pavieniui, ir leidžia jas perkelti į viešą, nors ir fragmentišką, skaitmeninę diskusiją.

Skaitmeninė erdvė taip pat suteikia apsaugos ir rizikos vienu metu. Anonimiškumas gali leisti kalbėti apie feminizmą aplinkoje, kurioje feministinis identifikavimasis sulaukia socialinio priešiško ar profesinių rizikų. Tačiau ta pati erdvė sukuria galimybę greitam puolimui, pasisakymų ištraukimui iš konteksto, pašaipai, privačių duomenų paviešinimui ar koordinuotoms reakcijoms. Dėl to 4B skaitmeninę raišką reikia analizuoti kaip nevienareikšmę: internetas ne tik padidina galimybę kalbėti, bet ir padaro kalbančiuosius labiau matomus bei pažeidžiamus. Šiame darbe analizuojami Reddit ir YouTube komentarai dėl to nėra traktuojami kaip 4B dalyvių ar atstovių pasisakymai. Jie suprantami kaip skaitmeninio diskurso vienetai, rodantys, kaip skirtingi komentatoriai aiškina, palaiko, kritikuoja ar perinterpretuoja 4B judėjimą.

Skaitmeninių judėjimų teorijos padeda paaiškinti ir globalų 4B judėjimo perrašymą. Anglakalbėje žiniasklaidoje 4B ypač išryškėjo po 2024 m. JAV politinių įvykių, kai judėjimas pradėtas sieti ne tik su Pietų Korėjos feministiniu kontekstu, bet ir su platesniu moterų atsaku į konservatyvėjančią reprodukcinę politiką ir antifeministinį klimatą (Rashid 2024; Sussman 2024). Tokia cirkuliacija turi dvigubą efektą. Ji didina judėjimo matomumą ir leidžia 4B tapti transnacionalaus feministinio žodyno dalimi, bet kartu gali atplėšti jį nuo vietinių Pietų Korėjos priežasčių: darbo rinkos nelygybės, skaitmeninio seksualinio smurto, grožio normų, feminizmo stigmatizacijos ir šeimos lūkesčių. Dėl šios priežasties darbe skiriama, kas priklauso Pietų Korėjos 4B kontekstui, o kas yra globali arba anglakalbė 4B interpretacija.

Šioje vietoje galima kelti klausimą, ar internetinė raiška apskritai leidžia kalbėti apie judėjimą. Kai kuriais atvejais galbūt tiksliau būtų kalbėti ne apie aiškiai organizuotą judėjimą, o apie diskursą apie judėjimą. Vis dėlto skaitmeninėje politikoje šių dviejų dalykų atskirti nėra paprasta. Diskursas gali pats gaminti socialinį veiksmą: jis suteikia žmonėms žodžius, leidžia atpažinti patirtis, kuria bendrą priešpriešą ir leidžia pasijusti ne vienai, net jeigu nėra formalaus narystės mechanizmo. Todėl šiame darbe 4B vadinamas judėjimu atsargiai: ne kaip institucija, o kaip skaitmeniškai palaikoma atsisakymo praktika, jos simbolinė forma ir viešas perpasakojimas.

Kitas svarbus aspektas yra platformų logika. Reddit ir YouTube nėra neutralios tekstų saugyklos. Jų komentarų struktūra, algoritmai, anonimiškumo lygis, moderavimo taisyklės ir auditorijų sudėtis veikia tai, kaip pasirodo feministinis turinys. Reddit gijos dažniau skatina diskusiją, ginčą ir ilgesnius atsakymus, o YouTube komentarai dažniau priklauso nuo konkretaus kanalo auditorijos, vaizdo įrašo temos ir platformos matomumo algoritmų. Kadangi šiame darbe analizuojamas 75 komentarų korpusas, sudarytas iš 35 Reddit ir 40 YouTube komentarų, išvados pirmiausia taikomos šiam konkrečiam anglakalbiam skaitmeninės recepcijos laukui. Jos negali būti laikomos visos 4B skaitmeninės geografijos ar visos Pietų Korėjos visuomenės nuomonės atspindžiu.

Galiausiai, skaitmeninių judėjimų teorija leidžia kalbėti apie matomumo kainą. Feministinis turinys platformose tampa matomas tada, kai jis sukelia reakciją, tačiau reakcija nebūtinai reiškia palaikymą. Ji gali būti pašaipa, grasinimai, supaprastinimas, moralinė panika ar komercinis išnaudojimas. 4B atveju matomumas dažnai atsiranda per konfliktą: „moterys atsisako vyrų“, „Korėja nebeturi vaikų“, „radikalus feminizmas naikina šeimą“. Tokios formuluotės padeda turiniui plisti, bet kartu susiaurina analitinį lauką. Todėl darbe vengiama skubotos išvados, kad 4B yra arba išlaisvinantis, arba destruktivus reiškinys. Tiksliau jį suprasti kaip skaitmeninėje erdvėje cirkuliuojantį feministinio atsisakymo diskursą, kuris vienu metu leidžia artikuliuoti moterų nepasitenkinimą, sukelia stiprią kritiką ir tampa globaliai perinterpretuojamu ženklu.

1.3. 4B kaip atsisakymo ir ateities perrašymo diskursas

Lee ir Jeong 4B judėjimą analizuoja kaip reiškinį, leidžiantį jaunoms feministėms įsivaizduoti ateitį už heteronormatyvaus ir reprodukcinio gyvenimo scenarijaus ribų (Lee and Jeong 2021, 633-634). Ši mintis svarbi todėl, kad ji perkelia dėmesį nuo klausimo, ko moterys atsisako, prie klausimo, kokį gyvenimą jos bando padaryti įmanomą. Atsisakymas tuomet nėra vien negatyvus gestas. Jis gali būti suprantamas kaip bandymas kurti laiką ir socialinę erdvę, kurioje moters gyvenimas nėra laikomas laikinu laukimu iki santuokos, motinystės ar prisitaikymo prie šeimos normų.

4B diskurse ateitis tampa ginčijama. Pronatalistinės politikos požiūriu ateitis dažnai siejama su valstybės demografiniu testinumu: didesniu gimstamumu, šeimų kūrimu ir vaikų auginimu. EBPO analizėse Pietų Korėjos žemas gimstamumas siejamas su darbo ir šeimos derinimo sunkumais, darbo rinkos nelygybe, vėlyvesniu šeimos kūrimu ir ekonominiu nesaugumu (OECD 2024). 4B diskurse ši ateities logika apverčiama. Ateitis čia gali reikšti ne įsiliejimą į šeimos ir reprodukcijos modelį, o galimybę gyventi be priverstinės romantinės priklausomybės, be motinystės kaip socialinės pareigos, be nuolatinio prisitaikymo prie vyro poreikių ir be rizikos prarasti ekonominį ar kūno savarankiškumą.

Toks atsisakymo diskursas turi ir kasdienės savisaugos elementų. 4B kartais cirkuliuoja ne kaip nuoseklus politinis manifestas, o kaip patarimų, įspėjimų ir gyvenimo pasirinkimų kalba: kaip gyventi vienai, kaip negrįžti į varginančius santykius, kaip stiprinti moterų draugystes, kaip neaukoti karjeros dėl partnerio ar šeimos lūkesčių. Ši savipagalbos dimensija gali atrodyti individualistinė, todėl ją reikia vertinti atsargiai. Jeigu struktūrinė problema perkeliama tik į asmeninės disciplinos lygmenį, atsiranda pavojus manyti, kad kiekviena moteris turi „išsigelbėti“ pati. Vis dėlto skaitmeniniuose feministiniuose judėjimuose individualūs sprendimai dažnai tampa kolektyvinio atpažinimo forma: asmeninė patirtis ima atrodyti nebe kaip pavienė nesėkmė, o kaip platesnės socialinės tvarkos simptomas.

Atsisakymas taip pat leidžia kelti klausimą apie prievartos ir nesaugumo normalizavimą. Pietų Korėjos skaitmeninio feminizmo kontekste dažnai minimi nelegalaus filmavimo, seksualinio smurto, darbo vietos diskriminacijos ir antifeministinio puolimo atvejai. Kim šiuolaikinį Pietų Korėjos feminizmą sieja su nauju jo matomumu nuo 2015 m., kai feministinės temos pradėjo plačiau cirkuliuoti tiek viešojoje erdvėje, tiek skaitmeninėse platformose (Kim 2021, 76). Šiame kontekste 4B atsisakymas gali būti suprantamas kaip reakcija ne tik į abstrakčią patriarchalinę tvarką, bet ir į konkrečias rizikas, kurios siejamos su santykiais, seksualumu, motinyste, darbo rinka ir viešu feministiniu identifikavimusi.

Svarbu pabrėžti, kad 4B nėra vienintelė galima feministinė laikysena. Jeigu judėjimas būtų pristatomas kaip vienintelis autentiškas feminizmo kelias, jis galėtų išstumti moteris, kurių gyvenimo sąlygos, politinės pažiūros ar santykių patirtys netelpa į separatistinį modelį. Dėl to šiame darbe 4B analizuojamas kaip viena feministinio atsako forma, o ne kaip feminizmo „viršūnė“ ar universalus sprendimas. Tokia prieiga leidžia išlaikyti analitinį atsargumą: 4B gali būti suprantamas kaip radikali savisaugos ir protesto kalba, tačiau jis neturėtų būti laikomas visų moterų patirtis aprėpiančiu modeliu.

4B dažnai skaitomas per krizės kalbą. Valstybei krizė yra gimstamumas, žiniasklaidai dažnai matomas lyčių konfliktas, o moterų patirčių lygmeniu krizė gali reikšti smurtą, perdegimą, ekonominį nesaugumą, neapmokamą priežiūros darbą ir feminizmo stigmatizaciją. UN Women Data Hub duomenys apie Pietų Korėją rodo, kad moterys ir mergaitės neapmokamam priežiūros ir namų darbui skiria gerokai daugiau laiko negu vyrai (UN Women Data Hub 2024). Todėl reprodukcijos klausimas šiame darbe nėra suprantamas tik kaip demografinis rodiklis. Jis susijęs su tuo, kas prisiima kasdienį šeimos, priežiūros ir emocinio darbo krūvį.

Dėl šios priežasties 4B negalima aiškinti vien kaip gimstamumo mažėjimo priežasties. Toks aiškinimas būtų per tiesmukas. Tiksliau būtų teigti, kad 4B išryškina reprodukcijos krizės lytinę ir politinę pusę. Kai moterys atsisako santuokos, vaikų gimdymo, romantinių ar seksualinių santykių su vyrais, jos kartu kvestionuoja ir socialinę logiką, pagal kurią moters gyvenimas įsivaizduojamas kaip savaime nukreiptas į šeimos kūrimą. Šiuo požiūriu 4B veikia ne tik kaip atsisakymo sąrašas, bet ir kaip kritika tam gyvenimo modeliui, kuris ilgą laiką buvo laikomas normaliu, brandžiu ir socialiai pageidaujamu.

Šiame darbe atsisakymo sąvoka vartojama trimis lygmenimis. Pirmasis yra asmeninis: konkretūs žmonės nusprendžia nesituokti, negimdyti, nesimatyti ar neturėti seksualinių santykių su vyrais. Antrasis yra simbolinis: net tie, kurie nepraktikuoja visų 4B principų, gali palaikyti judėjimą kaip protesto ženklą arba kaip būdą decentruoti vyrus savo gyvenime. Trečiasis yra diskursinis: 4B tampa tema, apie kurią kalbama žiniasklaidoje, Reddit, YouTube ir akademiniuose tekstuose. Šie lygmenys nuolat persidengia, todėl analizė negali remtis tik vienu iš jų. Būtent dėl to šiame darbe 4B suprantamas ne tik kaip praktika, bet ir kaip skaitmeniškai cirkuliuojanti feministinio atsisakymo kalba.

Bendrame kontekste 4B judėjimas gali būti suprantamas kaip bandymas perrašyti linijinę moters gyvenimo schemą: mokslai, darbas, santuoka, vaikas, priežiūra, profesinė pauzė, emocinis darbas. Ši schema nėra vien Pietų Korėjos reiškinys, tačiau Pietų Korėjoje ji įgauna specifinę formą dėl darbo rinkos intensyvumo, būsto kainų, šeimos lūkesčių, grožio industrijos ir viešo antifeminizmo. Kai 4B palaikančios ar jam pritariančios moterys atsisako šios sekos, jos nebūtinai pasiūlo aiškią alternatyvią instituciją. Vis dėlto jos parodo, kad pati seka nebėra savaime suprantama. Ši abejonė ir sudaro vieną svarbiausių 4B judėjimo skaitmeninės raiškos aspektų.

2. 4B judėjimo sociokultūrinis kontekstas Pietų Korėjoje

2.1. Modernizacija, šeimos norma ir moterų darbas

Pietų Korėjos modernizacijos istorija dažnai pristatoma per greitą ekonominį augimą, industrializaciją, aukštą švietimo lygį ir šalies įsitvirtinimą globalioje technologijų bei populiariosios kultūros rinkoje. Vis dėlto ši modernizacija nebuvo lyčiai neutrali. Nors moterų išsilavinimas ir dalyvavimas darbo rinkoje ilgainiui augo, šeimos normos, priežiūros darbo pasidalijimas ir lūkesčiai moterims keitėsi lėčiau. Park, analizuodama moterų ir vystymosi santykį Pietų Korėjoje, pabrėžia, kad ekonominė plėtra atvėrė moterims daugiau galimybių dalyvauti darbo rinkoje, tačiau kartu išlaikė struktūrines lyčių nelygybės formas (Park 1993, 127-129). Dėl to modernizacijos procesą verta suprasti ne tik kaip ekonominės pažangos istoriją, bet ir kaip prieštaringą socialinį procesą, kuriame moterys įtraukiamos į modernią ekonomiką, bet ne visada atleidžiamos nuo tradicinių šeimos pareigų.

Šeimos normų klausimas Pietų Korėjos kontekste išlieka svarbus dėl istorinių konfucianistinės socialinės tvarkos pėdsakų. Šios normos šiandien neveikia tokiu pačiu pavidalu kaip prieš modernizaciją, tačiau hierarchijos, šeimos tęstinumo, pagarbos vyresniems ir santuokos kaip socialinio statuso idėjos vis dar gali daryti spaudimą. Moteriai dažnai priskiriama ne tik darbuotojos, bet ir žmonos, motinos, marčios ar šeimos priežiūros organizatorės pozicija. Brinton, Lee ir Parish, lygindami moterų užimtumą sparčiai industrializuojamose Rytų Azijos visuomenėse, rodo, kad moterų darbas tokiose visuomenėse priklauso ne vien nuo ekonominių galimybių, bet ir nuo santuokos, šeimos struktūros bei kultūrinių lūkesčių (Brinton, Lee, and Parish 1995, 1100-1103). Ši įtampa padeda suprasti, kodėl 4B judėjimo atsisakymas nėra nukreiptas tik prieš individualius santykius su vyrais. Jis taip pat kvestionuoja platesnę šeimos grandinę, kurioje moteris dažnai vertinama pagal gebėjimą įsiliesti į vyro šeimą, palaikyti jos kasdienį gyvenimą ir reprodukuoti jos tęstinumą.

Moterų darbas Pietų Korėjoje išlieka paradoksalus. Viena vertus, moterys yra aukštai išsilavinusios ir dalyvauja modernioje ekonomikoje. Kita vertus, darbo rinka išlieka nevienoda pagal lytį. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos analizėse pabrėžiama, kad moterų

užimtumas Pietų Korėjoje glaudžiai susijęs su šeimos kūrimu, vaikų priežiūros našta ir sunkumais derinant darbą bei motinystę (OECD 2024). Dėl to gimdymas nėra vien privatus šeimos sprendimas ar individualus pasirinkimas. Jis gali reikšti profesinę riziką, pajamų sumažėjimą, karjeros pertrūkį ir didesnę priklausymą nuo partnerio ar šeimos paramos. Ši rizika svarbi aiškinant, kodėl 4B principas „ne vaikams“ neturėtų būti suprantamas vien kaip antinatalistinis pareiškimas. Jis taip pat gali būti skaitomas kaip nepasitikėjimo socialinėmis sąlygomis, kurios motinystę padaro nevienodai brangia moterims, išraiška.

Šeimos ir darbo konfliktas viešojoje politikoje dažnai aptariamas technokratiškai kalbama apie vaikų priežiūros paslaugas, lankstesnį darbą, tėvystės atostogas ar finansines paskatas šeimoms. Tokios priemonės svarbios, tačiau 4B diskursas rodo, kad daliai moterų klausimas gali atrodyti gilesnis. Problema yra ne vien tai, kaip suderinti darbą ir šeimą, bet ir tai, kodėl moteris apskritai turėtų norėti būtent tokios šeimos formos. Jeigu santuoka siejama su neproporcinga priežiūros, emocinio darbo ir reprodukcinės atsakomybės našta, finansinės paskatos nebūtinai keičia pasitikėjimo trūkumą. Šiuo požiūriu 4B judėjimas ne tik reaguoja į socialines problemas, bet ir perkelia diskusiją iš politikos priemonių lygmens į normų kritiką.

Šiame kontekste svarbus ir grožio darbas. Pietų Korėja dažnai siejama su kosmetikos industrija, plastine chirurgija, K-pop estetika ir itin išplėtotais grožio standartais. Būtų pernelyg paprasta teigti, kad visos Pietų Korėjos moterys vienodai patiria šį spaudimą, tačiau feministiniuose tekstuose grožio normos dažnai aptariamos kaip kasdienė disciplina, reikalaujanti laiko, pinigų ir nuolatinės savikontrolės. „Escape the Corset“ judėjimas būtent šį aspektą pavertė matomu protestu prieš siaurus moteriškumo ir patrauklumo standartus. Shin šį judėjimą analizuoja kaip feministinį pasipriešinimą grožio normoms, kai makiažo, ilgų plaukų ar kitų moteriškumo ženklų atsisakymas tampa politiniu veiksmu (Shin 2022). Panašiai Park „Escape the Corset“ sieja su platesne grožio pasipriešinimo istorija Pietų Korėjoje ir parodo, kad išvaizdos klausimas čia nėra vien estetikos klausimas (Park 2020).

4B ir „Escape the Corset“ tarpusavyje susiję ne tiek organizacine, kiek logine prasme. Abu judėjimai klausia, kiek moters gyvenimo užima prisitaikymas prie lytinių lūkesčių. Vienu atveju kalbama apie santykius, seksą, santuoką ir vaikus, kitu atveju apie išvaizdą, grožio rutiną, kūno taisymą ir patrauklumo standartus. Abiem atvejais atsisakymas tampa būdu parodyti, kad tai, kas dažnai vadinama natūraliu moteriškumu, iš tikrųjų reikalauja nuolatinio darbo. Ši sąsaja svarbi 4B analizei, nes leidžia matyti, kad atsisakymas Pietų Korėjos feministiniuose diskursuose nėra vien santykių klausimas. Jis taip pat susijęs su kūno, laiko, pinigų ir socialinio pripažinimo kontrole.

Modernizacijos kontekstas leidžia suprasti ir antifeministinį atsaką. Jis kyla ne tik iš tradicinių patriarchalinių normų, bet ir iš ekonominio nesaugumo, statuso nerimo bei konkurencijos darbo rinkoje. Jauni vyrai, susiduriantys su darbo rinkos spaudimu, būsto problemomis ir socialinio

mobilumo sunkumais, feminizmą gali pradėti matyti ne kaip lygybės projektą, o kaip grėsmę jų pačių galimybėms. Jenkins ir Kim, analizuodami 2022 m. Pietų Korėjos prezidento rinkimus, rodo, kad misoginija ir antifeministinis atsakas tapo reikšminga politinės mobilizacijos dalimi (Jenkins and Kim 2024, 169-171). Panašiai Yoon Suk-yeol rinkimų kampanija anglakalbėje žiniasklaidoje buvo siejama su jaunų vyrų antifeministinių nuotaikų išnaudojimu (Yoon 2022). Ši dinamika svarbi 4B analizei, nes judėjimas formuojasi ne neutraliame socialiniame lauke, o politizuoto lyčių konflikto aplinkoje.

Vis dėlto būtų netikslu visą Pietų Korėjos socialinį kontekstą aiškinti tik schema „moterys prieš vyrus“. Lytis čia susikerta su klase, darbo kultūra, būsto rinka, švietimo spaudimu, regioniniais skirtumais ir šeimos lūkesčiais. 4B šias problemas sujungia per lyties prizmę, tačiau jos nėra vien lytinės. Pavyzdžiui, sprendimas negimdyti gali būti feministinis, ekonominis, psichologinis, ekologinis arba kelių motyvų derinys. Todėl šiame darbe 4B suprantamas kaip svarbus analitinis langas į Pietų Korėjos lyčių tvarkos įtampas, bet ne kaip vienintelis visos šalies demografijos, feminizmo ar lyčių politikos paaiškinimas.

2.2. Gimstamumo krizė ir lyčių nelygybė

Pietų Korėjos gimstamumo krizė yra viena labiausiai aptariamų šalies socialinių problemų. 2023 m. bendrasis gimstamumo rodiklis pasiekė 0,72, o 2024 m. pakilo iki 0,75. Statistikos prasme šis pokytis gali atrodyti kaip minimalus pagerėjimas, tačiau jis nekeičia bendro vaizdo: rodiklis išlieka labai žemas ir gerokai mažesnis už kartų kaitos lygį. Vis dėlto 4B analizėje svarbu ne tik pats skaičius, bet ir tai, kaip jis naudojamas viešojoje kalboje. Gimstamumas dažnai tampa argumentu prieš moterų pasirinkimus, tarsi moterų kūnai būtų nacionalinės krizės sprendimo vieta.

EBPO analizė pabrėžia, kad Korėjos demografinė problema susijusi su darbo ir šeimos derinimo sunkumais, aukštomis vaikų auginimo ir švietimo išlaidomis bei dideliais lyčių skirtumais darbo rinkoje. Tokia interpretacija leidžia kritiškai žiūrėti į bandymus 4B pateikti kaip pagrindinę žemo gimstamumo priežastį. Tikėtina, kad judėjimas yra simptomas, o ne priežastis. Jis artikuliuoja tai, ką daugelis moterų gali patirti ir be aiškaus prisijungimo prie 4B: nepasitikėjimą santuokos nauda, nuovargį nuo priežiūros lūkesčių, baimę dėl karjeros ir santykių nelygybės.

Gimstamumo krizės kalba dažnai neutralizuoja lyčių konfliktą. Ji kalba apie „šeimas“, „poras“, „vaikus“, „ekonomiką“, bet ne visada klausia, kas konkrečiai prisiima priežiūros darbą. UN Women duomenys (UN Women Data Hub, 2024) apie Korėją rodo, kad moterys ir mergaitės dešimties metų ir vyresnės praleidžia gerokai daugiau laiko neapmokamam priežiūros ir namų darbui nei vyrai. Šis skirtumas nėra tik statistika. Jis padeda suprasti, kodėl dalis moterų gali matyti santuoką ne kaip paramos, o kaip papildomos naštos instituciją.

4B diskurse gimdymas dažnai siejamas su praradimu: kūno, laiko, pajamų, karjeros, judėjimo laisvės. Žinoma, toks požiūris nėra vienintelis. Daug moterų nori vaikų ir patiria motinystę kaip prasmingą gyvenimo dalį. Darbo tikslas nėra nuvertinti motinystę. Veikiau svarbu parodyti, kad 4B kelia klausimą, kodėl motinystė taip dažnai įsivaizduojama kaip moters socialinio brandumo įrodymas. Jei moteris atsisako gimdyti, ji viešajame diskurse neretai traktuojama kaip egoistiška, vakarietiška, per daug karjeristiška ar paveikta feminizmo. Tokios reakcijos ir sudaro 4B analizės medžiagą.

Gimstamumo politika Pietų Korėjoje ilgą laiką remiasi įvairiomis finansinėmis ir socialinėmis priemonėmis: išmokomis, būsto parama, vaikų priežiūros plėtra, tėvystės atostogomis. Tačiau vien instrumentinis požiūris gali nepastebėti, kad klausimas yra ir pasitikėjimo. Ar moteris pasitiki partneriu, darbdaviu, valstybe ir platesne visuomene tiek, kad galėtų turėti vaiką neprarasdama savarankiškumo? 4B atsakymas dažnai yra neigiamas. Būtent šis neigimas sukelia stiprią reakciją, nes jis nukreiptas į patį socialinio kontrakto pagrindą.

Darbe svarbu atskirti individualų childfree pasirinkimą nuo 4B kaip politinio diskurso. Ne kiekviena vaikų nenorinti moteris yra 4B, ir ne kiekvienas 4B palaikymas reiškia visišką visų principų praktikavimą. Reddit komentarai tai gerai parodo: dalis žmonių palaiko judėjimą, bet patys nenori prisijungti; kiti sako, kad turi partnerį, tačiau nenori vaikų ar santuokos; dar kiti mato 4B kaip inspiraciją „decentruoti“ vyrus. Šios tarpinės pozicijos rodo, kad 4B veikia ir kaip žodynas, kuris leidžia kalbėti apie santykių persvarstymą net nepraktikuojant griežto separatizmo.

Lyčių atlyginimų skirtumas taip pat svarbus, nes jis parodo, kad ekonominis savarankiškumas nėra vien asmeninių pastangų klausimas. Kai moterys uždirba mažiau, o motinystė dar labiau mažina pajamas, santuoka gali atrodyti kaip rizikingas ekonominis sandoris. Radikaliojo feminizmo kalba čia susitinka su darbo rinkos sociologija: moters priklausomybė nuo vyro nėra tik kultūrinis stereotipas, ji gali būti materialiai gaminama per darbo, priežiūros ir paveldėjimo struktūras. 4B atsisakymas tokiu atveju yra bandymas išvengti priklausomybės dar prieš jai susiformuojant.

Kartu reikia pripažinti, kad gimstamumo krizės analizė gali lengvai tapti pernelyg makrolygmens. Skaičiai, ataskaitos ir valstybės politika kartais užgožia tai, kaip žmonės patiria santykius kasdienybėje. 4B įdomus tuo, kad jis jungia makro ir mikro lygmenis. Nacionalinė demografija susiduria su labai asmeniškais sprendimais: neiti į pasimatymą, neatsakyti buvusiam partneriui, nesituokti, neplanuoti vaikų, skirti laiką draugėms, taupyti savo būstui. Šie sprendimai atskirai gali atrodyti nedideli, bet skaitmeninėje erdvėje jie įgauna politinę formą.

2.3. Skaitmeninis feminizmas, misoginija ir pasipriešinimas

Šiuolaikinis Pietų Korėjos feminizmas dažnai siejamas su nuo 2015 m. išryškėjusiu nauju feministinio aktyvumo matomumu. Kim šį laikotarpį apibūdina kaip feminism reboot, arba feminizmo „persikrovimą“, kai feministinės idėjos pradėjo plačiau cirkuliuoti populiariojoje kultūroje, internetinėse bendruomenėse ir viešose diskusijose (Kim 2021, 76). Šis etapas svarbus todėl, kad feminizmas čia reiškiasi ne tik per organizuotas institucijas ar formalias politines kampanijas, bet ir per skaitmenines praktikas: anoniminius forumus, komentarus, grotažymes, memus, trumpus vaizdo įrašus ir viešas reakcijas į seksualinio smurto ar misoginijos atvejus.

Vienas ankstyvesnių ir prieštaringiausių šio skaitmeninio feminizmo pavyzdžių buvo Megalia. Jeong Megalia analizuoja kaip „troll feminizmo“ atvejį, kuriame feministinės vartotojos perėmė misoginiškos kalbos formas ir nukreipė jas atgal į vyrus (Jeong 2020). Panašiai Lee Megalia atvejį sieja su atsaku į internetinę misoginiją ir parodo, kad skaitmeninis feminizmas Pietų Korėjoje formavosi ne tik kaip lygybės reikalavimas, bet ir kaip konfliktinė, provokuojanti, kartais sąmoningai nepatogi kalbėjimo forma (Lee 2020). Šie pavyzdžiai leidžia suprasti, kodėl 4B judėjimo raiška internete taip pat nėra neutrali ar vienareikšmė. Ji atsiranda skaitmeninėje aplinkoje, kur feminizmas jau buvo tapęs ginčo, pašaipos, palaikymo ir antifeministinio atsako objektu.

Misoginija Pietų Korėjoje nėra vien interneto problema, tačiau skaitmeninėje erdvėje ji įgauna ypač greitai plintančias formas. Feministiniai pasisakymai gali sukelti koordinuotas reakcijas, boikotus, asmeninį puolimą ar profesinę riziką. Kim pabrėžia, kad šiuolaikinis Pietų Korėjos feminizmas nuo 2015 m. išpopuliarėjo, bet kartu susidūrė su stiprėjančiu priešišku ir viešu feminizmo stigmatizavimu (Kim 2021, 76-77). Ši įtampa padeda suprasti, kodėl anonimiškumas 4B diskurse tampa svarbus. Jeigu viešas feministinis identifikavimasis gali būti socialiai rizikingas, anoniminės ar pusiau anoniminės platformos tampa ne tik patogiomis, bet ir saugesnėmis erdvėmis kalbėti apie moterų patirtis, pyktį, nuovargį ir atsisakymą.

Skaitmeninio feminizmo raidai svarbūs ir protestai prieš nelegalų filmavimą bei skaitmeninius seksualinius nusikaltimus. 2018 m. Hye-hwa stoties protestai prieš nelegalų moterų filmavimą ir lytiškai šališką seksualinių nusikaltimų tyrimą parodė, kad internetinis feminizmas gali pereiti į gatvės mobilizaciją ir atvirkščiai. Šiuose protestuose nelegalus filmavimas buvo suprantamas ne kaip pavienė nusikalstama praktika, o kaip platesnės moterų nesaugumo problemos dalis (Ma 2018). 4B judėjimo kontekste tai svarbu todėl, kad atsisakymas santykių su vyrais dažnai grindžiamas ne vien ideologine laikysena, bet ir saugumo, pasitikėjimo bei kūno autonomijos klausimais.

Šalia skaitmeninio seksualinio smurto svarbi ir grožio normų kritika. „Escape the Corset“ judėjimas išryškino, kad moteriškumas Pietų Korėjos visuomenėje dažnai siejamas su nuolatinio

grožio darbu: makiažu, plaukų priežiūra, kūno kontrole, plastinės chirurgijos normalizavimu ir patrauklumo standartais. Shin šį judėjimą analizuoja kaip feministinį pasipriešinimą grožio normoms, kai makiažo, ilgų plaukų ar kitų moteriškumo ženklų atsisakymas tampa ne tik asmeniniu pasirinkimu, bet ir politiniu gestu (Shin 2022). Šis kontekstas padeda susieti „Escape the Corset“ ir 4B: abu judėjimai skirtingais būdais klausia, kiek moters laiko, kūno ir savivertės užima prisitaikymas prie lytinių lūkesčių.

Antifeministinis pasipriešinimas sustiprėjo ir politiniu lygmeniu. 2022 m. Pietų Korėjos prezidento rinkimų kontekste jaunų vyrų nepasitenkinimas ir antifeministinė retorika tapo svarbia politinės mobilizacijos dalimi. Jenkins ir Kim rodo, kad misoginija ir feministinių idėjų atmetimas šiame kontekste nebuvo atsitiktiniai, nes jie veikė kaip platesnės politinės strategijos dalis (Jenkins and Kim 2024, 169-171). Anglakalbėje žiniasklaidoje Yoon Suk-yeol kampanija taip pat buvo siejama su jaunų vyrų antifeministinių nuotaikų išnaudojimu ir pažadais panaikinti Lyčių lygybės ir šeimos ministeriją (Yoon 2022). Tai nesukūrė misoginijos nuo nulio, bet suteikė jai papildomą politinį matomumą. 4B šioje aplinkoje atrodo kaip reakcija ne tik į asmenines santykių patirtis, bet ir į viešą signalą, kad valstybė nebūtinai pripažįsta struktūrinę lytinę nelygybę taip, kaip ją įvardija feministinės grupės.

Skaitmeninis feminizmas pasižymi tuo, kad greitai sukuria ir platina kalbinius ženklus. 4B, tal-corset, molka, Megalia ir feminism reboot leidžia atpažinti skirtingas problemų konfigūracijas: grožio normų atsisakymą, skaitmeninį seksualinį smurtą, misoginijos apvertimą ar naują feministinio aktyvumo matomumą. Šie terminai nėra neutralūs. Vieniems jie reiškia išsilaisvinimą ir savisaugą, kitiems - vyrų kritiką, socialinį radikalumą ar grėsmę tradicinei šeimai. Dėl to kova dėl sąvokų tampa svarbia paties konflikto dalimi. Kas turi teisę apibrėžti feminizmą? Ar feminizmas yra lygybės siekis, moterų savisauga, vyrų kritika, ar kelių šių pozicijų derinys? 4B išprovokuoja šiuos klausimus, nes atsisako kompromisinės ir visiems patogios kalbos.

Antifeministinis atsakas veikia ir per stigmatizaciją. Kai žodis „feministė“ tampa įžeidimu arba socialinės rizikos ženklu, moterys gali vengti viešai taip save vadinti, net jeigu pritaria feministinėms idėjoms. Rashid straipsnyje ši situacija aprašoma kaip „quiet feminism“, arba tylusis feminizmas, kai feministiniai principai palaikomi privačiai, bet viešas identifikavimasis su feminizmu tampa rizikingas (Rashid 2024). 4B šiuo požiūriu yra paradoksalus. Viena vertus, jis labai matomas kaip ženklas. Kita vertus, realios moterys gali nenorėti būti su juo siejamos dėl socialinės, profesinės ar reputacinės rizikos. Todėl judėjimo matomumas nereiškia, kad jo šalininkės yra lengvai identifikuojamos, suskaičiuojamos ar reprezentuojamos viešojoje erdvėje.

Interneto platformose antifeministinė reakcija taip pat kuria supaprastintus 4B vaizdinius. Judėjimas neretai pristatomas kaip vyrų nekenčiančių moterų grupė, demografinė grėsmė arba radikalus socialinis nukrypimas. Tačiau net ir skeptiškuose komentaruose kartais pripažįstama, kad

4B kyla iš realaus nepasitenkinimo santykių, saugumo, lyčių nelygybės ir reprodukcinės atsakomybės sąlygomis. Ši įtampa matoma ir šiame darbe analizuojamose Reddit bei YouTube diskusijose: dalis komentatorių 4B nepateikia kaip sau tinkamos praktikos, bet pripažįsta moterų teisę atsisakyti santykių ar bent supranta, kodėl toks atsisakymas tampa politiškai prasmingas. Tokia tarpinė pozicija yra analitiškai svarbi, nes rodo, kad 4B veikia ne tik per prisijungimą arba neprisijungimą, bet ir per platesnį pritarimo, distancijos, kritikos ir perinterpretavimo lauką.

Svarbu paminėti ir tarptautinį žvilgsnį. Anglakalbėje žiniasklaidoje 4B kartais pristatomas kaip radikali feministinio atsisakymo forma, tinkama paaiškinti ne tik Pietų Korėjos, bet ir platesnius lyčių konfliktus. Pavyzdžiui, The Cut straipsnyje judėjimas pristatomas kaip moterų pasitraukimas nuo patriarchyto, o Reuters straipsnyje 4B susiejamas su Pietų Korėjos žemiausio gimstamumo kontekstu per formulę „no sex, no babies“ (Sussman 2024; Yi 2020). Tokia tarptautinė receptija didina judėjimo matomumą, bet kartu gali supaprastinti vietinį kontekstą. 4B tada tampa ne tik Pietų Korėjos feministinio aktyvizmo reiškiniu, bet ir globaliai perinterpretuojamu ženklu, kurį skirtingos auditorijos naudoja savoms politinėms diskusijoms.

Dėl šios priežasties šiame darbe svarbu atskirti kelis analizės lygmenis. Vienas lygmuo yra Pietų Korėjos sociokultūrinis kontekstas: darbo rinkos nelygybė, šeimos normos, gimstamumo krizė, grožio standartai, skaitmeniniai seksualiniai nusikaltimai ir antifeministinis atsakas. Kitas lygmuo yra skaitmeninė receptija, kurioje 4B per Reddit, YouTube, žiniasklaidą ir komentarų laukus tampa palaikomu, kritikuojamu arba perinterpretuojamu diskursu. Kiekvienas iš šių sluoksnių atskirai nepaaiškina judėjimo, tačiau jų sankirta leidžia suprasti, kodėl keturi trumpi neiginiai gali tapti tokie paveikūs. Jie sutraukia skirtingas patirtis į vieną lengvai atpažįstamą formą, bet kartu palieka daug erdvės ginčui dėl to, ką 4B iš tiesų reiškia.

3. Tyrimo metodologija ir etika

3.1. Empirinės medžiagos korpusas ir atrankos kriterijai

Šiame darbe vartojama tyrimo medžiagos sąvoka apima kelis šaltinių tipus, tačiau jie nėra vienodos paskirties. Mokslinė literatūra naudojama teoriniam, kontekstiniam ir metodologiniam pagrindui sudaryti, o empirinę analizę sudaro viešai prieinami skaitmeniniai komentarai, medių tekstai ir vaizdo medžiaga apie 4B judėjimą bei su juo susijusį Pietų Korėjos feministinio aktyvizmo kontekstą. Toks atskyrimas svarbus todėl, kad moksliniai tekstai šiame darbe nėra laikomi empiriniais duomenimis. Jie padeda apibrėžti sąvokas, tyrimo ribas ir analitinę kryptį, o pirminė empirinė medžiaga leidžia nagrinėti, kaip 4B judėjimas pristatomas, palaikomas, kritikuojamas ir perinterpretuojamas skaitmeninėje erdvėje.

Empirinių komentarų korpusą sudaro 75 viešai prieinami komentarai: 35 Reddit komentarai ir 40 YouTube komentarų. Reddit komentarai atrinkti iš dviejų Reddit bendruomenių, r/TwoXChromosomes ir r/AskWomen, kuriose diskutuojama apie 4B judėjimą, santykių atsisakymą, feminizmą, Pietų Korėjos lyčių konfliktą ir judėjimo recepciją už Pietų Korėjos ribų. YouTube komentarai atrinkti iš keturių vaizdo įrašų komentarų laukų, iš kiekvieno vaizdo įrašo atrenkant po 10 komentarų. Į komentarų korpusą įtraukti tik tie komentarai, kuriuose tiesiogiai arba netiesiogiai aptariamas 4B judėjimas, Pietų Korėjos feminizmas, antifeminizmas, santykiai su vyrais, reprodukcija, moterų saugumas, darbo vietos seksizmas arba seksualinio smurto problematika.

Komentarų atranka buvo tikslinga, o ne statistinė. Tai reiškia, kad tyrimas nesiekia reprezentuoti visos Pietų Korėjos visuomenės, visų 4B judėjimo dalyvių ar visų anglakalbių interneto vartotojų nuomonės. Kokybinės analizės tikslas yra ne kiekybiškai įvertinti pritarimo ar nepritarimo mastą, bet išryškinti pasikartojančias temas, argumentavimo būdus ir vertinimo pozicijas. Tokia prieiga siejasi su teminės analizės logika, pagal kurią tyrėjas identifikuoja ir analizuoja duomenyse pasikartojančius reikšmių modelius (Braun and Clarke 2006, 79).

Reddit komentarai šiame darbe naudojami tiesioginei 4B recepcijai analizuoti. Juose ryškiausiai pasirodo palaikymo, ambivalentiško pritarimo, radikalumo kritikos, reprezentatyvumo klausimo, Vakarų auditorijos supaprastinimo ir savisaugos temos. YouTube komentarai naudojami kaip papildomas komentarų korpusas, leidžiantis matyti platesnį skaitmeninį lauką, kuriame 4B idėjos tampa suprantamos. Juose ne visada tiesiogiai kalbama apie 4B, tačiau kartojasi susijusios temos: feminizmo stigmatizacija, antifeministinis atsakas, moterų saugumas, darbo vietos nelygybė, seksualinis smurtas ir institucinis nepasitikėjimas.

Mokslinė literatūra atrinkta pagal sąsają su trimis darbo lygmenimis: teoriniu, sociokultūriniu ir metodologiniu. Teoriniame lygmenyje svarbūs radikaliojo feminizmo, skaitmeninių judėjimų ir tinklinių viešumų tekstai. Sociokultūriniame lygmenyje remiamasi darbais apie Pietų Korėjos feminizmą, šeimos normas, darbo rinkos nelygybę, grožio standartus, antifeministinį atsaką ir gimstamumo krizę. Metodologiniame lygmenyje naudojami netnografijos ir teminės analizės šaltiniai, taip pat internetinių tyrimų etikos gairės. Pavyzdžiui, Lee ir Jeong 4B judėjimą sieja su nereprodukcinės feministinės ateities įsivaizdavimu, Kim aptaria nuo 2015 m. išryškėjusį šiuolaikinio Pietų Korėjos feminizmo matomumą, o Kozinets naudojamas netnografijos prieigai apibrėžti (Lee and Jeong 2021, 633-634; Kim 2021, 76; Kozinets 2019).

Publicistiniai ir informaciniai tekstai naudojami kaip papildoma medijų diskurso medžiaga. Jie padeda matyti, kaip 4B judėjimas pristatomas platesnei, dažnai anglakalbei auditorijai. Šiai grupei priskiriami The Guardian, Reuters, The Cut, Sky News, Al Jazeera, Time ir kiti tekstai apie 4B, Pietų Korėjos feminizmą, antifeministinį atsaką ir gimstamumo krizę. Šie šaltiniai nėra naudojami kaip

teorinis pagrindas, tačiau jie svarbūs analizuojant globalią 4B recepciją, nes būtent per medijų tekstus judėjimas dažnai tampa atpažįstamas už Pietų Korėjos ribų.

Tyrimo etikoje laikomasi atsargumo principo. Nors Reddit ir YouTube komentarai yra viešai prieinami, darbe jie nepateikiami su vartotojų vardais, profilių nuorodomis ar kitomis atpažįstamomis detalėmis. Komentarai analizuojami perfrazuoti, išlaikant pirminę mintį, bet sumažinant atsekamumo riziką. Tokia prieiga atitinka internetinių tyrimų etikos nuostatą, kad viešas skaitmeninės medžiagos prieinamumas savaime nereiškia neribotos tyrėjo teisės ją atkurti be konteksto, ypač kai nagrinėjamos jautrios temos, susijusios su lytimi, feminizmu, smurtu ar socialine stigma (AoIR 2020, 2).

1 lentelė. Tyrimo medžiagos sudėtis, apimtis ir analizės paskirtis:

Šaltinių grupė	Apimtis ir pavyzdžiai	Atrankos kriterijai	Analizės paskirtis	Ribotumai
Mokslinė literatūra	Teorinis, kontekstinis ir metodologinis šaltinių rinkinys. Pavyzdžiai: Lee and Jeong 2021; Kim 2021; Jeong 2020; Lee 2020; Park 1993; Shin 2022; Jenkins and Kim 2024; Kozinets 2019; Braun and Clarke 2006; AoIR 2020.	Atrinkti darbai, susiję su 4B judėjimu, Pietų Korėjos feminizmu, skaitmeniniu aktyvizmu, antifeminizmu, darbo ir šeimos santykiu, grožio normomis, netnografija ir temine analize.	Sąvokų, teorinių prieigų, metodologijos ir sociokultūrinio konteksto pagrindimas.	Tai nėra empiriniai duomenys. Dalis literatūros anglų kalba, todėl korėjietiško diskurso niuansai pasiekiami ribotai.
Publicistiniai ir informaciniai tekstai	Papildomas medijų diskurso rinkinys. Pavyzdžiai: The Guardian, Reuters, The Cut, Sky News, Al Jazeera, Time, ABC News, The Week, Scena9.	Atrinkti tekstai, kuriuose 4B judėjimas arba Pietų Korėjos feminizmas pristatomas platesnei, dažnai anglakalbei auditorijai.	Viešosios reprezentacijos, globalios recepcijos ir medijų rėmų analizė.	Gali supaprastinti judėjimą, akcentuoti konfliktą, radikalumą arba gimstamumo krizę.
YouTube vaizdo įrašai ir komentarai	4 vaizdo įrašai ir 40 komentarų. Iš kiekvieno vaizdo įrašo atrinkta po 10 komentarų. Pavyzdžiai: Asian Boss, BBC, VICE, Stay Curious.	Atrinkti vaizdo įrašai ir komentarai, kuriuose aptariamas 4B, Pietų Korėjos feminizmas, antifeminizmas, darbo vietos nelygybė, moterų saugumas arba seksualinio smurto problematika.	Papildomas komentarų korpusas, leidžiantis matyti platesnį skaitmeninį kontekstą ir temų pasikartojimą skirtingose platformose.	Komentarų matomumą veikia algoritmai, kanalo auditorija, rikiavimo principai ir peržiūros laikas.
Reddit komentarai	35 komentarai iš dviejų Reddit bendruomenių: r/TwoXChromosomes ir r/AskWomen. Komentarai su koduoti ir sugrupuoti pagal temas.	Atrinkti komentarai, kuriuose tiesiogiai arba netiesiogiai kalbama apie 4B, santykių atsisakymą, feminizmą, reprezentatyvumą, radikalumą arba Vakarų auditorijos interpretacijas.	Tiesioginės 4B recepcijos, palaikymo, kritikos, ambivalentiško vertinimo ir perinterpretavimo analizė.	Anglakalbis ir nereprezentatyvus korpusas. Komentarai pateikiami perfrazuoti dėl etikos ir atsekamumo mažinimo.

3.2. Kokybinė turinio analizė ir netnografinis žvilgsnis? Netnografija yra duomenų rinkimo metodologija

Šiame darbe taikoma kokybinė tyrimo prieiga, jungianti netnografinį viešai prieinamų skaitmeninių komentarų rinkimą ir teminę jų analizę. Netnografija čia suprantama kaip internetinių kultūrų ir skaitmeninių bendruomenių tyrimo prieiga, leidžianti analizuoti viešai prieinamą platformų medžiagą, vartotojų pasisakymus ir jų kuriamas reikšmes (Kozinets 2019). Kadangi šiame darbe nesiekama atlikti ilgalaikės bendruomenės etnografijos, netnografija taikoma ribotai: ji naudojama kaip duomenų rinkimo ir tyrimo lauko apibrėžimo būdas, o ne kaip dalyvaujantis stebėjimas ar interviu metodas.

Surinkta komentarų medžiaga analizuojama teminės analizės principais. Braun ir Clarke teminę analizę apibrėžia kaip metodą, skirtą duomenyse pasikartojantiems reikšmių modeliams identifikuoti, analizuoti ir pristatyti (Braun and Clarke 2006, 79). Ši prieiga pasirinkta todėl, kad 4B komentarų medžiagoje svarbu ne tik suskaičiuoti, kiek kartų pasikartoja tam tikra pozicija, bet ir suprasti, kaip komentatoriai aiškina judėjimo prasmę, palaiko arba kritikuoja jo principus, sieja jį su Pietų Korėjos kontekstu ar perkelia į platesnes globalias diskusijas.

Empirinį komentarų korpusą sudaro 75 viešai prieinami komentarai: 35 Reddit komentarai ir 40 YouTube komentarų. Reddit komentarai atrinkti iš dviejų pasirinktų diskusijų gijų, kuriose tiesiogiai aptariamas 4B judėjimas ir jo reikšmė. YouTube komentarai atrinkti iš keturių vaizdo įrašų komentarų laukų, iš kiekvieno vaizdo įrašo atrenkant po 10 komentarų. Į korpusą įtraukti tik tie komentarai, kuriuose tiesiogiai arba netiesiogiai kalbama apie 4B judėjimą, feminizmą, antifeminizmą, santykius su vyrais, reprodukciją, moterų saugumą, darbo vietos nelygybę arba seksualinio smurto problematiką.

Komentarų analizė atlikta keliais etapais. Pirmiausia buvo peržiūrėtos pasirinktos Reddit gijos ir YouTube komentarų laukai, atrenkant komentarus, kuriuose aiškiai artikuliuojama pozicija 4B judėjimo ar jam artimų temų atžvilgiu. Antra, kiekvienas atrinktas komentaras buvo perrašytas kaip trumpa lietuviška parafrazė, išlaikant pagrindinę mintį, bet pašalinant vartotojo vardą, specifines formuluotes ar kitas detales, kurios galėtų palengvinti komentaro atsekimą per paiešką. Trečia, komentarai buvo sugrupuoti ir su koduoti pagal pasikartojančias temas bei vertinimo pozicijas.

Kodavimo kategorijos buvo formuojamos derinant teorines prielaidas ir empirinės medžiagos skaitymą. Pradinės kategorijos kilo iš tyrimo klausimo ir teorinės dalies: atsisakymas, reprodukcija, heteroseksualūs santykiai, motinystė, saugumas, savarankiškumas, antifeminizmas, skaitmeninis matomumas, judėjimo mastas ir kritika. Skaitant komentarus šios kategorijos buvo tikslinamos. Pavyzdžiui, Reddit ir YouTube medžiagoje išryškėjo tokios pozicijos kaip ambivalentiškas pritarimas, kai komentatoriai palaiko moterų teisę atsisakyti santykių, bet patys judėjimo nelaiko sau tinkama praktika; reprezentatyvumo kritika, kai abejojama, kiek 4B iš tiesų paplitęs Pietų Korėjoje;

ir globalios recepcijos kritika, kai atkreipiamas dėmesys į Vakarų auditorijų polinkį supaprastinti Korėjos feminizmą.

Svarbus metodinis sprendimas yra atskirti komentarų turinį nuo komentatorių tapatybės. Šiame darbe neanalizuojami vartotojų profiliai, jų ankstesni įrašai, lytis, tautybė ar amžius, nebent tokia informacija tiesiogiai pasirodo pačiame komentare ir yra būtina jo prasmei suprasti. Toks ribojimas sumažina tyrimo gylį, bet padeda išlaikyti etinį atsargumą. Internetinių tyrimų etikos gairėse pabrėžiama, kad net viešai prieinama skaitmeninė medžiaga turi būti vertinama atsižvelgiant į kontekstą, galimą žalą ir dalyvių pažeidžiamumą (AoIR 2020, 2). Dėl šios priežasties komentarai šiame darbe pateikiami ne kaip pažodinės citatos, o kaip parafrazės.

Tyrimo analizės vienetas yra ne visas forumas ar kanalas, o konkretus komentaras ir jo argumentacinė funkcija. Pavyzdžiui, komentaras, kuriame išreiškiamas palaikymas 4B principams, bet kartu pažymima, kad pats komentatorius jų nepraktikuotų, koduojamas kaip ambivalentiško pritarimo pozicija. Komentaras, kuriame 4B apibūdinamas kaip pernelyg radikalus ar „ekstremalus“, koduojamas kaip normatyvinė delegitimacija. Komentaras, kuriame pabrėžiama, kad Vakarų auditorijos supaprastina Pietų Korėjos feminizmą, koduojamas kaip reprezentacijos arba globalios recepcijos kritika. Tokia schema leidžia matyti ne tik paprastą „už“ ir „prieš“ perskyrą, bet ir platesnį argumentų lauką.

Analizėje taip pat atsižvelgiama į tai, kad Reddit ir YouTube yra skirtingos platformos. Reddit komentarai dažniau primena diskusiją, kurioje vartotojai reaguoja vieni į kitus, tikslina pozicijas ir ginčijasi dėl judėjimo reikšmės. YouTube komentarai labiau priklauso nuo konkretaus vaizdo įrašo temos, kanalo auditorijos ir platformos matomumo logikos. Dėl to Reddit medžiaga šiame darbe labiau padeda analizuoti tiesioginę 4B recepciją, o YouTube komentarai leidžia matyti platesnį skaitmeninį kontekstą, kuriame pasirodo feminizmo, antifeminizmo, moterų saugumo, darbo vietos nelygybės ir seksualinio smurto temos.

Kadangi didžioji dalis komentarų medžiagos yra anglų kalba, šis korpusas negali būti laikomas tiesioginiu Pietų Korėjos moterų balsų atspindžiu. Dalis komentatorių kalba iš Vakarų feministinių patirčių, dalis iš diasporos ar bendro susidomėjimo Pietų Korėja, o dalies tapatybės apskritai nėra žinomos. Dėl to komentarai šiame darbe analizuojami ne kaip reprezentatyvios visuomenės nuomonės duomenys, bet kaip skaitmeninės recepcijos medžiaga. Toks ribojimas svarbus, nes leidžia atsargiai atskirti Pietų Korėjos 4B judėjimo sociokultūrinį kontekstą nuo globalių ir anglakalbių jo interpretacijų.

Ši metodologinė prieiga leidžia tyrime išlaikyti du dalykus vienu metu. Pirma, ji suteikia galimybę sistemingai analizuoti 75 komentarų korpusą, išskiriant pasikartojančias temas ir vertinimo pozicijas. Antra, ji neleidžia pervertinti šios medžiagos reprezentatyvumo. Todėl šiame darbe komentarai naudojami ne tam, kad būtų nustatyta, ką „iš tikrųjų“ mano Pietų Korėjos moterys ar 4B

judėjimo dalyvės, bet tam, kad būtų parodyta, kaip 4B judėjimas skaitmeninėje erdvėje yra aiškinamas, palaikomas, kritikuojamas ir perinterpretuojamas.

3.3. Etinės ribos: anonimiškumas, parafravimas, rizikos mažinimas

Tyrimo etika šiame darbe svarbi ne tik kaip formalus metodologinis reikalavimas. Analizuojami komentarai susiję su feminizmu, seksualumu, santykių atsisakymu, smurtu, antifeministiniu atsaku ir galimu socialiniu pažeidžiamumu. Nors Reddit ir YouTube komentarai yra viešai prieinami, jų viešumas savaime nereiškia, kad komentarų autoriai tikisi būti tiesiogiai cituojami akademiniam darbe ar perkelti į kitą kontekstą. AoIR interneto tyrimų etikos gairėse pabrėžiama, kad interneto tyrimuose svarbu vertinti ne tik techninį duomenų prieinamumą, bet ir kontekstą, galimą žalą, dalyvių pažeidžiamumą bei tyrėjo atsakomybę (AoIR 2020, 2). Dėl šios priežasties šiame darbe pasirinkta atsargi komentarų naudojimo strategija: nenurodomi vartotojų vardai, profilių nuorodos ar kitos atpažįstamos detalės, o komentarai pateikiami kaip lietuviškos parafrazės.

Parafravimas pasirinktas kaip rizikos mažinimo priemonė. Jo privalumas yra tas, kad sumažėja komentarų atsekamumas per paieškos sistemas, nes į darbą neperkeliamos tikslios vartotojų formuluotės. Vis dėlto toks sprendimas turi ir metodinį trūkumą: parafrazuojant neišvengiamai atliekamas interpretacinis pasirinkimas, nes reikia nuspręsti, kuri komentaro mintis yra pagrindinė ir kaip ją tiksliai, bet trumpiau perteikti. Siekiant sumažinti šią problemą, priede pateikiama kodavimo lentelė, kurioje atskiriama komentaro parafrazė, pirminis kodas ir analitinė pastaba. Tokiu būdu skaitytojas gali matyti, koku pagrindu konkretus komentaras priskirtas vienai ar kitai teminei kategorijai.

Atrenkant komentarus buvo laikomasi duomenų minimizavimo principo. Darbe nenaudojami komentarai iš uždarytų grupių, privačių profilių ar turinio, kurio prieiga reikalautų apeiti platformos ribojimus. Į analizę taip pat neįtraukiamos perteklinės asmeninės detalės, kurios nėra būtinos tyrimo klausimui atsakyti, bet galėtų padidinti komentaro atpažįstamumo ar pakartotinio pažeidžiamumo riziką. Tokia atranka nereiškia, kad iš korpuso buvo sistemingai pašalinta atskira komentarų grupė. Veikiau tai buvo bendras etinis principas: tyrimui naudoti tik tiek informacijos, kiek reikia 4B judėjimo interpretacijoms, vertinimo pozicijoms ir pasikartojančioms temoms analizuoti.

Interneto tyrimų etikoje viešumo klausimas nėra vienareikšmis. AoIR gairės siūlo vengti mechaninio skirtumo tarp „vieša“ ir „privatu“, nes skaitmeninėse platformose vartotojų lūkesčiai gali skirtis nuo formalaus turinio prieinamumo (AoIR 2020, 4). Kozinets taip pat pabrėžia, kad netnografiniuose tyrimuose svarbu atsižvelgti į tyrimo lauko specifiką, bendruomenės kontekstą, dalyvių galimą atpažįstamumą ir tai, kaip surinkta medžiaga bus reprezentuojama akademiniam tekste (Kozinets 2019). Todėl šiame darbe komentarai nėra traktuojami kaip laisvai cituojama

medžiaga vien dėl to, kad jie viešai pasiekiami platformose. Jų naudojimas siejamas su konteksto, temos jautrumo ir galimos žalos įvertinimu.

4B judėjimo atveju papildoma rizika kyla dėl feminizmo stigmatizacijos ir antifeministinio priešiško Pietų Korėjoje bei tarptautinėse skaitmeninėse erdvėse. Kim pažymi, kad nuo 2015 m. Pietų Korėjos feminizmas tapo labiau matomas, tačiau kartu susidūrė su stiprėjančiu pasipriešinimu ir viešu feminizmo stigmatizavimu (Kim 2021, 76-77). Dėl to net pseudoniminis vartotojas gali patirti nepageidaujamą dėmesį, jei jo komentaras apie feminizmą, santykių atsisakymą ar 4B būtų pažodžiui ištrauktas iš platformos ir perkeltas į akademinį tekstą. Ši rizika ypač svarbi tada, kai komentuojamos temos susijusios su seksualumu, smurtu, santykiiais ar asmeniniu saugumu.

Darbe taip pat vengiama spėlioti apie komentatorių lytį, tautybę, amžių ar gyvenamąją vietą. Reddit ar YouTube vartotojas gali rašyti „kaip moteris“, „kaip korėjietė“ ar panašiai, tačiau tyrime nėra būdo savarankiškai patikrinti tokios tapatybės. Todėl tokie teiginiai laikomi savęs pristatymo elementais, o ne objektyviai patvirtintais faktais. Tai svarbu, nes 4B analizėje lengva ieškoti „tikrų Korėjos moterų balsų“, tačiau anglakalbės ir pseudoniminės platformos tam nesuteikia pakankamo pagrindo. Šiame darbe geriau pripažįstamas nežinojimas, negu jis užpildomas patogiomis prielaidomis apie komentatorių kilmę ar tapatybę.

Etiniai sprendimai tiesiogiai veikia ir pačią analizę. Atsisakius pažodinių citatų, tekstas praranda dalį originalaus komentatorių balso, tačiau sumažėja atsekamumo rizika. Atsisakius profilių istorijos analizės, prarandama dalis konteksto, bet kartu išvengiama neproporcingo vartotojų stebėjimo. Šiame darbe 75 komentarų korpusas analizuojamas kaip skaitmeninio diskurso medžiaga, o ne kaip individualių vartotojų tapatybių rinkinys. Todėl komentarai naudojami tam, kad būtų galima matyti pasikartojančias 4B judėjimo interpretacijas, o ne tam, kad būtų identifikuojami ar charakterizuojami konkretūs platformų vartotojai.

Tokiu būdu etikos ribos nėra atskirtos nuo metodologijos. Jos lemia, kokie duomenys įtraukiami, kaip jie perrašomi, kokios tapatybės nėra priskiriamos ir kokios išvados gali būti daromos. Pasirinkta atsargi prieiga leidžia analizuoti viešai prieinamą Reddit ir YouTube medžiagą, bet kartu nepervertinti jos reprezentatyvumo ir nesukurti papildomos rizikos žmonėms, kurie komentavo jautriomis lyčių, seksualumo, smurto ir feministinio pasipriešinimo temomis.

Rengiant darbą buvo naudotos generatyvinio dirbtinio intelekto priemonės kaip pagalbinis akademinio rašymo, struktūravimo ir redagavimo įrankis. DI priemonės buvo pasitelktos darbo plano tikslinimui, atskirų skyrių struktūros peržiūrai, formuluočių aiškumui gerinti, kalbos redagavimui, santraukos vertimui į anglų kalbą, bibliografijos techniniam tvarkymui ir komentarų kodavimo lentelių struktūros tikslinimui. DI nebuvo naudojamas kaip mokslinis šaltinis, savarankiškas empirinės analizės metodas ar darbo autorius. Galutinė teorinių prieigų atranka, šaltinių tinkamumo

įvertinimas, empirinių duomenų atranka, komentarų kodavimas, interpretacija ir išvados priklauso darbo autorei.

Naudojant DI priemones buvo laikomasi skaidrumo ir duomenų saugos principų. DI sugeneruoti pasiūlymai buvo peržiūrimi, redaguojami ir tikrinami pagal pirminius šaltinius. DI pasiūlyti šaltiniai į darbą buvo įtraukiami tik tais atvejais, kai jų egzistavimas, autorystė, bibliografiniai duomenys ir turinys buvo patikrinti savarankiškai. Į DI sistemas nebuvo keliami konfidencialūs tyrimo duomenys, asmens duomenys ar nevieša medžiaga. Viešai prieinami Reddit ir YouTube komentarai darbe pateikiami parafrazuotai, o jų analizė grindžiama darbo metodologijoje aprašytais kodavimo ir etikos principais.

4. Empirinė analizė

4.1. Keturi atsisakymai kaip politinė ir kasdienė kalba

Šio poskyrio analizė remiasi Lee ir Jeong 4B judėjimo apibrėžimu, pagal kurį keturi judėjimo principai siejami su santuokos, gimdymo, romantinių santykių ir seksualinių santykių su vyrais atsisakymu (Lee and Jeong 2021, 633-634). Šie keturi atsisakymai iš pirmo žvilgsnio atrodo aiškūs, tačiau skaitmeninėje raiškoje jie veikia nevienodai. Atsisakymas tuoktis dažniausiai siejamas su šeimos institucijos kritika. Atsisakymas gimdyti susijęs su reprodukcine politika, motinystės našta ir valstybės demografiniais lūkesčiais. Atsisakymas romantinių santykių išryškina emocinio darbo, santykių nelygybės ir vyrų decentruojimo temas. Atsisakymas seksualinių santykių siejamas su kūno autonomija, saugumu ir seksualinio prieinamumo kritika. Kartu šie keturi neiginiai sudaro vientisą judėjimo formulę, bet analizėje verta juos išskaidyti, nes kiekvienas iš jų atveria kiek kitą socialinių problemų lauką.

Bihon, arba atsisakymas santuokos, Pietų Korėjos kontekste turi platesnę reikšmę negu vien sprendimas nesudaryti teisinės sąjungos. Santuoka siejama su šeimos statusu, tėvų lūkesčiais, būsto klausimu, vaikų planavimu, socialiniu pripažinimu ir moters įsiliejimu į vyro šeimos struktūrą. Šiame kontekste atsisakyti santuokos reiškia kvestionuoti ir tam tikrą socialinės brandos normą. Brinton, Lee ir Parish, analizuodami moterų užimtumą sparčiai industrializuojamose Rytų Azijos visuomenėse, rodo, kad moterų darbas ir šeiminis statusas šiose visuomenėse glaudžiai susiję su santuokos bei šeimos lūkesčiais (Brinton, Lee, and Parish 1995, 1100-1103). 4B diskurse ši įtampa pasirodo kaip santuokos kritika: santuoka interpretuojama ne tik kaip partnerystė, bet ir kaip institucija, kuri gali padidinti moters priežiūros, emocinio darbo ir prisitaikymo našta.

Analizuojamuose Reddit ir YouTube komentaruose santuokos atsisakymas dažnai pasirodo ne kaip vien abstrakti ideologinė nuostata, bet kaip reakcija į nepasitikėjamą heteroseksualios

partnerystės sąžiningumu. Dalis komentarų santuoką sieja su papildomu darbu moteriai, dalis ją mato kaip socialinę normą, kuri nebėra savaimė patraukli. Kituose komentaruose palaikomas ne pats visiškas santuokos atmetimas, o moterų teisė nebesudaryti santuokos vien dėl šeimos ar visuomenės spaudimo. Tokios pozicijos rodo, kad *bihon* skaitmeninėje erdvėje veikia ir kaip asmeninė riba, ir kaip platesnė šeimos normos kritika.

Bichulsan, arba atsisakymas gimdyti, yra labiausiai politizuotas iš keturių atsisakymų, nes Pietų Korėjoje jis neišvengiamai susiduria su gimstamumo krizės diskursu. Viešojoje politikoje žemas gimstamumas dažnai aiškinamas per ekonominius rodiklius, šeimos politiką, vaikų priežiūros infrastruktūrą ar darbo rinkos sąlygas. EBPO analizėse Pietų Korėjos žemas gimstamumas siejamas su darbo ir šeimos derinimo sunkumais, darbo rinkos nesaugumu, lyčių nelygybe ir jaunų žmonių atidėliojamais šeimos kūrimo sprendimais (OECD 2024). 4B diskurse šis klausimas įgauna aštresnę formą: jeigu visuomenė tikisi vaikų, bet neužtikrina moterims saugių, teisingų ir ekonomiškai patikimų sąlygų, gimdymo atsisakymas gali būti suprantamas kaip racionali, o ne vien radikali pozicija.

Komentarų korpusė *bichulsan* tema pasirodo keliais būdais. Vienuose komentaruose pabrėžiama, kad moterys neturėtų būti laikomos atsakingomis už valstybės demografinę ateitį. Kituose komentaruose kalbama apie motinystę kaip apie riziką karjerai, finansiniam savarankiškumui ir asmeninei laisvei. Dar kiti komentarai atsargiau formuluoja mintį, kad vaikų nenorėjimas nebūtinai turi būti politinis protestas, nes tai gali būti ir asmeninis gyvenimo pasirinkimas. Ši įvairovė svarbi: ji rodo, kad 4B „ne vaikams“ nėra tik antinatalistinis pareiškimas. Tai ir kritika socialinei tvarkai, kurioje motinystė dažnai pristatoma kaip moters pareiga, nors jos pasekmės nevienodai paskirstomos tarp lyčių.

Biyeonae, arba atsisakymas romantinių santykių su vyrais, išryškina emocinio darbo ir santykių nelygybės temą. Šio atsisakymo reikšmė nėra vien romantikos neigimas. Veikia jis leidžia kelti klausimą, kiek heteroseksualūs santykiai reikalauja iš moterų nuolatinio prisitaikymo, emocinio palaikymo, konfliktų švelninimo ir partnerio poreikių centravimo. Radikaliajo feminizmo teorinė prieiga čia padeda suprasti, kodėl intymūs santykiai gali būti analizuojami politiškai, o ne tik kaip privatus gyvenimo pasirinkimas. Jeigu santykiuose pasikartoja nelygus emocinio darbo paskirstymas, atsisakymas dalyvauti tokioje santykių struktūroje tampa ne tik asmeniniu, bet ir kritiniu gestu.

Reddit komentarų analizėje ši tema pasirodo per ramybės, savarankiškumo ir vyrų decentruojimo motyvus. Dalis komentatorių 4B principus vertina kaip būdą susigrąžinti laiką ir emocinę energiją. Kiti komentatoriai laikosi tarpinės pozicijos: jie nepalaiko visiško romantinių santykių atsisakymo, bet pritaria minčiai, kad moterys neturėtų laikyti santykių su vyrais gyvenimo centru. YouTube komentaruose panaši nuostata pasirodo platesniame lyčių nelygybės ir saugumo kontekste, ypač kai kalbama apie darbo vietos diskriminaciją, seksualinį smurtą ar moterų

nepasitikėjimą institucijomis. Dėl to *biyeonae* šiame darbe suprantamas ne tik kaip romantikos atsisakymas, bet ir kaip moters gyvenimo organizavimo principų peržiūra.

Bisekseu, arba atsisakymas seksualinių santykių su vyrais, yra lengviausiai sensacionalizuojamas. Žiniasklaidoje jis gali būti suvedamas į celibatą, vyrų baudimą ar seksualinio gyvenimo atsisakymą. Vis dėlto 4B diskurse seksualinio atsisakymo prasmė platesnė. Ji susijusi su kūno autonomija, seksualinio prieinamumo kritika, nėštumo rizika, seksualiniu smurtu, šantažu ir emocine priklausomybe. Šiame kontekste svarbūs ir Pietų Korėjos skaitmeninio seksualinio smurto atvejai, ypač nelegalaus filmavimo skandalai ir protestai prieš lytiškai šališką seksualinių nusikaltimų tyrimą. 2018 m. Hyehwa stoties protestai parodė, kad moterų saugumo klausimas buvo svarbi šiuolaikinio Pietų Korėjos feminizmo mobilizacijos dalis (Ma 2018).

Komentarų korpuse *bisekseu* tema pasirodo nevienareikšmiškai. Vieni komentarai seksualinių santykių atsisakymą interpretuoja kaip kūno ir saugumo kontrolės susigrąžinimą. Kiti komentatoriai šiai pozicijai pritaria tik iš dalies: jie palaiko teisę atsisakyti nesaugių ar nelygiaverčių santykių, bet nenori seksualumo apskritai suprasti kaip problemos. Tokia kritika leidžia matyti, kad 4B simpatizuojantys ar jį suprantantys komentatoriai nebūtinai priima visus keturis principus vienodai. Tai svarbu analizėje, nes 4B veikia ne tik kaip uždara praktika, bet ir kaip diskusiją organizuojanti kalba.

Keturi atsisakymai kartu sukuria aiškią ir lengvai atpažįstamą ribą. Ji veiksminga kaip politinis ženklas, nes yra trumpa, įsimenama ir lengvai perpasakojama skaitmeninėje erdvėje. Tačiau ta pati forma gali būti sunkiai pritaikoma kasdienybėje. Analizuotuose komentaruose pasikartoja pozicijos, kurias galima apibūdinti kaip ambivalentišką pritarimą: judėjimo idėja laikoma suprantama ar net reikalinga, bet ne visada pasirenkama kaip asmeninė praktika. Tai matyti komentaruose, kuriuose palaikoma moterų teisė nesituokti, negimdyti ar necentruoti vyrų, bet kartu pabrėžiama, kad kai kurios moterys turi partnerius, nori vaikų arba nesutinka su visais judėjimo principais. Tokios pozicijos padeda suprasti 4B ne vien kaip narystės klausimą, bet kaip orientyrą, leidžiantį permąstyti santykių, šeimos ir reprodukcijos normas.

Analizuojant keturis atsisakymus svarbu vengti moralinio vertinimo. Šio darbo tikslas nėra nustatyti, ar 4B yra „teisingas“ gyvenimo būdas. Svarbiau suprasti, kokią socialinę situaciją jis padaro matomą. Jeigu dalis moterų atsisakymą suvokia kaip savisaugą, tai rodo ne tik jų radikalumą, bet ir pasitikėjimo santykių, darbo ir šeimos struktūromis krizę. Lee ir Jeong teigia, kad 4B leidžia įsivaizduoti feministinę ateitį už reprodukcinės ateities ribų, todėl judėjimą galima skaityti ne tik kaip negatyvų „ne“, bet ir kaip bandymą atverti kitokius gyvenimo scenarijus (Lee and Jeong 2021, 633-634). Šis aspektas svarbus, nes padeda atsitraukti nuo paviršinio klausimo, kodėl moterys „atsisako vyrų“, ir pereiti prie klausimo, kodėl įprasti heteroseksualūs scenarijai daliai moterų atrodo nepatrauklūs, nesaugūs ar varginantys.

Keturi atsisakymai taip pat rodo, kaip skaitmeninėje erdvėje sudėtingos socialinės problemos sutraukiamos į trumpos ir atpažįstamas formules. 4B leidžia vienu metu kalbėti apie gimstamumą, santuoką, seksualinį saugumą, emocinį darbą, ekonominį nesaugumą ir moterų autonomiją. Tačiau dėl šios sutrauktos formos judėjimą lengva supaprastinti. Jei matomas tik „ne vyrams“, prarandama platesnė kritika: atsisakoma ne vyrų kaip biologinės kategorijos, o socialinės tvarkos, kurioje moterų laikas, kūnas, emocinis darbas ir reprodukcinės galimybės laikomi savaime prieinamais ištekliais. Dėl šios priežasties šiame darbe keturi atsisakymai analizuojami kaip politinė ir kasdienė kalba, o ne kaip vien pažodinis elgesio taisyklių sąrašas.

4.2. Saugumas, nuovargis ir vyrų decentravimas

Skaitmeninėje 4B judėjimo raiškoje vyrai dažnai pasirodo ne tik kaip konkretūs individai, bet ir kaip platesnės santykių rizikos simbolis. Šį skirtumą svarbu išlaikyti, nes priešingu atveju 4B lengva supaprastinti iki teiginio, kad judėjimas vienodai atmeta visus vyrus. Analizuojamuose tekstuose ir komentaruose dažniau kalbama apie pasikartojančias patirtis: nelygius santykius, seksualinio smurto ar spaudimo riziką, emocinį darbą, ekonominę priklausomybę, moterims primetamą rūpinimosi vaidmenį ir nepasitikėjimą institucijomis. Todėl vyrų decentravimas šiame poskyryje suprantamas ne kaip paprastas vyrų neigimas, o kaip atsitraukimas nuo socialinės tvarkos, kurioje heteroseksualūs santykiai laikomi savaime pageidaujamu moters gyvenimo centru.

Saugumo motyvas 4B diskurse yra vienas ryškiausių. Pietų Korėjos feministiniame kontekste jis susijęs su skaitmeninio seksualinio smurto, nelegalaus filmavimo, seksualinių nusikaltimų tyrimo ir antifeministinio puolimo istorijomis. 2018 m. Hye-hwa stoties protestai prieš nelegalų moterų filmavimą ir, protestuotojų teigimu, lytiškai šališką seksualinių nusikaltimų tyrimą parodė, kad moterų saugumo klausimas tapo viena svarbių šiuolaikinio Pietų Korėjos feminizmo mobilizacijos temų (Ma 2018). Šiame kontekste santykių su vyrais atsisakymas gali būti suprantamas ne vien kaip ideologinė pozicija, bet ir kaip savisaugos logika: jeigu institucijos neužtikrina pakankamo saugumo, dalis moterų gali mažinti kontaktą su tomis santykių formomis, kuriose jos mato riziką.

Šis saugumo klausimas glaudžiai susijęs su pasitikėjimo krize. Kai santykiai su vyrais aprašomi kaip rizika, tai nebūtinai reiškia, kad kiekvienas vyras laikomas smurtautoju. Veikiau teigiama, kad pati socialinė ir institucinė aplinka ne visada užtikrina moterims pakankamą apsaugą. Kim, aptardama šiuolaikinio Pietų Korėjos feminizmo išpopuliarėjimą nuo 2015 m., pabrėžia, kad didesnis feminizmo matomumas kartu sukėlė ir stiprėjančią pasipriešinimą bei feminizmo stigmatizaciją (Kim 2021, 76-77). Todėl 4B judėjimo radikalumas gali būti siejamas ne tik su santykių atsisakymu, bet ir su platesniu nepasitikėjimu, kad įprasti lygybės pažadai realiai pakeičia moterų kasdienio saugumo sąlygas.

Nuovargis yra mažiau dramatiškas, bet ne mažiau svarbus motyvas. Jis pasirodo kalbant apie pasimatymų kultūrą, grožio reikalavimus, santykių priežiūrą, šeimos lūkesčius ir emocinį darbą. Moterys gali rinktis atsitraukimą ne tik dėl vieno trauminio įvykio, bet ir dėl nuolatinių, mažesnių reikalavimų sankaupos: būti patraukliai, mandagiai, supratingai, ne per radikaliai, ne per reikliai, pasirengusiai kompromisui, bet kartu sėkmingai ir produktyviai. Šis nuovargis 4B diskurse tampa politizuojamas. Jis nebepristatomas vien kaip asmeninis perdegimas, bet kaip reakcija į socialinę tvarką, kurioje moters laikas, kūnas ir emocinė energija dažnai laikomi prieinamais kitiems.

Analizuojamuose Reddit ir YouTube komentaruose nuovargis dažnai išreiškiamas per ramybės, saugumo ir savarankiškumo kalbą. Dalis komentarų pabrėžia, kad gyvenimas be vyrų centrinės vietos atrodo ramesnis, mažiau konfliktiškas arba leidžiantis daugiau dėmesio skirti sau. Kiti komentarai nepriima visų 4B principų, bet pritaria minčiai, kad santykiai su vyrais neturėtų būti laikomi būtina moters gyvenimo sąlyga. Tokios pozicijos rodo, kad 4B skaitmeninėje recepcijoje veikia ne tik kaip praktinis pasirinkimas, bet ir kaip platesnis orientyras: net nepraktikuojant visų keturių atsisakymų, galima perimti idėją, kad vyras neturi būti moters gyvenimo ašis.

Vyrų decentruojimo logika glaudžiai susijusi su Lee ir Jeong argumentu, kad 4B leidžia įsivaizduoti feministinę ateitį už reprodukcinės ir heteronormatyvios ateities ribų (Lee and Jeong 2021, 633-634). Šiuo požiūriu 4B nėra vien negatyvus atsisakymas. Jis taip pat gali reikšti bandymą kurti gyvenimo formą, kurioje moters laikas, darbas, kūnas ir ateities planai nėra automatiškai susiejami su pora, santuoka, seksualiniu prieinamumu ar vaikų gimdymu. Todėl skaitmeninėje erdvėje pasirodantys teiginiai apie ramybę, vienatvės nebijojimą ar draugystės su moterimis svarbą nėra tik individualios nuotaikos. Jie rodo alternatyvios gyvenimo tvarkos įsivaizdavimą.

Vis dėlto vyrų decentruojimo kalba kelia ir teorinių bei politinių įtampų. Jei judėjimo retorika pernelyg stipriai remiasi vyrų kaip vienalytės kategorijos atmetimu, ji rizikuoja supaprastinti skirtingas moterų patirtis ir uždaryti platesnę feministinę vaizduotę. Ne visi heteroseksualūs santykiai yra vienodi, ne visos moterys nori ar gali atsisakyti santykių su vyrais, o ne visos priespaudos formos telpa į paprastą moterų ir vyrų opoziciją. Dalis analizuojamų komentarų būtent tai ir parodo: kai kurie komentatoriai palaiko moterų teisę atsisakyti santykių, bet abejoja, ar visiškas atsitraukimas nuo vyrų gali būti universali feministinė strategija. Tokia kritika nėra vien antifeministinė. Ji leidžia matyti, kad feministinio atsisakymo politika pati turi būti kritiškai tikrinama.

Saugumo ir nuovargio motyvai taip pat susiję su seksualumo klausimu. 4B diskurse seksas nėra tik malonumo ar intymumo sritis. Jis gali būti siejamas su nėštumo rizika, socialiniu vertinimu, smurto galimybe, intymių vaizdų nutekinimu, emociniu prisirišimu ar moters prieinamumo lūkesčiu. Dėl to seksualinių santykių atsisakymas skaitomas kaip kūno kontrolės susigrąžinimas. Vis dėlto komentaruose pasirodo ir kita pozicija: kai kurioms moterims išlaisvinantis atrodo ne seksualumo atsisakymas, o saugus, lygiavertis ir abipusis seksualumo galimybė. Šis skirtumas leidžia 4B

suprasti ne kaip vienintelį galimą atsaką į seksualinės galios problemą, bet kaip vieną iš radikaliausių atsakymo formų.

Žiniasklaidoje vyrų decentruojimas dažnai paverčiamas konflikto schema: moterys atsisako vyrų, vyrai pyksta, gimstamumas krenta. Tokia schema padeda greitai paaiškinti judėjimą, bet kartu susiaurina jo prasmę. Anglakalbėje žiniasklaidoje 4B kartais pristatomas kaip moterų pasitraukimas nuo patriarchyto arba kaip atsakas į žemą gimstamumą ir santykių krizę (Sussman 2024; Yi 2020). Šie pasakojimai padidina judėjimo matomumą, tačiau gali uždengti platesnį klausimą: kokios socialinės, institucinės ir kasdienės sąlygos lemia, kad heteroseksualūs santykiai daliai moterų atrodo ne kaip saugi partnerystė, o kaip papildomos rizikos ir darbo erdvė.

Šioje analizėje saugumo ir nuovargio temos veikia kaip jungtis tarp teorinės ir empirinės darbo dalių. Radikliojo feminizmo prieiga padeda suprasti, kodėl prievarta, seksualumas, kūnas ir šeima gali būti analizuojami politiškai, o komentarų analizė rodo, kaip ši kritika perrašoma kasdienės kalbos forma. Analizuotuose komentaruose 4B dažnai interpretuojamas ne tik kaip manifestas, bet ir kaip savisaugos, ramybės ir vyrų decentruojimo žodynas. Dėl to šis poskyris 4B judėjimą aiškina ne kaip paprastą vyrų atmetimą, o kaip skaitmeninėje erdvėje cirkuliuojančią atsisakymo kalbą, kurioje saugumo, nuovargio ir autonomijos temos susijungia į platesnę heteronormatyvios socialinės tvarkos kritiką.

4.3. Reddit komentarai: palaikymas, ambivalencija ir kritika

Reddit komentarų analizė šiame darbe naudojama siekiant ištirti, kaip 4B judėjimas aiškinamas, palaikomas, kritikuojamas ir perinterpretuojamas anglakalbėje skaitmeninėje viešumoje. Analizuojamą Reddit korpusą sudaro 35 viešai prieinami komentarai iš dviejų r/TwoXChromosomes diskusijų, kuriose tiesiogiai aptariamas 4B judėjimas (Reddit 2023; Reddit 2024). Šis korpusas nelaikomas reprezentatyvia viešosios nuomonės imtimi. Jo paskirtis yra kokybinė: parodyti, kokios reikšmės, argumentai ir vertinimo pozicijos pasirodo pasirinktose diskusijose. Komentarai darbe pateikiami ne pažodžiui, o perfrazuoti, siekiant sumažinti vartotojų atsekamumo riziką.

Analizuojant Reddit komentarus išskirtos trys pagrindinės vertinimo kryptys: palaikymas, ambivalentiškas pritarimas ir kritika. (žr. 2 ir 3 lentelę) Šios grupės nėra visiškai atskiros, nes dalis komentarų vienu metu palaiko moterų teisę atsisakyti santykių, bet abejoja judėjimo universalumu, mastu ar reprezentacija. Tokios mišrios pozicijos yra ypač svarbios, nes jos rodo, kad 4B recepcija skaitmeninėje erdvėje nėra vien paprastas pritarimas arba atmetimas. Ji dažniau veikia kaip diskusija apie santykių saugumą, moterų autonomiją, feminizmo ribas ir tai, kaip Pietų Korėjos judėjimas suprantamas už vietinio konteksto ribų.

Palaikymo komentarai dažniausiai remiasi supratimo ir solidarumo logika. Juose 4B aiškinamas kaip moterų teisė atsitraukti nuo santykių, kurie atrodo nelygūs, varginantys ar nesaugūs. Vienoje komentarų grupėje palaikymas siejamas su Pietų Korėjos kontekstu: komentatoriai pabrėžia, kad tokį judėjimą lengviau suprasti turint omenyje antifeminizmą, lyčių nelygybę, skaitmeninį seksualinį smurtą ir moterų nepasitikėjimą institucijomis. Kita komentarų grupė 4B palaiko plačiau, kaip moterų teisę necentruoti vyrų savo gyvenime. Tokiose parafrazėse atsisakymas nėra pristatomas tik kaip neapykanta vyrams. Jis veikia suprantamas kaip savisaugos, autonomijos ir ribų nustatymo forma.

Ši palaikymo logika siejasi su Lee ir Jeong argumentu, kad 4B leidžia įsivaizduoti feministinę ateitį už heteronormatyvios ir reprodukcinės ateities ribų (Lee and Jeong 2021, 633-634). Reddit komentuose ši teorinė mintis pasirodo kasdienės kalba: santykiai su vyrais nebelaikomi būtina moters gyvenimo sąlyga, o santuoka ar motinystė nebėra savaime suprantamas gyvenimo tikslas. Dalis komentarų palaiko ne vien konkrečius keturis atsisakymus, bet ir platesnę idėją, kad moteris gali kurti gyvenimą, kuriame vyrai, romantiniai santykiai ar reprodukcija nėra centrinė ašis.

Ambivalentiški komentarai dažnai formuluoja tarpinę poziciją: 4B nelaikomas asmeniškai tinkama praktika, bet pripažįstama moterų teisė taip pasirinkti. Šio tipo komentaruose galima atpažinti logiką „ne man, bet suprantu“ arba „nepraktikuočiau, bet palaikau teisę atsisakyti“. Vienoje parafrazėje komentatorė palaiko judėjimo principą, nors pati gyvena santykiuose. Kitoje pripažįstama, kad visiškas atsitraukimas nuo vyrų gali atrodyti per radikalus, tačiau kartu pabrėžiama, jog tokia reakcija kyla iš realių moterų patirčių. Tokios pozicijos praplečia 4B receptiją už griežtos narystės ribų. Judėjimas čia veikia ne tik kaip praktika, bet ir kaip orientyras, leidžiantis permąstyti santykių, santuokos, seksualumo ir motinystės normas.

Ambivalentiškas pritarimas svarbus ir dėl to, kad jis neleidžia 4B suprasti kaip uždaros doktrinos. Kai kurie komentatoriai palaiko vieną judėjimo dalį, pavyzdžiui, vaikų negimdymo ar santuokos atsisakymo teisę, bet nepitaria seksualinių ar romantinių santykių atsisakymui. Kiti pritaria vyrų decentruojimo idėjai, tačiau abejoja, ar visiškas atsitraukimas nuo heteroseksualių santykių turėtų būti laikomas universalia feministine strategija. Šios pozicijos rodo, kad 4B skaitmeninėje erdvėje dažnai veikia ne kaip viskas arba nieko pasirinkimas, bet kaip kalba, per kurią svarstoma, kiek moters gyvenimą turėtų struktūruoti santykiai su vyrais.

Kritiniai komentarai pasiskirsto į kelias grupes. Vienuose 4B vadinamas pernelyg radikaliu, siauru ar neproduktyviu atsaku. Tokiuose komentaruose atsisakymas interpretuojamas kaip pavojus dialogui arba kaip judėjimas, galintis dar labiau sustiprinti lyčių konfliktą. Kituose komentaruose kritikuojamas ne pats atsisakymas, o jo reprezentacija anglakalbėje skaitmeninėje erdvėje. Pabrėžiama, kad Vakarų auditorijos gali per greitai paversti 4B visos Pietų Korėjos moterų kartos simboliu, nors judėjimo mastas ir praktinis paplitimas lieka sunkiai pamatuojami. Tokia kritika svarbi, nes ji leidžia atskirti vietinį Pietų Korėjos kontekstą nuo globalios 4B receptijos.

Trečia kritikos kryptis kyla iš feministinės savikritikos. Kai kuriuose komentaruose keliama klausimai dėl judėjimo įtraukties, ypač trans moterų, queer patirčių ar klasinės nelygybės atžvilgiu. Ši kritika neturėtų būti automatiškai priskiriama antifeministiniam atsakui. Ji veikiau rodo, kad dalis komentatorių vertina 4B iš platesnės feministinės perspektyvos ir klausia, kam toks atsisakymo modelis yra prieinamas, o kieno patirtys gali likti nuošalyje. Dėl to 4B šiame darbe nėra romantizuojamas kaip vienintelis ar galutinis feministinis atsakas. Jis analizuojamas kaip ginčijama skaitmeninė feministinio atsisakymo forma.

Vienas svarbiausių Reddit analizės rezultatų yra palaikymo ir kritikos persidengimas. Kai kuriuose komentaruose 4B vienu metu apibūdinamas kaip per griežtas ir suprantamas. Kituose komentaruose judėjimo forma kritikuoja, bet pripažįstama, kad jo atsiradimą lemia realios socialinės problemos. Šis persidengimas rodo, kad 4B veikia kaip provokuojantis diskursas: jis skatina pasisakyti ne tik tuos, kurie judėjimą palaiko, bet ir tuos, kurie jaučia poreikį nuo jo atsiriboti, jį patikslinti ar kritikuoti. Tokia reakcijų įvairovė yra analitiškai reikšminga, nes parodo, kad 4B skaitmeninėje viešumoje funkcionuoja kaip ginčo vieta, o ne kaip vienalytė ideologinė pozicija.

Komentaruose pasirodo ir trauma, nuovargis bei ramybės paieškos. Kai kurie vartotojai santykių atsisakymą sieja su ilgalaikiu nusivylimu, emociniu išsekimu ar ankstesnėmis neigiamomis patirtimis. Kituose komentaruose akcentuojama ne trauma, o ramybė: gyvenimas be vyrų centrinės vietos apibūdinamas kaip paprastesnis, saugesnis ar leidžiantis daugiau dėmesio skirti sau. Šios pozicijos svarbios todėl, kad jos atsisakymą perkelia iš abstrakčios ideologijos į kasdienės patirties lygmenį. 4B čia tampa ne tik politiniu šūkiu, bet ir žodynu, leidžiančiu įvardyti nuovargį, savisaugą ir norą gyventi be nuolatinio prisitaikymo.

Kita Reddit komentaruose pasirodanti tema yra moterų tarpusavio centriškumas. Kai kuriose parafrazėse kalbama apie moterų draugysčių, savarankiškumo ir vyrų decentruojančių praktikų svarbą. Ši tema artima platesnei 4B logikai, tačiau kartu ją išplečia. Judėjimas tokiose recepcijose nebėra tik keturių atsisakymų rinkinys. Jis tampa bendresne moterų solidarumo, savisaugos ir savarankiško gyvenimo idėja. Vis dėlto toks išplėtimas keičia pirminę judėjimo prasmę: kuo labiau 4B cirkuliuoja globalioje anglakalbėje erdvėje, tuo labiau jis tampa lankstus ir kartais atitrūksta nuo Pietų Korėjos sociokultūrinio konteksto.

Ši globalios recepcijos įtampa matoma ir žiniasklaidoje. Anglakalbėje publicistikoje 4B neretai pristatomas kaip radikalus feministinis atsakas į patriarchatą arba kaip reiškinys, susijęs su Pietų Korėjos gimstamumo krize (Sussman 2024; Yi 2020). Tokie pristatymai padidina judėjimo matomumą, bet gali sukurti pernelyg aiškų pasakojimą: moterys atsisako vyrų, todėl keičiasi demografija. Reddit komentarai leidžia šią schemą komplikuoti. Juose matyti ne tik palaikymas ar atmetimas, bet ir abejonės dėl masto, reprezentacijos, vertimo, Vakarų auditorijų susižavėjimo ir pačios feministinio atsisakymo strategijos ribų.

Apibendrinant, 35 Reddit komentarų analizė rodo, kad 4B skaitmeninėje anglakalbėje recepcijoje nėra vienalytis diskursas. Jame pasirodo entuziazmas, atsargus pritarimas, savisauga, kritika, nerimas dėl reprezentacijos ir feministinė savikritika. Dėl to šiame darbe 4B nėra laikomas nei visos Pietų Korėjos moterų kartos balsu, nei vien trumpalaikė internetinė mada. Tiksliau jį suprasti kaip skaitmeninėje erdvėje cirkuliuojančią feministinio atsisakymo kalbą, kuri sutelkia realias socialines įtampas, bet kartu keičiasi priklausomai nuo platformos, auditorijos ir interpretacinio konteksto.

Lentelė 2. Reddit komentarų parafrazių kodavimas

Kodas	Platformos vieta	Parafrazuota pozicija	Pirminis kodas	Analitinė pastaba
R1	Reddit, r/AskWomen	Visiškai palaiko judėjimo principą ir norėtų, kad daugiau moterų galėtų taip gyventi.	Palaikymas	Atsisakymas suvokiamas kaip globali moterų savisauga.
R2	Reddit, r/AskWomen	Pati neprisijungtų, nes yra laimingoje santuokoje, bet palaiko kitų pasirinkimą.	Ambivalentiškas pritarimas	Svarbi tarpinė pozicija: solidarumas be praktinio dalyvavimo.
R3	Reddit, r/AskWomen	4B apibrėžia per keturis neiginius: nesimatyti, nesituokti, neturėti sekso ir vaikų su vyrais.	Apibrėžimas	Judėjimas cirkuliuoja kaip lengvai išverčiama formulė.
R4	Reddit, r/AskWomen	Palaiko 4B Korėjos kontekste ir sako suprantanti tokio pasirinkimo priežastis.	Kontekstinis palaikymas	Pritarimas susiejamas su konkrečia šalimi, ne su universalia norma.
R5	Reddit, r/AskWomen	Nesistebi judėjimu, nes Pietų Korėja apibūdinama kaip nelabai feministinė visuomenė.	Konteksto vertinimas	Komentaras supaprastina, bet rodo feministinės reputacijos problemą.
R6	Reddit, r/AskWomen	Labai palaiko, pati seniai nenori vaikų ir pabrėžia lygybės bei profesinio savarankiškumo svarbą.	Savarankiškumas	4B susiejamas su childfree ir darbo lygybės patirtimis.
R7	Reddit, r/AskWomen	Palaiko idėją, nors turi vaikiną; tikėtina, nenori vaikų ir santuokos.	Dalinis perėmimas	4B principai perimami selektyviai, ne kaip visa doktrina.
R8	Reddit, r/AskWomen	Teigia, kad 4B Vakaruose per daug išpūstas ir gali būti interpretuojamas orientalistiniu būdu.	Reprezentacijos kritika	Svarbi pastaba regiono studijų perspektyvai.

R9	Reddit, r/AskWomen	Laiko judėjimą ekstremaliu, bet galbūt suprantamu Korėjos moterų situacijoje.	Ambivalentiška kritika	Radikalumas pripažįstamas, bet ne visiškai atmetamas.
R10	Reddit, r/AskWomen	Pagrindinis principas suprantamas, tačiau judėjimas laikomas turinčiu rimtų trūkumų, įskaitant transįtraukties problemą.	Feministinė kritika	Kritika kyla iš feministinio, ne antifeministinio rūpesčio.
R11	Reddit, r/AskWomen	Komentatorė mini platesnę 6B praktiką ir moterų centrinių savo gyvenime.	Išplėtimas	4B virsta platesniu vyrų decentruojančiu žodynu.
R12	Reddit, r/AskWomen	Džiaugiasi, kad moterys gali rinktis vienišą gyvenimą, nors pati judėjimo nepraktikuotų.	Pasirinkimo legitimavimas	Judėjimas normalizuoja nebuvimą santykiuose.
R13	Reddit, r/AskWomen	Po neigiamos santykių patirties atsitraukimas nuo vyrų siejamas su ramybe ir geresne savijauta.	Trauma / ramybė	Atsisakymas atsiranda kaip savisaugos ir gijimo kalba.
R14	Reddit, r/AskWomen	Judėjimas laikomas racionali atsaku, jei santykiai su vyrais gali smarkiai pabloginti moterų gyvenimą.	Racionali savisauga	Saugumo argumentas tampa politine logika.
R15	Reddit, r/AskWomen	Atsitraukimą vadina traumos atsaku, bet palaiko, jeigu tai padeda žmogui jaustis geriau.	Psichologizuotas palaikymas	Palaikymas individualizuoja problemą, bet nenuvertina pasirinkimo.
R16	Reddit, r/AskWomen	Kritikuoja celibatą kaip bendrą taisyklę ir siūlo veikiau turėti aukštus standartus bei saugų seksą.	Alternatyvi taktika	Parodo, kad atsisakymas nėra vienintelė feministinė strategija.
R17	Reddit, r/AskWomen	4B vadina toksišku ir pavojingu ekstremizmu.	Delegitimacija	Tipinis kritinis argumentas, sutapatinantis radikalumą su grėsme.

Lentelė 3. Reddit komentarų parafrazių kodavimas

Kodas	Platformos vieta	Parafrazuota pozicija	Pirminis kodas	Analitinė pastaba
RX1	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija A	Pagrindinis įrašas ginčija teiginį, kad 4B Pietų Korėjoje yra nereikšmingas, ir pabrėžia, jog viešas tylėjimas nebūtinai reiškia judėjimo nebuvimą.	Matomumo ribotumas	Svarbi skirtis tarp organizacinio matomumo ir tyliai praktikuojamos ar palaikomos pozicijos.

Kodas	Platformos vieta	Parafrazuota pozicija	Pirminis kodas	Analitinė pastaba
RX2	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija A	Įrašė minima, kad moterys apie nenorą tuoktis ar dalyvauti tradiciniuose santykiuose kartais kalba aptakiai, pvz., „tiesiog todėl“, vengdamos atviros konfrontacijos.	Tylusis atsisakymas	Atsisakymas gali veikti kaip savisaugos kalba, net kai jis nėra aiškiai įvardijamas kaip politinis judėjimas.
RX3	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija A	Komentatorė klausia, ar 4B reikėtų suprasti kaip laikiną streiką, ar kaip ilgalaikį gyvenimo būdo ir lūkesčių pasikeitimą.	Reikšmės tikslinimas	Tarptautinėje auditorijoje 4B bandomas suprasti per pažįstamus protesto modelius, pvz., „streiko“ logiką.
RX4	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija A	Atsakant į „streiko“ interpretaciją pabrėžiama, kad 4B nėra laikinas sekso atsisakymas, o teisė atsisakyti santykių su vyrais tada, kai to norima.	Atsisakymas kaip pasirinkimas	Judėjimas aiškinamas ne kaip taktinis spaudimas vyrams, o kaip moterų autonomijos ir ribų nustatymo praktika.
RX5	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija A	Komentare 4B apibūdinamas kaip būdas apsisaugoti, kai santykiai su vyrais suvokiami kaip nesaugūs ar nebeverti pastangų.	Savisauga	Atsisakymas veikia ne tik kaip politinis šūkis, bet ir kaip kasdienio saugumo strategija.
RX6	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija A	Viena diskusijos šaka reprodukcinių saugumą sieja su abortų reguliavimo neapibrėžtumu ir neaiškiomis galimybėmis kontroliuoti reprodukcinius sprendimus.	Reprodukcinis nesaugumas	4B susiejamas su platesne kūno autonomijos ir reprodukcinės rizikos problema.
RX7	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija A	Komentatorė pabrėžia, kad 4B „veikia“ jau tada, kai konkreti moteris nebesijaučia spaudžiama susitikinėti, tuoktis, turėti sekso ar vaikų.	Individuali autonomija	Judėjimo sėkmė apibrėžiama ne vien per valstybės ar vyrų reakciją, bet per moters pasirinkimo galimybę.
RX8	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija A	Pagrindinio įrašo autorė ir diskusijos dalyvės 4B sieja su skaitmeniniu seksualiniu smurtu, slaptais filmavimais, doxxingu ir menku instituciniu reagavimu.	Seksualinio saugumo kontekstas	Atsisakymas įgauna prasmę kaip reakcija į aplinką, kurioje moterų saugumas nėra savaime užtikrintas.
RX9	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija A	Komentatorė, gyvenanti Korėjoje, teigia, kad ne visos protesto formos turi būti matomos per vakarietiško aktyvizmo prizmę; svarbu ir tai, kad moterys gali tiesiog sakyti „ne“.	Nematomos protesto formos	Pozicija padeda vengti prielaidos, kad politinis pasipriešinimas egzistuoja tik tada, kai jis viešas ir aiškiai organizuotas.
RX10	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija A	Kitos šalies komentatorė 4B sieja su savo visuomenės nesaugumo patirtimis ir teigia, kad nenoras kurti šeimą ar gimdyti gali būti suprantamas, kai moterų teisės ir saugumas nėra užtikrinami.	Transnacionalus atpažinimas	4B idėjos perkeliama į kitus kontekstus, tačiau kartu keičiasi jų prasmė ir politinis adresatas.

Kodas	Platformos vieta	Parafrazuota pozicija	Pirminis kodas	Analitinė pastaba
RX11	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija A	Viename komentare moterų atsisakymas nuo vyrų apibūdinamas kaip „tylus pasitraukimas“ iš visuomeninių lūkesčių: be atviros konfrontacijos, bet su aiškiu atsiribojimu.	Tylus pasitraukimas	Komentaras sieja 4B su mažiau matomomis pasipriešinimo formomis, kuriose tyla nėra pasyvumas.
RX12	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija A	Dalis komentarų 4B atpažįsta kaip jau gyvenamą asmeninį gyvenimo būdą: mažiau įsipareigojimų vyrams, daugiau dėmesio sau ir savo kasdienybei.	Vyrų decentruojimas	Judėjimas veikia ne tik kaip politinė programa, bet ir kaip kalba, normalizuojanti gyvenimą necentruojant vyrų.
RX13	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija B	Pagrindinis įrašas 4B pristato kaip reakciją į lyčių nelygybę, namų darbų ir priežiūros našta, grožio standartus ir misoginistinę kalbą Pietų Korėjoje.	Kontekstinis aprašymas	Judėjimas įreminamas kaip atsakas į platesnę socialinę tvarką, o ne vien į individualias santykių patirtis.
RX14	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija B	Trumpi palaikymo komentarai reiškia džiaugsmą ar pritarimą, kad Korėjos moterys imasi tokios atsisakymo praktikos.	Palaikymas	Palaikymas dažnai formuluojamas glaustai ir emociškai, be platesnio teorinio pagrindimo.
RX15	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija B	Kritiniame komentare 4B vadinamas žalingu judėjimu, o demografinės problemos susiejamos su pačiu moterų atsisakymu.	Delegitimacija	Kritika perkelia atsakomybę moterims ir judėjimą pateikia kaip problemos priežastį, o ne kaip atsaką į nelygybę.
RX16	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija B	Keli komentarai 4B sieja su platesnio tarptautinio feminizmo idėja ir džiaugiasi galimybe sužinoti apie feministinius judėjimus kitose šalyse.	Tarptautinis solidarumas	4B tampa transnacionalaus feministinio atpažinimo objektu, nors toks palaikymas kartais supaprastina vietinį kontekstą.
RX17	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija B	Komentatoriai, turintys sąlytį su Korėjos studentėmis ar jaunomis moterimis, teigia, kad jos palankiai vertina arba svarsto 4B idėjas.	Vietinio konteksto liudijimas	Netiesioginiai liudijimai rodo, kad 4B idėjos suvokiamos kaip susijusios su kasdieniais socialiniais lūkesčiais.
RX18	Reddit, r/TwoXChromosomes, gija B	Viename komentare Korėjos vyrų antifeministinis atsakas siejamas su „not all men“ tipo argumentais, priekabiavimo patirtimis, šeimos hierarchijomis ir moterims tenkančiu aptarnavimo darbu.	Antifeministinio atsako kritika	Komentaras išplečia analizę nuo 4B kaip šūkio prie kasdienės patriarchalinės socialinės tvarkos kritikos.

4.4. YouTube komentarai kaip papildomas 4B receptijos laukas

YouTube vaizdo įrašai šiame darbe pasitelkiami kaip tarpinė forma tarp žurnalistinio pasakojimo, audiovizualinės reprezentacijos ir platforminio komentavimo. Skirtingai nei Reddit

įrašai, kuriuose diskusija dažniau vyksta tarp pačių platformos vartotojų ir gali būti analizuojama kaip teminis pokalbių laukas, YouTube medžiagoje svarbi ne tik komentarų dalis, bet ir pats vaizdo įrašo kuriamas rėmas: pavadinimas, montažas, pašnekovų atranka, interviu dinamika ir žurnalistinis pasakojimas. Todėl šie šaltiniai šiame darbe nėra laikomi pagrindiniu empiriniu korpusu, tačiau jie leidžia papildomai matyti, kaip 4B judėjimas ir platesnis Pietų Korėjos feministinis diskursas priimamas tarptautinėje skaitmeninėje erdvėje.

Tiesiogiai 4B judėjimui skirtas Asian Boss vaizdo įrašas „The Infamous ‘4B Movement’ in Korea Explained“ jau pavadinimo lygmeniu pateikia judėjimą kaip prieštaringą ir skandalizuotą reiškinį (Asian Boss 2024). Žodis „infamous“ (iš angl.k. Prastos reputacijos) nėra neutralus: jis iš anksto įveda tam tikrą įtarumo, sensacingumo ar reputacinio konflikto toną. Pats vaizdo įrašas 4B pristato tarptautinei auditorijai suprantamu būdu — per interviu, paaiškinimus, gatvės komentarus ir ekspertinio tono fragmentus. Tokia forma leidžia judėjimą padaryti lengviau prieinamą žiūrovui, kuris galbūt nėra susipažinęs nei su Pietų Korėjos lyčių politikos kontekstu, nei su vietinėmis feministinėmis diskusijomis. Kita vertus, būtent dėl tokio formato 4B neišvengiamai supaprastinamas: jis pristatomas per aiškų konfliktą, per klausimą, ar judėjimas yra „radikalus“, „ekstremistinis“, ar vis dėlto suprantamas kaip reakcija į socialinį nesaugumą.

Kiti pasirinkti YouTube šaltiniai ne visada tiesiogiai kalba apie 4B, tačiau jie padeda išplėsti jo socialinį foną. BBC reportaže apie Pietų Korėjos moterų patirtis darbo vietoje išryškėja kasdienio seksizmo, emocinio ir buitinio darbo, profesinės nelygybės bei lyčių vaidmenų problema (BBC News 2024). Stay Curious interviu su radikaliu antifeministu leidžia matyti, kaip viešai artikuliuojama antifeministinė laikysena ir kaip ji sulaukia komentatorių reakcijų (Stay Curious 2024). VICE News reportažas apie seksualinį smurtą Pietų Korėjos kariuomenėje, nors ir nėra tiesiogiai apie 4B, svarbus dėl institucinio smurto, aukų kaltinimo ir nepasitikėjimo formaliomis apsaugos struktūromis temos (VICE News 2024). Šie vaizdo įrašai leidžia 4B neizoliuoti nuo platesnio konteksto: judėjimo atsisakymo logika čia gali būti siejama ne vien su santuokos ar gimstamumo klausimais, bet ir su darbo, saugumo, kūno autonomijos, seksualinio smurto bei institucinio atsako problemomis.

YouTube komentarai šiame darbe analizuojami ne kaip reprezentatyvi viešosios nuomonės imtis, o kaip papildomi skaitmeninio diskurso vienetai. Toks ribojimas svarbus dėl kelių priežasčių. Pirma, komentarų matomumas YouTube platformoje priklauso nuo algoritmo, populiarumo, vartotojo paskyros, laiko ir kitų platforminių veiksnių, todėl komentarų laukas nėra stabilus. Antra, ne visi komentarai po pasirinktais vaizdo įrašais tiesiogiai aptaria 4B judėjimą. Dalis jų reaguoja į vaizdo įrašo pašnekovus, vedėjo klausimus, reportažo toną, bendresnę Pietų Korėjos visuomenės situaciją arba nukrypsta į platesnes diskusijas apie santykius, kariuomenę, lyčių konfliktą ir seksualinį smurtą. Trečia, komentarai dažnai rašomi tarptautinės auditorijos, todėl jie ne visada

atspindi Pietų Korėjos vidaus diskusijas, bet veikiau rodo, kaip šios diskusijos perskaitomos iš išorės.

Dėl šių priežasčių YouTube komentarai šiame darbe naudojami kaip kontekstinė medžiaga, leidžianti papildyti Reddit analizę ir parodyti platesnius 4B recepcijos rėmus. Atrinkti komentarai pateikiami teminėje lentelėje, kurioje jie grupuojami pagal pasikartojančias interpretacines kryptis: 4B kaip savisaugos forma, feminizmo stigmatizavimo kritika, institucijų nepasitikėjimas, patriarchalinių lyčių vaidmenų kritika, seksualinio smurto ir aukų kaltinimo tema, taip pat nuosaikesnės lygybės ar poliarizacijos kritikos pozicijos.

Lentelė 3. YouTube komentarų teminė analizė

(Naudoti vaizdo įrašai: Asian Boss (2024); BBC News (2024); Stay Curious (2024); VICE News (2024)).

Kodas	Platformos vieta	Parafrazuota pozicija	Pirminis kodas	Analitinė pastaba
YAB1	YouTube, Asian Boss	Komentatorė kritikuoja Nth Room ir Burning Sun kontekstų nutylėjimą; 4B jai nėra ekstremizmas, o moterų saugumo klausimas.	Radikalumo atmetimas / saugumas	Seksualinio smurto kontekstas leidžia 4B skaityti kaip savisaugą, o ne kaip grėsmingą ideologiją.
YAB2	YouTube, Asian Boss	4B siejamas su teise gyventi savarankiškai ir rinktis savo gyvenimo formą.	Pasirinkimo legitimavimas	Atsisakymas normalizuojamas kaip gyvenimo būdo pasirinkimas, panašus į kitus asmeninius apsisprendimus.
YAB3	YouTube, Asian Boss	Norėjimas būti saugiai ir geriamai nelaikomas radikaliu feminizmu; kritikuojamas interviu tonas.	Feminizmo stigmatizavimo kritika	Komentaras perkelia dėmesį nuo 4B tariamo radikalumo prie misoginiško jo įrėminimo.
YAB4	YouTube, Asian Boss	4B dalyvės vadinamos ne ekstremistėmis, o moterimis, bandančiomis išgyventi priešiškoje aplinkoje.	Savisauga	Judėjimas interpretuojamas kaip reakcija į socialinį nesaugumą, o ne kaip puolamoji politika.
YAB5	YouTube, Asian Boss	Komentatorė stebisi, kad feminizmas pateikiamas lyg grėsminga ar nusikalstama pozicija.	Feminizmo demonizavimas	Lygybės reikalavimas čia matomas kaip nepagrįstai kriminalizuojamas ar stigmatizuojamas.
YAB6	YouTube, Asian Boss	Gyvenimo Seule patirtimi remiamas teiginys, kad jaunos	Vietinio konteksto liudijimas	Komentaras suteikia kasdienio socialinio spaudimo foną,

		moterys patiria konfliktą tarp lūkesčių ir asmeninių siekių.		kuriame atsisakymo logika tampa suprantamesnė.
YAB7	YouTube, Asian Boss	Kritikuojama prielaida, kad feminisčių motyvacija yra pinigai, o ne pagrįstas pyktis.	Vedėjo rėminimo kritika	Komentaras atkreipia dėmesį į tai, kaip interviu klausimai gali delegituoti moterų pyktį.
YAB8	YouTube, Asian Boss	Ilgos darbo valandos, kelionė į darbą ir buitės našta pateikiamos kaip priežastys, kodėl nelieta laiko vaikams ar santykiams.	Darbo ir priežiūros našta	Gimstamumo klausimas susiejamas su kasdieniu išsekimu ir nelygiu rūpybos darbo paskirstymu.
YAB9	YouTube, Asian Boss	Komentatorė kritikuoja pašnekovės pertraukinėjimą, žodžio „radikalus“ vartojimą ir padriką interviu eigą.	Žiniasklaidos formato kritika	Receptijoje analizuojamas ne tik 4B, bet ir pats medijuotas jo pateikimo būdas.
YAB10	YouTube, Asian Boss	Feminizmas aiškinamas kaip žmogaus teisių klausimas; kritikuojamas „radikalaus“ ir „ekstremalaus“ rėmo dominavimas.	Radikalumo rėmo kritika	Komentaras rodo konfliktą tarp feministinio žmogaus teisių rėmo ir žiniasklaidos sensacingumo.
YBBC1	YouTube, BBC News	Mažėjantis santuokų ir gimstamumo skaičius aiškinamas kaip savaime suprantama reakcija į vyrų elgesį.	Gimstamumo reakcija	Demografinė krizė interpretuojama ne kaip moterų problema, o kaip santykių sąlygų pasekmė.
YBBC2	YouTube, BBC News	Komentuojama, kad bandymai gerinti moterų padėtį kai kurių vyrų suvokiami kaip jų pačių viktimizacija.	Privilegijos gynybos kritika	Lygybės siekis matomas kaip grėsmė tiems, kurie įpratę prie privilegijuotos padėties.
YBBC3	YouTube, BBC News	„Atvirkštinės diskriminacijos“ argumentas palyginamas su turtingųjų skundu dėl mokesčių.	Atvirkštinės diskriminacijos kritika	Komentaras ironizuoja privilegijos praradimo baimę ir ją atskiria nuo realios diskriminacijos.
YBBC4	YouTube, BBC News	Ankstesnių kartų žmonių patirtis aprašoma kaip darbas, buitis, vyro ir jo šeimos aptarnavimas.	Kartų patirties kritika	4B ar santuokos atsisakymo logika susiejama su istorine moterų išnaudojimo atmintimi.
YBBC5	YouTube, BBC News	Pabrėžiama, kad moterys yra žmonės, tačiau	Žmogaus teisių rėmas	Lyčių nelygybė įvardijama pačiu baziniu orumo ir

		vyrų tarsi nenori to pripažinti.		žmogiškumo lygmeniu.
YBBC6	YouTube, BBC News	Reiškiamas pasibaisėjimas, kad jauni vyrai palaiko seksistines nuostatas.	Antifeministinis atsakas	Komentaras rodo susirūpinimą, kad patriarchalinės nuostatos ne tik paveldimos, bet ir reprodukuojamos jaunų kartų.
YBBC7	YouTube, BBC News	Kvestionuojama, kaip apskritai galima svarstyti paramos smurtą patyrusioms moterims mažinimą.	Institucijų kritika	Valstybės ar institucijų sprendimai matomi kaip galintys didinti moterų nesaugumą.
YBBC8	YouTube, BBC News	Gyvenimo Korėjoje patirtis siejama su dažnomis naujienomis apie moterų žudymą, persekiojimą ar prievartą.	Kasdienio smurto liudijimas	Komentaras pateikia smurtą kaip pasikartojantį foną, o ne pavienę išimtį.
YBBC9	YouTube, BBC News	Reiškiamas pasididžiavimas Korėjos merginomis ir jų drąsa keisti šalį.	Solidarumas	Receptijoje atsiranda transnacionalinio palaikymo ir moterų veikimo pripažinimo tonas.
YBBC10	YouTube, BBC News	Kritikuojama, kad gydytojas moters patirtį vadina kliesdėsiu; pabrėžiamas moterų skausmo nuvertinimas.	Patirčių nuvertinimas / medicina	Institucinė ir medicininė reakcija aiškinama kaip moterų patirčių delegitimavimo dalis.
YSC1	YouTube, Stay Curious	Darbas ir pareigos turėtų būti skirstomi pagal gebėjimus, o ne lytį.	Meritokratinė lygybė	Komentaras pateikia nuosaikesnę lygybės poziciją, labiau susietą su kompetencija nei su feministine savisauga.
YSC2	YouTube, Stay Curious	Pietų Korėjai linkima sėkmės sprendžiant sudėtingus moterų ir vyrų teisių klausimus.	Tarptautinis stebėjimas	Šalis matoma iš išorės kaip lyčių konflikto atvejis, aktualus tarptautinei auditorijai.
YSC3	YouTube, Stay Curious	Vyrų problemos, pvz., privaloma tarnyba ar seksualinio smurto aukų nuvertinimas, aiškinamos kaip patriarchato pasekmės.	Patriarchato poveikis abiem lytims	Komentaras plečia analizę: patriarchatas kenkia ne tik moterims, bet ir vyrams per griežtus lyčių vaidmenis.
YSC4	YouTube, Stay Curious	Pašnekovas atrodė įtikinamas tik iki teiginio, kad moterys turėtų paklusti vyrams.	Tradicinių vaidmenų kritika	Komentatorius atskiria „harmonijos“ retoriką nuo hierarchinio lyčių modelio.

YSC5	YouTube, Stay Curious	Teiginys, kad moterys turi paklusti vyrams, laikomas nesuderinamu su lygybe.	Vyriško viršumo kritika	Antifeministinė pozicija atpažįstama kaip vyrų viršenybės prielaida.
YSC6	YouTube, Stay Curious	Pašiepiama prieštara tarp „tikros lygybės“ palaikymo ir reikalavimo, kad moterys paklustų vyrams.	Prieštaros demaskavimas	Komentaras parodo, kaip lygybės kalba gali slėpti tradicinę hierarchiją.
YSC7	YouTube, Stay Curious	Kritikuojama idėja, kad policijoje turėtų būti tik vyrai; pabrėžiamas moterų pareigūnių reikalingumas smurto atvejais.	Institucinio atstovavimo kritika	Lyčių atstovavimas institucijose siejamas su aukų pasitikėjimu ir saugumu.
YSC8	YouTube, Stay Curious	Kritikuojama praktika į mizandriją atsakyti mizoginija ir atvirkščiai.	Poliarizacijos kritika	Komentaras iškelia lyčių konflikto uždaro problemą ir abejoja „visi vyrai / visos moterys“ logika.
YSC9	YouTube, Stay Curious	Siūloma remti lygių galimybių principą, saugoti pažeidžiamus asmenis ir pripažinti skirtingų lyčių indėlį.	Nuosai lygybė	Tai tarpinė pozicija, kurioje siekiama mažinti konfliktą neatsisakant lygybės idėjos.
YSC10	YouTube, Stay Curious	Siūloma leisti žmonėms rinktis pagal polinkius ir talentą, o ne pagal lyčiai priskirtas pareigas.	Individuali autonomija / vaidmenų kritika	Komentaras artimas feministinei lyčių vaidmenų kritikai, bet formuluojamas individualios laisvės kalba.
YVN1	YouTube, VICE News	Išsakomas noras, kad seksualinis smurtas visur būtų vertinamas rimtai.	Seksualinio smurto rimtinimas	Komentaras universalizuoja problemą ir reikalauja bazinio institucinio pripažinimo.
YVN2	YouTube, VICE News	Seksualinis priekabiavimas kariuomenėje siejamas su pasauline problema, nutildymu ir aukų nevertinimu rimtai.	Institucinis nutildymas	Kariuomenė suvokiama kaip hierarchinė erdvė, kurioje reputacija ir vadovybė gali būti saugomos labiau nei aukos.
YVN3	YouTube, VICE News	Siūlomi privalomi mokymai apie seksualinį priekabiavimą ir aiškos pasekmės kaltininkams nepriklausomai nuo statuso.	Institucinė prevencija	Komentaras pereina nuo emocinės reakcijos prie praktinio institucinės atsakomybės reikalavimo.
YVN4	YouTube, VICE News	Kritikuojamas aukų kaltinimas ir	Aukų kaltinimo kritika	Seksualinis smurtas čia suvokiamas kaip

		institucijų polinkis saugoti reputaciją, o ne nukentėjusias moteris.		visuomeninė ir institucinė, o ne tik individuali problema.
YVN5	YouTube, VICE News	Teigiama, kad smurtautojų gali būti visose srityse ir visame pasaulyje.	Universalizavimas	Problema išplečiama už Pietų Korėjos ribų, bet kartu gali mažiau matyti vietinio konteksto specifiką.
YVN6	YouTube, VICE News	Įvykiai vadinami gėda ir raginama toliau kelti balsą prieš smurtą.	Mobilizacija	Komentaras smurto recepciją paverčia kvietimu viešai veikti ir netylėti.
YVN7	YouTube, VICE News	Seksualinis priekabiavimas institucijoje, kuri turėtų saugoti piliečius, laikomas ypač gėdingu.	Institucijos paradoksas	Kariuomenės ar saugumo institucijų legitimumas kvestionuojamas, kai jos pačios tampa nesaugumo vieta.
YVN8	YouTube, VICE News	Reiškiamas solidarumas ir pagarba smurtą patyrusioms moterims.	Solidarumas aukoms	Komentaras stiprina aukų orumo pripažinimą ir emocinį tarptautinės auditorijos palaikymą.
YVN9	YouTube, VICE News	Problema laikoma globalia, tačiau išreiškiamas pesimizmas dėl galimybės ją sustabdyti.	Globalus smurtas / pesimizmas	Transnacionalinis atpažinimas čia lydimas bejėgiškumo jausmo dėl smurto masto.
YVN10	YouTube, VICE News	Pietų Korėjos kariuomenės atvejis lyginamas su JAV kariuomene ir nukreipiamas į patriarchato kritiką.	Transnacionali patriarchato kritika	Komentaras rodo, kaip vietinis atvejis perskaitomas per platesnę globalią patriarchalinio smurto schemą.
YAB1	Platformos vieta	Parafrazuota pozicija	Pirminis kodas	Analitinė pastaba

Atrinkti YouTube komentarai leidžia išskirti kelis pasikartojančius 4B ir platesnio Pietų Korėjos feministinio diskurso recepcijos rėmus. Pirmiausia, dalis komentatorių atmeta 4B kaip „radikalaus“ ar „ekstremistinio“ judėjimo apibūdinimą ir jį aiškina kaip moterų savisaugos, orumo bei teisės į gyvenimo pasirinkimą formą. Tokiuose komentaruose feministinis atsisakymas siejamas ne su neapykanta vyrams, bet su reakcija į seksualinio smurto, institucinės tylos ir patriarchalinių lūkesčių lauką. Tai ypač matyti komentaruose po Asian Boss vaizdo įrašų, kuriuose žiūrovai kritikuoja patį klausimo formulavimą ir vedėjo polinkį 4B sieti su „radikalumu“. Kai kurie komentatoriai pabrėžia, kad moterų noras nesituokti, neturėti vaikų ar atsisakyti heteroseksualių santykių neturėtų būti laikomas ekstremizmu, jei jis kyla iš noro būti saugioms ir turėti teisę pačioms rinktis gyvenimo formą.

Šiame recepcijos rėme svarbus ir smurto kontekstas. Komentaruose minimi tokie atvejai kaip „Nth Room“ ar „Burning Sun“, o tai rodo, kad dalis auditorijos 4B supranta ne kaip izoliuotą internetinę tendenciją, bet kaip atsaką į platesnę seksualinio smurto, skaitmeninio išnaudojimo ir moterų nesaugumo atmosferą. Net kai patys vaizdo įrašai šių atvejų išsamiai neanalizuoja, komentatoriai juos pasitelkia kaip argumentą, kad 4B negali būti vertinamas vien per „radikalumo“ etiketę. Tokiu būdu komentarų lauke išryškėja įtampa tarp žiniasklaidos pastangos judėjimą paaiškinti per aiškų konfliktą ir auditorijos bandymo priminti platesnes priežastis, dėl kurių toks atsisakymo judėjimas tampa suprantamas.

Antra, komentaruose ryški institucijų kritika. Kalbama apie policiją, kariuomenę, mediciną, žiniasklaidą ir politinius sprendimus, kurie, komentatorių akimis, menkina moterų patirtis arba perkelia atsakomybę pačioms aukoms. BBC vaizdo įrašo komentarų lauke šis nepasitikėjimas siejamas su darbo vietos nelygybe, buitinio ir emocinio darbo našta, vyrų privilegijos nematomumu ir moterų patirčių nuvertinimu. VICE News vaizdo įrašo komentaruose institucijų kritika įgauna dar aiškesnę formą: seksualinis smurtas kariuomenėje suprantamas ne kaip pavienis nusikaltimas, bet kaip sistemos, kuri linkusi saugoti reputaciją ir hierarchiją, o ne aukas, problema. Dėl to 4B recepcija skaitmeninėje erdvėje pasirodo ne tik kaip reakcija į santuoką ar gimstamumą, bet ir kaip platesnės pasitikėjimo krizės išraiška.

Trečia, YouTube komentarai leidžia matyti, kad gimstamumo ir santuokos klausimai auditorijos dažnai siejami su kasdienės nelygybės patirtimis. Po BBC reportažu pasikartojanti mintis yra ta, kad mažėjantis gimstamumas ar moterų nenoras tuoktis neturėtų stebinti, jei santuoka ir šeima moterims reiškia papildomą darbą, priklausomybę, socialinį spaudimą ir menkai pripažįstamą rūpybos našta. Tokiuose komentaruose 4B logika tampa ne abstrakčia ideologine pozicija, o gana praktišku atsisakymu dalyvauti santykių modelyje, kuris suvokiamas kaip nelygiavertis. Čia svarbu tai, kad komentarai ne visada tiesiogiai mini 4B, bet jie artikuliuoja tas pačias sąlygas, kurios leidžia tokį judėjimą suprasti: nuovargį nuo lyčių vaidmenų, nepasitikėjimą vyrais, šeimos institucijos kritiką ir abejonę, ar tradicinis gyvenimo scenarijus moterims apskritai yra naudingas.

Ketvirta, Stay Curious vaizdo įrašo komentarai atskleidžia, kaip skaitmeninėje recepcijoje kritikuojamas pats antifeministinis diskursas. Dalis komentatorių pastebi prieštara tarp pašnekovo teiginių apie „tikrą lygybę“ ir kartu išsakomos minties, kad moterys turėtų paklusti vyrams. Tokie komentarai svarbūs todėl, kad jie ne tik reaguoja į konkretų pašnekovą, bet ir parodo, kaip antifeminizmas atpažįstamas kaip bandymas išlaikyti tradicinę lyčių hierarchiją, net kai jis kalba lygybės ar socialinės harmonijos kalba. Kitaip tariant, komentatoriai čia demaskuoja tariamai neutralų ar „subalansuotą“ lyčių diskursą kaip tokį, kuris vis dar remiasi prielaida apie vyrų autoritetą ir moterų paklusnumą.

Vis dėlto komentarų laukas nėra vienalytis. Greta aiškiai palaikančių ir solidarizuojančių reakcijų matyti ir nuosaikesni argumentai apie lygybę, meritokratiją, lyčių skirtumų pripažinimą ar poliarizacijos pavojų. Kai kurie komentatoriai pabrėžia, kad darbo, kariuomenės ar viešųjų institucijų klausimai turėtų būti sprendžiami pagal kompetenciją, o ne pagal lytį. Kiti kritikuoja tiek mizoginiją, tiek mizandriją, teigdami, kad vienas kraštutinis neturėtų būti keičiamas kitu. Šie komentarai ne paneigia feministinės recepcijos svarbą, bet parodo, kad 4B ir Pietų Korėjos feminizmas tarptautinėje auditorijoje nėra suvokiami vienodai. Jie tampa ginčijamu interpretaciniu lauku, kuriame susikerta savisaugos, lygybės, institucinės atsakomybės, lyčių konflikto ir socialinės poliarizacijos klausimai.

Galiausiai YouTube komentarai išryškina transnacionalinį šios recepcijos pobūdį. Dalis komentatorių kalba kaip užsieniečiai, dalis remiasi savo gyvenimo Pietų Korėjoje patirtimi, kiti lygina Pietų Korėjos situaciją su JAV kariuomene ar platesnėmis pasaulinėmis seksualinio smurto problemomis. Tai rodo, kad 4B skaitmeninėje erdvėje peržengia nacionalinį kontekstą: jis tampa atpažįstamas kaip platesnės patriarchalinio smurto, moterų saugumo ir institucinio nepasitikėjimo problematikos dalis. Kartu toks transnacionalumas turi ribas, nes išorinė auditorija gali supaprastinti vietinį kontekstą arba perskaityti Pietų Korėjos situaciją per savo pačių patirtis ir politines įtampas.

Taigi YouTube komentarai šiame darbe nelaikomi savarankišku ir reprezentatyviu empiriniu lauku, tačiau jie leidžia papildyti 4B judėjimo analizę svarbiu recepcijos sluoksniu. Jie rodo, kad 4B skaitmeninėje erdvėje suvokiamas ne tik kaip atsisakymas tuoktis, gimdyti ar megzti santykius su vyrais, bet ir kaip platesnė reakcija į nesaugumą, institucijų nepatikimumą, patriarchalinių lyčių vaidmenų spaudimą ir feminizmo stigmatizavimą. Kartu komentarų nevienalytiškumas leidžia vengti pernelyg uždaros išvados: 4B čia pasirodo ne kaip vientisa doktrina, o kaip ginčijamas interpretacinis laukas, kuriame skirtingos auditorijos bando įvardyti, ar moterų atsisakymas yra radikalumas, savisauga, politinis protestas, ar simptomas gilesnės socialinės krizės.

4.5. 4B judėjimo matomumas: vietinis kontekstas ir globali recepcija

4B judėjimo matomumas kelia svarbų klausimą: kas nutinka vietiniam feministiniam diskursui, kai jis patenka į globalią socialinių tinklų ir anglakalbės žiniasklaidos apyvarą. Tarptautinei auditorijai 4B dažnai pasirodo kaip aiški, lengvai paaiškinama ir dramatiška feministinio atsisakymo forma. Vis dėlto Pietų Korėjos kontekste judėjimo reikšmė sudėtingesnė. Dalis moterų gali pritarti kai kuriems 4B principams, bet savęs su judėjimu nesieti. Dalis gali palaikyti feministines idėjas privačiai, bet vengti viešo identifikavimosi dėl socialinės ar profesinės rizikos. Dalis gali vertinti 4B

kaip per radikalų arba per siaurą atsaką į lyčių nelygybę. Todėl tarptautinis judėjimo matomumas neturėtų būti automatiškai tapatinamas su jo vietiniu paplitimu ar organizaciniu mastu.

Rashid straipsnyje pabrėžiama, kad 4B judėjimo mastą Pietų Korėjoje sunku tiksliai įvertinti, nes jis dažnai reiškiasi anoniminėse ar pusiau anoniminėse skaitmeninėse erdvėse, o tarptautinis dėmesys gali sukurti didesnio judėjimo įspūdį nei vietos kasdienybė (Rashid 2024). Ši pastaba svarbi todėl, kad neleidžia 4B romantizuoti kaip vienareikšmio masinio sukilimo. Kartu ji nereiškia, kad judėjimas nereikšmingas. Skaitmeniniai diskursai gali būti politiškai svarbūs net tada, kai jų organizacinės ribos neaiškios. Jie keičia kalbą, kuria žmonės įvardija savo patirtis ir pasirinkimus. 4B atveju „atsisakymas“ tampa atpažįstama politine kategorija, per kurią kalbama apie santuoką, reprodukciją, santykius, seksualumą, saugumą ir moterų autonomiją.

Globali recepcija dažnai perkelia 4B į kitus politinius kontekstus. Po 2024 m. JAV politinių įvykių anglakalbėje žiniasklaidoje ir socialiniuose tinkluose 4B pradėtas sieti ne tik su Pietų Korėjos feminizmu, bet ir su platesniu moterų atsaku į konservatyvią reprodukcinę politiką, antifeminizmą ir nepasitikėjimą heteroseksualių santykių sąlygomis. Pavyzdžiui, *Al Jazeera* 4B pristato kaip Pietų Korėjos feministinį judėjimą, kuris po JAV rinkimų sulaukė naujo susidomėjimo Jungtinėse Valstijose (Al Jazeera 2024). Toks perėmimas rodo feministinių idėjų kelionę, tačiau kartu keičia jų prasmę. Pietų Korėjos 4B susijęs su vietinėmis darbo rinkos, šeimos normų, skaitmeninių seksualinių nusikaltimų, grožio standartų ir antifeministinės politikos sąlygomis. JAV kontekste jis dažniau susiejamas su abortų teisių, Donaldo Trumpo pergalės, konservatyvios politikos ir moterų atsako į ją temomis.

Regiono studijų požiūriu tokia idėjų kelionė turi būti analizuojama atsargiai. Viena vertus, socialiniai judėjimai visada keliauja, yra verčiami, pritaikomi ir perinterpretuojami naujose politinėse aplinkose. Nėra pagrindo manyti, kad 4B turėtų likti tik „grynai korėjietiškas“ reiškinys. Kita vertus, per greitas perėmimas gali ištrinti vietinį kontekstą. Jeigu Vakarų socialiniuose tinkluose 4B sutraukiamas į formulę „moterys atsisako vyrų“, prarandamos sąsajos su Pietų Korėjos feminizmo istorija, *Megalia*, *tal-corset*, *molka* skandalais, darbo rinkos nelygybe ir politiniu antifeminizmu. Kim šiuolaikinį Pietų Korėjos feminizmą sieja su nuo 2015 m. išryškėjusiu feminizmo matomumo ir populiarumo etapu, bet kartu pabrėžia ir šio aktyvizmo iššūkius (Kim 2021, 76-77). Dėl to šiame darbe, net analizuojant anglakalbius komentarus, 4B recepcija nuolat siejama su Pietų Korėjos sociokultūriniu kontekstu.

Matomumo problema susijusi ir su medijų ekonomika. Žurnalistiniai tekstai dažnai renkasi trumpos ir provokuojančias formules, kurios leidžia judėjimą greitai paaiškinti tarptautinei auditorijai. Pavyzdžiui, *Reuters* straipsnis 4B pristato per formulę „no sex, no babies“ ir sieja jį su Pietų Korėjos žemo gimstamumo kontekstu (Yi 2020). *The Cut* straipsnyje judėjimas pristatomas kaip moterų pasitraukimas nuo patriarchyto, o tai 4B paverčia aiškiu feministinio atsisakymo simboliu anglakalbei

auditorijai (Sussman 2024). Tokios formuluotės yra veiksmingos, nes jos aiškos, įsimenamos ir konfliktiškos. Tačiau jos gali sukurti įspūdį, kad visas judėjimas telpa į keturis draudimus arba į paprastą lyčių konflikto schemą. Akademinei analizei svarbu klausti ne tik, ką moterys atsisako daryti, bet ir kokie socialiniai lūkesčiai padaro tuos atsisakymus prasmingus.

Šiame darbe analizuojamas komentarų korpusas leidžia matyti, kaip globali auditorija derasi dėl 4B prasmės. Reddit komentaruose pasirodo skirtingos pozicijos: vieni komentatoriai 4B pritaiko savo gyvenimui ir kalba apie vyrų decentruojančias praktikas, kiti pabrėžia, kad Pietų Korėjos kontekstas specifinis ir judėjimo nereikėtų mechaniškai perkelti į kitas šalis. Dar kiti kritikuoja Vakarų auditorijų polinkį supaprastinti Azijos visuomenės arba paversti 4B egzotišku radikalumo pavyzdžiu. YouTube komentarai šią receptiją papildė platesniu kontekstu: juose dažniau pasirodo feminizmo stigmatizacijos, antifeministinio atsako, moterų saugumo ir seksualinio smurto temos. Taigi 4B skaitmeninė raiška egzistuoja ne tik ten, kur judėjimas atsirado, bet ir ten, kur jis perpasakojamas, ginčijamas ir pritaikomas kitoms politinėms patirtims.

Vietinio ir globalaus santykis ypač jautrus dėl kalbos. Didelė dalis šiame darbe naudojamos empirinės ir kontekstinės medžiagos yra anglų kalba, todėl analizuojamas ne visas Pietų Korėjos feministinis diskursas, o ta jo dalis, kuri patenka į anglakalbę skaitmeninę viešumą. Tai reiškia, kad 4B jau pasirodo per vertimo, paaiškinimo ir tarpininkavimo procesus. Anglakalbiai tekstai dažnai aiškina korėjietiškus terminus, supaprastina kontekstą ir pasitelkia tarptautinei auditorijai atpažįstamus feministinius rėmus. Šis ribotumas nėra vien metodologinė silpnybė. Jis kartu yra ir analizės objektas, nes leidžia matyti, kaip 4B tampa transnacionaliai atpažįstamu ženklu.

Šiuo požiūriu 4B galima suprasti kaip judėjimą, kurio reikšmė formuojasi keliuose lygmenyse vienu metu. Vietiniame Pietų Korėjos kontekste jis susijęs su feminizmo stigmatizacija, darbo rinkos nelygybe, skaitmeniniu seksualiniu smurtu, grožio normomis, šeimos lūkesčiais ir gimstamumo krizės politika. Globalioje receptijoje jis tampa platesniu moterų atsisakymo, vyrų decentruojančių praktikų ir reprodukcinės autonomijos ženklu. Šie lygmenys nėra visiškai atskiri, tačiau jų sutapatinti negalima. Jei 4B skaitomas tik kaip globalus feministinis šūkis, prarandamas Pietų Korėjos kontekstas. Jei jis skaitomas tik kaip vietinis reiškiny, nematoma, kaip skaitmeninės platformos leidžia jam įgyti naujų reikšmių už šalies ribų.

Apibendrinant empirinę dalį, 4B skaitmeninėje erdvėje reiškiasi kaip atsisakymo, savisaugos, moterų solidarumo ir ginčijamo radikalumo diskursas. Jis nėra vien „anti-vyrų“ laikysena, nors kai kuriose medijų ir komentarų interpretacijose gali būti taip supaprastinamas. Jis taip pat nėra pakankamas Pietų Korėjos gimstamumo krizės paaiškinimas, nors reprodukcijos klausimas jam yra svarbus. Tiksliau 4B analizuoti kaip kondensuotą feministinį ženklą: jis sutraukia skirtingas socialines įtampas į trumpą, skaitmeniškai veiksmingą formą, bet kartu keičiasi priklausomai nuo platformos, auditorijos ir politinio konteksto.

5. Diskusija: ką leidžia ir ko neleidžia pasakyti ši medžiaga

5.1. Atsisakymas kaip politinė forma, kasdienė taktika ir skaitmeninis ženklas

Analizuojant 4B judėjimą lengva jį sutraukti į aiškią schemą: keturi atsisakymai, keturios taisyklės ir vienas radikalus atsakas į patriarchalinę socialinę tvarką. Tokia schema padeda trumpai pristatyti judėjimą, tačiau ji tampa per siaura, kai pereinama prie konkrečių tekstų, komentarų ir jų interpretacijų. Šiame darbe analizuota medžiaga rodo, kad skaitmeninėje erdvėje 4B pasirodo keliais lygmenimis: kaip feministinio atsisakymo diskursas, kaip kasdienės savisaugos kalba, kaip žiniasklaidos lengvai perimamas ženklas ir kaip ginčijama tema komentarų laukuose. Todėl 4B šiame darbe nėra laikomas nei uždara organizacija, nei vien individualaus gyvenimo būdo etikete. Tiksliau jį suprasti kaip skaitmeniškai cirkuliuojančią feministinio atsisakymo kalbą.

Lee ir Jeong 4B judėjimą apibūdina kaip bandymą įsivaizduoti feministinę ateitį už heteronormatyvios ir reprodukcinės ateities ribų (Lee and Jeong 2021, 633-634). Ši teorinė mintis svarbi todėl, kad leidžia atsisakymą suprasti ne vien kaip pasitraukimą. Kai atsisakoma santuokos, vaikų gimdymo, romantinių santykių ar seksualinių santykių su vyrais, kartu kvestionuojama ir gyvenimo seka, kurioje moters brandumas siejamas su pora, šeima, motinyste ir priežiūros darbu. Dėl to 4B atsisakymai nėra tik privatūs pasirinkimai. Jie gali tapti būdu viešai įvardyti nepasitikėjimą socialinėmis sąlygomis, kuriose santuoka, motinystė ir heteroseksualūs santykiai moterims dažnai reiškia papildomą darbą, riziką ar priklausomybę.

Atsisakymas šiame darbe suprantamas keliais lygmenimis. Pirmiausia, jis gali būti asmeninė praktika: sprendimas nesituokti, negimdyti, nesimatyti ar neturėti seksualinių santykių su vyrais. Antra, jis gali būti simbolinis pritarimas: ne visi komentatoriai ar komentatorės praktikuoja 4B, tačiau dalis jų palaiko moterų teisę taip pasirinkti. Trečia, atsisakymas veikia kaip diskursinis ženklas: apie 4B kalbama žiniasklaidoje, Reddit, YouTube ir akademinuose tekstuose, todėl judėjimo prasmė nuolat perrašoma. Būtent šių lygmenų persidengimas paaiškina, kodėl 4B negalima suvesti nei į vieną aiškią priežastį, nei į vieną politinę poziciją.

Radikaliojo feminizmo teorinė kalba padeda suprasti, kodėl kūnas, seksualumas, heteroseksuali šeima ir reprodukcija 4B diskurse tampa politiniais klausimais. Firestone reprodukciją analizavo kaip vieną iš esminių lyčių nelygybės pagrindų, o Dworkin tekstuose seksualumas ir heteroseksualūs santykiai taip pat nėra neutralios privačios sritys (Firestone 1970, 8-9; Dworkin 1987). Vis dėlto 4B atveju svarbu vengti tiesioginio sutapatinimo. Nėra pagrindo teigti, kad visos 4B palaikančios moterys ar komentarų autoriai sąmoningai remiasi radikaliojo feminizmo teorija. Tiksliau

formuluotė būtų tokia: 4B kalba rezonuoja su radikalojo feminizmo keliamais klausimais, nes ji politizuoja tai, kas dažnai laikoma privačiu pasirinkimu.

Šis skirtumas svarbus ir akademiniam tonui. Jeigu 4B būtų pristatomas kaip tiesioginis Firestone ar Dworkin idėjų tęsinys Pietų Korėjoje, analizė taptų pernelyg deterministinė. Šiame darbe radikalusis feminizmas naudojamas kaip teorinis žodynas, padedantis kelti klausimus: kam naudinga santuokos norma, kas prisiima emocinio ir reprodukcinio darbo kainą, kodėl moterų seksualumas dažnai apibrėžiamas per vyrų poreikius ir kodėl valstybės demografinė kalba neretai moterų kūnus paverčia reprodukcijos ištekliais. Tačiau atsakant į šiuos klausimus būtina įtraukti Pietų Korėjos sociokultūrinį kontekstą: darbo rinkos nesaugumą, šeimos lūkesčius, feminizmo stigmatizaciją, skaitmeninį seksualinį smurtą, grožio normų spaudimą ir antifeministinį politinį atsaką (Kim 2021, 76-77; Ma 2018; Jenkins and Kim 2024, 169-171).

Reddit komentarų analizė parodė, kad 4B palaikymas dažnai nėra besąlygiškas. Analizuotuose 35 Reddit komentaruose pasirodė palaikymo, ambivalentiško pritarimo ir kritikos pozicijos. Dalis komentarų 4B supranta kaip moterų teisę nebedalyvauti santykių modelyje, kuris atrodo nelygus ar nesaugus. Kita dalis palaiko patį principą, bet nelaiko jo sau tinkama praktika. Tokios pozicijos, kurias galima apibūdinti kaip „ne man, bet suprantu“, yra svarbios, nes jos parodo, kad 4B veikia ne tik per tiesioginį prisijungimą prie judėjimo. Jis tampa platesniu orientyru, leidžiančiu permąstyti, kiek moters gyvenimą turi struktūruoti vyrai, santykiai, santuoka ar reprodukcija.

YouTube komentarų analizė šį vaizdą papildė platesniu kontekstu. Kadangi analizuoti komentarai atrinkti iš keturių vaizdo įrašų komentarų laukų, po 10 komentarų iš kiekvieno, jie ne visada tiesiogiai kalba tik apie 4B. Vis dėlto juose pasikartoja temos, kurios padeda suprasti, kodėl 4B idėja tampa atpažįstamos: feminizmo stigmatizacija, antifeministinis atsakas, moterų saugumas, darbo vietos nelygybė, seksualinis smurtas ir nepasitikėjimas institucijomis. Tai leidžia teigti, kad 4B skaitmeninė raiška nėra izoliuota nuo platesnių diskusijų apie Pietų Korėjos lyčių tvarką. Priešingai, ji jungiasi su kitais skaitmeniniais pasakojimais apie moterų nuovargį, nesaugumą ir ribų nustatymą.

Skaitmeninėje erdvėje atsisakymas įgauna dar vieną bruožą: jis tampa lengvai pakartojama formule. Keturių B struktūra yra trumpa, aiški ir tinkama platforminei cirkuliacijai. Ji gali būti greitai paaiškinama žiniasklaidos tekstuose, Reddit diskusijose, YouTube komentaruose ar socialinių tinklų įrašuose. Būtent čia slypi jos komunikacinė jėga, bet kartu ir rizika. Kuo labiau 4B keliauja tarp platformų ir kalbinių kontekstų, tuo lengviau jis atitrūksta nuo Pietų Korėjos feministinių diskusijų istorijos. Globalioje recepcijoje 4B kartais tampa bendru „atsisakymo vyrams“ simboliu, nors vietiniame kontekste jis susijęs su konkretnėmis darbo, šeimos, saugumo, reprodukcijos ir antifeminizmo problemomis.

Tai nereiškia, kad globali 4B recepcija yra klaidinga. Ji veikia ypač selektyvi. Anglakalbėje žiniasklaidoje judėjimas pristatomas ir kaip radikalus feministinio atsisakymo pavyzdys, ir kaip

reiškinys, siejamas su Pietų Korėjos gimstamumo krize (Sussman 2024; Yi 2020; Al Jazeera 2024). Tokios interpretacijos padidina judėjimo matomumą, bet gali susiaurinti jo prasmę. Pavyzdžiui, JAV ar Europos auditorijoms 4B gali atrodyti kaip atsakas į reprodukcinę teisių ribojimą, pasimatymų kultūrą ar nusivylimą heteroseksualiais santykiais. Šios sąsajos suprantamos, tačiau jos neturėtų užgožti Pietų Korėjos konteksto: darbo rinkos spaudimo, šeimos lūkesčių, intensyvios grožio normų kultūros, skaitmeninės misoginijos, antifeministinio politinio klimato ir demografinės valstybės retorikos.

Todėl diskusijoje svarbu vienu metu laikyti dvi perspektyvas: vietinę ir transnacionalinę. Vietinė perspektyva leidžia matyti, kad 4B susiformuoja konkrečioje Pietų Korėjos lyčių politikos, feminizmo stigmatizacijos ir reprodukcinio spaudimo aplinkoje. Transnacionalinė perspektyva leidžia suprasti, kodėl tas pats judėjimas tampa atpažįstamas už Pietų Korėjos ribų ir kodėl jis perimamas kitų auditorijų. Šios perspektyvos viena kitą papildo, bet jų negalima sutapatinti. Jei 4B skaitomas tik kaip globalus feministinis šūkis, prarandamas vietinis kontekstas. Jei jis skaitomas tik kaip vietinis reiškinys, nematoma, kaip skaitmeninės platformos leidžia jam įgyti naujas reikšmes.

Taigi ši medžiaga leidžia kalbėti apie 4B kaip apie politiškai reikšmingą atsisakymo diskursą, tačiau neleidžia daryti plačių reprezentatyvių išvadų apie visas Pietų Korėjos moteris ar faktinį judėjimo mastą. 75 komentarų korpusas leidžia matyti, kokios interpretacijos pasirodo pasirinktose Reddit ir YouTube erdvėse, bet jis nėra viešosios nuomonės apklausa. Dėl to šio darbo išvada atsargesnė: 4B svarbus ne todėl, kad vienareikšmiškai paaikšintų Pietų Korėjos gimstamumo krizę ar visą šiuolaikinį Korėjos feminizmą. Jis svarbus todėl, kad sutraukia kelias socialines įtampas į trumpą, skaitmeniškai veiksmingą formą ir leidžia pamatyti, kaip individualus atsisakymas gali tapti politine kalba.

5.2. Komentarų korpusas kaip skaitmeninės recepcijos medžiaga

Šiame darbe analizuojamas 75 komentarų korpusas leidžia aptarti, kaip 4B judėjimas aiškinamas, palaikomas, kritikuojamas ir perinterpretuojamas pasirinktose Reddit ir YouTube erdvėse. Korpusą sudaro 35 Reddit komentarai iš dviejų r/TwoXChromosomes diskusijų ir 40 YouTube komentarų iš keturių vaizdo įrašų komentarų laukų. Ši medžiaga nėra reprezentatyvi visuomenės nuomonės imtis, tačiau kokybinės analizės tikslas ir nėra nustatyti, ką „iš tikrųjų“ mano visa Pietų Korėjos visuomenė ar visos 4B judėjimą palaikančios moterys. Komentarai šiame darbe svarbūs kaip skaitmeninės recepcijos medžiaga: jie leidžia matyti, kokiomis kalbinėmis formomis judėjimas priimamas, ginamas, kritikuojamas, pritaikomas arba atskiriamas nuo vietinio Pietų Korėjos konteksto. Tokia prieiga atitinka teminės analizės logiką, pagal kurią tyrime svarbu

identifikuoti ir analizuoti duomenyse pasikartojančius reikšmių modelius, o ne vien skaičiuoti jų dažnumą (Braun and Clarke 2006, 79).

Reddit komentarų analizėje ryškiausiai išsiskiria palaikymo, ambivalentiško pritarimo ir kritikos pozicijos. Palaikymo komentaruose 4B dažnai suprantamas kaip moterų teisė atsisakyti santykių, kurie atrodo nelygūs, nesaugūs arba varginantys. Ambivalentiškas pritarimas pasirodo tada, kai komentatoriai ar komentatorės nelaiko 4B sau tinkama praktika, bet pripažįsta kitų moterų teisę taip pasirinkti. Tokia pozicija analitiškai svarbi, nes ji rodo, kad 4B veikia ne tik kaip griežtas narystės ar praktikos modelis. Jis tampa platesniu orientyru, leidžiančiu kalbėti apie ribas, santykių nelygybę, moterų savarankiškumą ir vyrų decentruojančias praktikas.

YouTube komentarai šią analizę papildė platesniu kontekstu. Jie ne visada tiesiogiai aptaria 4B judėjimą, tačiau juose pasikartoja temos, kurios padeda suprasti, kodėl 4B idėja tampa atpažįstamos: feminizmo stigmatizacija, antifeministinis atsakas, moterų saugumas, darbo vietos nelygybė, seksualinis smurtas ir nepasitikėjimas institucijomis. Dėl to YouTube komentarai šiame darbe naudojami ne kaip atskira viešosios nuomonės apklausa, o kaip papildoma skaitmeninio konteksto medžiaga. Jie parodo, kad 4B nėra izoliuotas nuo platesnių diskusijų apie Pietų Korėjos lyčių tvarką. Priešingai, jis siejasi su kitais skaitmeniniais pasakojimais apie moterų nuovargį, nesaugumą, socialinį spaudimą ir feministinio kalbėjimo rizikas.

Kita komentarų grupė 4B sieja su trauma, saugumu ir ramybės paieškomis. Tokiuose pasisakymuose vyrai nebūtinai vaizduojami kaip abstrakti teorinė patriarchato kategorija. Dažniau kalbama apie konkretesnes patirtis: nesaugius santykius, spaudimą, emocinį išsekimą, prievartos baimę, poreikį nebeaiškinti savo ribų. Šių komentarų negalima traktuoti kaip patikrintų biografinių duomenų, nes tyrime neanalizuojamos vartotojų tapatybės ar profilių istorijos. Vis dėlto jie rodo, kad savisauga 4B receptijoje nėra šalutinis motyvas. Ji yra viena iš centrinių reikšmių, per kurias atsisakymas suprantamas ne tik kaip ideologinis gestas, bet ir kaip kasdienė taktika.

Kritiniai komentarai taip pat nėra vienodi. Vienuose 4B vadinamas per radikaliu ar socialiai skaldančiu judėjimu. Kituose abejojama, ar visiškas vyrų decentruojančių praktikų išplėtimas gali būti universali feministinė strategija. Dar kituose kritikuojama ne pati atsisakymo idėja, o jos globali reprezentacija: pabrėžiama, kad Vakarų platformose 4B kartais paverčiamas supaprastintu, beveik egzotizuotu Pietų Korėjos feminizmo pavyzdžiu. Tokios pastabos svarbios, nes jos neleidžia 4B romantizuoti. Jos rodo, kad judėjimas skaitmeninėje erdvėje veikia kaip ginčo laukas, kuriame susikerta palaikymas, atsargumas, feministinė savikritika ir nerimas dėl reprezentacijos.

Komentarų analizėje svarbu vengti dviejų kraštutinių. Viena vertus, komentarų nereikėtų laikyti vien platforminiu triukšmu, neturinčiu akademinės vertės. Kita vertus, jų negalima traktuoti kaip tiesioginio visuomenės nuomonės ar socialinės realybės atspindžio. Skaitmeninės platformos pačios formuoja kalbėjimo sąlygas: jos skatina trumpas, afektyvias, konfliktines ir greitai

atpažįstamas reakcijas. Dėl to komentarai šiame darbe analizuojami kaip diskurso vienetai, o ne kaip apklausos atsakymai. Toks metodinis sprendimas leidžia išlaikyti atsargumą ir kartu parodyti, kaip 4B judėjimas tampa suprantamas, ginčijamas ir perrašomas skaitmeninėje erdvėje.

Etiniu požiūriu komentarų naudojimas taip pat reikalauja atsargumo. Laikantis interneto tyrimų etikos principų, komentarai šiame darbe pateikiami parafrazuotai, be vartotojų vardų, profilių nuorodų ar kitų atpažįstamų detalių. AoIR gairėse pabrėžiama, kad interneto tyrimuose svarbu vertinti ne tik techninį duomenų viešumą, bet ir kontekstą, galimą žalą bei dalyvių pažeidžiamumą (AoIR 2020, 2). Todėl komentarų parafravimas šiame darbe yra ne tik stilistinis, bet ir metodologinis sprendimas: jis leidžia analizuoti skaitmeninę recepciją, kartu sumažinant konkrečių vartotojų atsekamumo riziką.

Taigi komentarų korpusas šiame darbe leidžia pagrįsti kelias atsargias išvadas. Pirma, 4B anglakalbėje skaitmeninėje erdvėje suprantamas nevienodai: jis palaikomas, kritikuojamas, pritaikomas kitų šalių kontekstams ir kartais atskiriamas nuo Pietų Korėjos realijų. Antra, palaikymo ir kritikos pozicijos dažnai persidengia, todėl 4B recepcijos negalima aprašyti tik kaip „už“ arba „prieš“. Trečia, komentarai parodo, kad atsisakymas skaitmeninėje erdvėje veikia ne tik kaip politinis šūkis, bet ir kaip kalba, leidžianti kalbėti apie saugumą, nuovargį, ribas, santykių nelygybę ir moterų autonomiją. Būtent dėl to ši medžiaga yra reikšminga: ji ne parodo visą 4B judėjimo mastą, bet leidžia suprasti, kaip 4B tampa atpažįstamu ir ginčijamu feministinio atsisakymo diskursu.

5.3. Demografinis kontekstas: naudingas, bet nepakankamas paaiškinimas

Pietų Korėjos gimstamumo krizė beveik neišvengiamai įtraukiama į 4B judėjimo aptarimus. Tai suprantama, nes pats judėjimas tiesiogiai susijęs su santuokos, gimdymo, romantinių ir seksualinių santykių su vyrais atsisakymu (Lee and Jeong 2021, 633-634). Anglakalbėje žiniasklaidoje ši sąsaja kartais formuluojama itin tiesiogiai. Pavyzdžiui, Reuters straipsnyje 4B pristatomas per formulę „no sex, no babies“, o judėjimas iš karto įrašomas į Pietų Korėjos žemo gimstamumo kontekstą (Yi 2020). Tokia interpretacija yra patraukli, nes leidžia sukurti aiškų priežastinį pasakojimą: moterys atsisako vyrų, todėl mažėja gimstamumas. Vis dėlto šiame darbe laikomasi atsargesnės pozicijos. Nėra pagrindo teigti, kad 4B judėjimas pats savaime sukėlė mažą gimstamumą. Tiksliau sakyti, kad 4B išryškina jau egzistuojančias įtampas, susijusias su darbo rinkos nesaugumu, šeimos lūkesčiais, motinystės kaina, būsto ir vaikų ugdymo išlaidomis, lyčių nelygybe bei neapmokamo priežiūros darbo pasiskirstymu.

Demografinė valstybės kalba dažnai remiasi skaičiais: gimstamumo rodikliais, santuokų skaičiumi, moterų amžiumi pirmo vaiko gimimo metu, šeimos politikos priemonėmis. Tokia statistika reikalinga viešajai politikai, tačiau ji gali susiaurinti moterų patirtis iki klausimo, ar jos prisidės prie

populiacijos atkūrimo. EBPO analizėse Pietų Korėjos žemas gimstamumas siejamas ne su viena priežastimi, o su platesniu darbo ir šeimos derinimo sunkumų, ekonominio nesaugumo, lyčių nelygybės ir vėlyvesnio šeimos kūrimo kontekstu (OECD 2024). Šiame fone 4B diskursas pakeičia patį klausimo centrą. Vietoj klausimo, kodėl moterys negimdo, jis leidžia klausti, kokį gyvenimą moterims siūlo santuoka, motinystė, darbas, šeima ir valstybė.

Šis klausimo pakeitimas yra vienas svarbiausių 4B judėjimo aspektų. Jeigu gimstamumo krizė aptariama tik kaip demografinė arba ekonominė problema, moterų sprendimai gali būti traktuojami kaip kliūtis valstybės tikslams. Tačiau 4B diskurse vaikų negimdymas ir santuokos atsisakymas pasirodo ne kaip paprastas individualizmas, o kaip reakcija į socialines sąlygas, kurios motinystę ir šeimą padaro nevienodai brangias moterims. UN Women duomenys apie Pietų Korėją rodo, kad moterys ir mergaitės neapmokamam priežiūros bei namų darbui skiria gerokai daugiau laiko negu vyrai (UN Women Data Hub 2024). Dėl to reprodukcijos klausimas šiame darbe suprantamas ne tik kaip gimstamumo rodiklis, bet ir kaip klausimas apie tai, kas kasdien prisiima šeimos, priežiūros ir emocinio darbo našta.

Vis dėlto svarbu nepervertinti 4B aiškinamosios galios. Ne visos moterys, kurios nenori vaikų, atideda santuoką ar gyvena be partnerio, yra 4B judėjimo dalyvės. Ne visi demografiniai sprendimai turi aiškų ideologinį pagrindą. Kai kurios moterys gali atidėti santuoką dėl studijų, darbo, finansinio nesaugumo, būsto kainų, sveikatos, šeimos aplinkybių arba tiesiog dėl asmeninio noro gyventi kitaip. Todėl šio darbo argumentas nėra tas, kad 4B paaiškina Pietų Korėjos gimstamumo krizę. Veikiau 4B leidžia pamatyti vieną kritišką šios krizės interpretacijos kampą: moterų atsisakymas čia tampa politizuotas, nes jis nukreiptas ne tik į vaikų gimdymą, bet ir į platesnę socialinę tvarką, kurioje motinystė laikoma savaime suprantamu moters gyvenimo etapu.

Ši perskyra matoma ir komentarų analizėje. Reddit komentaruose 4B dažnai aptariamas ne kaip tiesioginis demografinės krizės veiksnys, o kaip suprantama reakcija į santykių nelygybę, moterų nuovargį ir nepasitikėjimą heteroseksualios šeimos modeliu. YouTube komentarų medžiaga šį kontekstą papildoma platesnėmis feminizmo stigmatizacijos, moterų saugumo, seksualinio smurto ir darbo vietos nelygybės temomis. Dėl to empirinė medžiaga neleidžia redukuoti 4B iki gimstamumo klausimo. Ji rodo, kad reprodukcija yra svarbi, bet tik viena platesnio lyčių tvarkos konflikto dalis.

Kalbant apie 4B radikalumą, taip pat reikia išlaikyti dvigubą perspektyvą. Viešojoje erdvėje judėjimas dažnai pristatomas kaip radikalus todėl, kad atsisako kompromiso su heteroseksualios poros, santuokos ir motinystės norma. Tačiau radikalumas čia gali būti suprantamas dvejopai. Viena vertus, tai yra politinis atsisakymas dalyvauti institucijose, kurios laikomos nelygiomis. Kita vertus, daliai moterų tai gali būti praktiškas sprendimas neinvestuoti laiko, kūno, pinigų ir emocinės energijos į santykius, kurie atrodo rizikingi arba nepakankamai lygiaverčiai. Todėl tas pats veiksmas gali būti ir politinis, ir kasdieniškai pragmatiškas. Ši įtampa padeda suprasti, kodėl 4B negalima paaiškinti

vien demografijos kalba: jis kalba ne tik apie vaikų gimdymą, bet ir apie tai, kokiomis sąlygomis moterys apskritai turėtų norėti šeimos, santykių ar reprodukcinės ateities.

Taigi demografinis kontekstas šiame darbe yra būtinas, bet nepakankamas. Jis paaiškina, kodėl 4B taip dažnai siejamas su Pietų Korėjos gimstamumo krize, tačiau nepaaiškina visos judėjimo reikšmės. 4B svarbus ne todėl, kad būtų galima jį laikyti pagrindine mažo gimstamumo priežastimi, o todėl, kad jis politizuoja klausimą, kuris viešojoje politikoje dažnai pateikiamas technokratiškai. Jis primena, kad gimstamumo krizė nėra vien skaičių problema. Ji taip pat susijusi su moterų pasitikėjimu santuoka, darbo rinka, socialine apsauga, partneryste, institucijomis ir galimybe gyventi be privalomos reprodukcinės trajektorijos.

5.4. Tyrimo ribos ir interpretavimo sąlygos

Šio darbo ribotumas pirmiausia susijęs su empirinio korpuso pobūdžiu ir apimtimi. Darbe analizuojamas 75 komentarų korpusas, sudarytas iš 35 Reddit komentarų ir 40 YouTube komentarų, taip pat pasirinkti publicistiniai tekstai, vaizdo įrašai ir akademinė literatūra, padedanti aiškinti 4B judėjimo kontekstą. Tokia medžiaga leidžia formuluoti kokybine analize pagrįstas interpretacijas apie 4B skaitmeninę raišką, tačiau neleidžia daryti reprezentatyvių išvadų apie visą 4B judėjimą, visas Pietų Korėjos feministes ar judėjimo faktinį mastą. Dėl šios priežasties tyrimo išvados turėtų būti suprantamos kaip pasirinkto skaitmeninio korpuso analizė, o ne kaip kiekybinis judėjimo paplitimo ar jo dalyvių pozicijų įvertinimas.

Antras ribotumas susijęs su kalba. Kadangi didžioji dalis analizuojamos medžiagos yra anglų kalba, darbe tiriama ne visa Pietų Korėjos feministinė savireprezentacija, bet ta jos dalis, kuri patenka į anglakalbę skaitmeninę erdvę arba yra tarpininkaujama tarptautinei auditorijai. Tai svarbu, nes 4B judėjimas skaitmeninėje erdvėje cirkuliuoja ne tik kaip vietinis Pietų Korėjos reiškinys, bet ir kaip globalios feministinės recepcijos objektas. Anglakalbėje erdvėje judėjimas gali būti supaprastinamas, perinterpretuojamas arba pritaikomas kitų šalių politiniams kontekstams. Todėl korėjiečių kalba veikiančių platformų, forumų ar socialinių tinklų analizė galėtų atskleisti kitokias judėjimo reikšmes, vidinius ginčus ir savęs apibrėžimo būdus.

Trečias ribotumas susijęs su platformų architektūra. Reddit ir YouTube nėra neutralios tekstų saugyklos. Komentarų matomumą jose veikia algoritmai, populiarumo principai, komentarų redagavimo ar trynimo galimybės, paskyros nustatymai, konkretaus kanalo auditorija ir platformos skatinamas kalbėjimo stilius. Dėl to netnografinėje analizėje svarbu atsižvelgti ne tik į komentarų turinį, bet ir į jų rinkimo sąlygas. Pavyzdžiui, tas pats YouTube vaizdo įrašas, peržiūrėtas kitu metu arba naudojant kitą paskyrą, gali rodyti kitokią komentarų seką. Šis techninis aspektas svarbus vertinant komentarų medžiagos stabilumą ir analizės ribas. Interneto tyrimų etikos gairės taip pat

pabrėžia, kad viešai prieinama skaitmeninė medžiaga turi būti analizuojama įvertinant kontekstą, galimą žalą ir dalyvių pažeidžiamumą (AoIR 2020, 2, 4).

Ketvirtas ribotumas susijęs su pačiu komentarų interpretavimu. Šiame darbe komentarai pateikiami ne pažodžiui, o parafrazuotai, siekiant sumažinti vartotojų atsekamumo riziką. Toks sprendimas etiškai pagrįstas, tačiau jis turi ir metodinę kainą: parafravimas neišvengiamai apima interpretacinį pasirinkimą. Dėl to prieduose pateikiamos kodavimo lentelės, kuriose atskiriama komentaro parafrazė, pirminis kodas ir analitinė pastaba. Tokia struktūra leidžia parodyti, koku pagrindu komentarai priskirti konkrečioms temoms, tačiau ji nepanaikina fakto, kad komentarų analizė nėra neutrali duomenų registracija. Ji yra kokybinė interpretacija, paremta pasirinktu teoriniu ir metodologiniu rėmu.

Šio darbo indėlis nėra teiginys, kad 4B yra didžiausias ar svarbiausias šiuolaikinio Pietų Korėjos feminizmo judėjimas. Toks teiginys būtų per platus turimam tyrimo korpusui. Darbo vertė veikiau siejama su tuo, kad 4B analizuojamas kaip skaitmeniškai cirkuliuojanti feministinio atsisakymo forma, sutelkianti kelias platesnes problemas: reprodukcinių spaudimą, lyčių nelygybę, santykių saugumą, feministinio identifikavimosi riziką, savisaugą ir platformų kuriamą matomumą. Lee ir Jeong 4B judėjimą sieja su bandymu įsivaizduoti feministinę ateitį už heteronormatyvios ir reprodukcinės ateities ribų (Lee and Jeong 2021, 633-634). Šiame darbe ši teorinė įžvalga siejama su Reddit ir YouTube komentarų analize, kuri leidžia matyti, kaip tokia atsisakymo logika yra palaikoma, kritikuojama ir perinterpretuojama skaitmeninėje erdvėje.

Šio tyrimo ribos kartu nurodo, kaip būtų galima plėtoti panašią analizę ateityje. Kadangi darbe daugiausia remiamasi viešai prieinama anglų kalba cirkuliuojančia medžiaga, platesni tyrimai galėtų įtraukti korėjiečių kalba veikiančias platformas, forumus ar socialinius tinklus. Taip pat būtų galima taikyti interviu metodą, jeigu būtų užtikrintos aiškos etinės sąlygos ir dalyvių saugumas. Tokie tyrimai leistų tiksliau įvertinti, kaip 4B judėjimą apibrėžia pačios Pietų Korėjos feministinės bendruomenės ir kaip šios reikšmės skiriasi nuo anglakalbėje erdvėje cirkuliuojančių interpretacijų. Vis dėlto šios kryptys nėra šio darbo trūkumo įrodymas. Jos veikiau parodo, kad pasirinktas tyrimas sąmoningai apsiriboja konkrečiu skaitmeninės recepcijos lauku.

Galiausiai svarbu pabrėžti, kad 4B judėjimo dalyvės, komentatorės ar jį aptariančios moterys neturėtų būti redukuojamos tik į teorinių sąvokų iliustracijas. Net jeigu tyrimas remiasi viešai prieinamais teksta ir komentarais, už jų gali slypėti realios patirtys, baimės, pasirinkimai ir konfliktai. Dėl šios priežasties darbe siekiama išlaikyti analitinį atsargumą: ne romantizuoti 4B judėjimo kaip vienareikšmio išsilaisvinimo modelio, bet ir nenuvertinti jo kaip laikinos internetinės provokacijos. Tiksliau 4B suprasti kaip skaitmeninėje erdvėje cirkuliuojantį feministinio atsisakymo diskursą, kuris leidžia pamatyti, kaip santuokos, reprodukcijos, santykių su vyrais ir moterų saugumo klausimai tampa politinio ginčo dalimi.

5.5. 4B judėjimo interpretavimo ribos skaitmeninėje erdvėje

Analizuojant 4B judėjimą skaitmeninėje erdvėje svarbu atsižvelgti į tai, kad šis reiškinys dažnai pristatomas supaprastintomis formuluotėmis. Viešajame diskurse jis neretai siejamas su moterų atsisakymu kurti santykius su vyrais, Pietų Korėjos gimstamumo krize arba radikaliu pasipriešinimu patriarchalinei socialinei tvarkai (Sussman 2024; Yi 2020). Tokios interpretacijos nėra visiškai nepagrįstos, tačiau jos ne visada leidžia matyti, kaip konkrečiai 4B idėjos artikuliuojamos skaitmeniniuose tekstuose ir komentaruose. Dėl šios priežasties šiame darbe 4B judėjimas analizuojamas ne kaip vienareikšmė ideologinė pozicija, o kaip ginčijamas diskursas, kuriame susikerta savisaugos, atsisakymo, feministinio pasipriešinimo, radikalumo, reprezentacijos ir socialinės kritikos temos.

Tyrimo medžiaga rodo, kad 4B raiškoje svarbus ne tik konfliktas tarp moterų ir vyrų, bet ir skirtingų ateities scenarijų priešprieša. Tradicinis gyvenimo modelis dažnai siejamas su pora, santuoka, vaikais, šeimos būstu, stabiliu darbu ir socialiniu pripažinimu. 4B diskurse šis modelis tampa kvestionuojamas. Jeigu santuoka siejama su nevienoda namų ir priežiūros darbų našta, motinystė su karjeros rizika, o pasimatymai ar seksualiniai santykiai su saugumo ir galios nelygybės klausimais, atsisakymas gali būti interpretuojamas ne kaip individualus nukrypimas nuo normos, bet kaip atsakas į socialinį modelį, kuris daliai moterų nebeatrodo priimtinas. Lee ir Jeong 4B sieja būtent su feministinės ateities įsivaizdavimu už heteronormatyvios ir reprodukcinės ateities ribų (Lee and Jeong 2021, 633-634).

Vis dėlto tokio atsisakymo nereikėtų romantizuoti. 4B principai ne visoms moterims yra vienodai prieinami ar vienodai išlaisvinantys. Atsisakymas gali turėti socialinę ir emocinę kainą, o jo praktinis įgyvendinimas priklauso nuo ekonominio saugumo, gyvenamosios vietos, šeimos paramos, darbo stabilumo ir kitų socialinių aplinkybių. Pavyzdžiui, moteris, gyvenanti su tėvais ar priklausoma nuo šeimos finansinės paramos, gali turėti mažiau galimybių savarankiškai rinktis santykių, santuokos ar motinystės atsisakymą negu moteris, turinti stabilias pajamas ir saugų būstą. Dėl šios priežasties klasės ir ekonominio saugumo klausimas šiame darbe įvardijamas kaip viena iš tyrimo interpretavimo ribų. 4B gali būti suprantamas kaip politinė savisaugos kalba, tačiau ši kalba nebūtinai visoms moterims vienodai prieinama kaip praktinis gyvenimo pasirinkimas.

Kita interpretavimo riba susijusi su tarptautine 4B recepcija. Anglakalbėse skaitmeninėse erdvėse 4B judėjimas dažnai perimamas kaip platesnis feministinio atsisakymo simbolis. Viena vertus, tai gali būti suprantama kaip transnacionalaus feministinio solidarumo forma. Kita vertus, toks perėmimas gali susilpninti konkretaus Pietų Korėjos konteksto reikšmę. Kai 4B naudojamas pirmiausia kaip atsakas į kitų šalių politinius įvykius ar lyčių konfliktus, Pietų Korėjos moterų patirtys gali tapti labiau simboliniu fonu negu savarankišku analizės objektu. Rashid taip pat atkreipia dėmesį,

kad tarptautinis susidomėjimas 4B gali sukurti įspūdį apie platesnį judėjimo mastą, negu galima aiškiai patvirtinti vietiniame Pietų Korėjos kontekste (Rashid 2024). Todėl šiame darbe išlaikoma perskyra tarp 4B kaip transnacionaliai atpažįstamos idėjos ir 4B kaip reiškinio, susijusio su konkrečiomis Pietų Korėjos socialinėmis sąlygomis.

Svarbus ir skaitmeninio matomumo klausimas. Tai, kas platformose tampa ryškiausiai matoma, nebūtinai yra plačiausiai praktikuojama. Trumpi, aiškūs ir konfliktą išryškinantys šūkiai dažnai geriau atitinka socialinių medijų logiką, nes juos lengva paaiškinti, cituoti, kritikuoti ar perkelti į kitus kontekstus. 4B judėjimo atveju keturi atsisakymai veikia būtent kaip tokia lengvai atpažįstama formulė. Tai nereiškia, kad judėjimas nereikšmingas. Veikiau tai rodo, kad jo reikšmė yra ne vien organizacinė, bet ir simbolinė: 4B tampa ženklu, per kurį skirtingos auditorijos diskutuoja apie lyčių santykius, reprodukcinį spaudimą, feminizmą, moterų autonomiją ir santykių su vyrais ribas.

Šiame darbe analizuotas 75 komentarų korpusas leidžia matyti šį interpretacinį daugiasluoksniškumą. Reddit komentaruose 4B dažniau pasirodo kaip tiesiogiai aptariamasis judėjimas: palaikomas, kritikuojamas, ginamas arba vertinamas ambivalentiškai. YouTube komentaruose jis dažniau įsirašo į platesnį feminizmo, antifeminizmo, moterų saugumo, seksualinio smurto ir darbo vietos nelygybės kontekstą. Dėl to komentarų analizė neleidžia 4B suprasti tik kaip keturių taisyklių rinkinio. Ji rodo, kad skaitmeninėje erdvėje 4B veikia kaip lankstus, ginčijamas ir skirtingoms auditorijoms skirtingai prasmingas feministinio atsisakymo diskursas.

Dėl šių priežasčių 4B judėjimo analizėje svarbu vengti tiek jo nuvertinimo, tiek per didelio sureikšminimo. Jis neturėtų būti laikomas nei visų Pietų Korėjos moterų pozicija, nei vien internetine provokacija. Šio darbo analizė rodo, kad 4B reikšmė slypi ne tik keturiuose atsisakymuose, bet ir tame, kodėl šie atsisakymai tampa suprantami, atpažįstami ir platinami skaitmeninėje erdvėje. Taip individualus atsisakymas įgauna viešo feministinio žodyno formą, o šis žodynas leidžia kelti platesnius klausimus apie tai, kokios santykių, šeimos ir reprodukcinės ateities formos moterims atrodo priimtinos, saugios ar bent jau įmanomos.

Išvados

Šiame darbe Pietų Korėjos feministinis 4B judėjimas analizuotas kaip skaitmeninėje erdvėje cirkuliuojantis feministinio atsisakymo diskursas. Tyrimas parodė, kad 4B nėra tik aiški ideologinė struktūra, uždara organizacija ar visų Pietų Korėjos moterų pozicija. Skaitmeninėje erdvėje jis veikia kaip diskursyvi ir simbolinė praktika, kuri skirtinguose tekstuose, platformose ir komentarų laukuose įgyja nevienodas reikšmes. Dėl šios priežasties 4B negalima nei paprastai sutapatinti su masiniu socialiniu judėjimu, nei atmesti kaip laikinos internetinės mados. Jo reikšmė atsiskleidžia ne vien per

galimą dalyvių skaičių, bet ir per tai, kad jis suteikia kalbą moterų nepasitenkinimui santuokos, motinystės, heteroseksualių santykių, seksualumo ir reprodukcinės pareigos normomis.

Teorinė darbo dalis leido parodyti, kad radikalojo feminizmo perspektyva padeda suprasti, kodėl 4B judėjime kūnas, seksualumas, reprodukcija ir heteroseksualūs santykiai tampa politiniais klausimais. 4B atsisakymai nėra tik individualūs gyvenimo būdo pasirinkimai. Jie kvestionuoja platesnes patriarchalinės socialinės tvarkos formas, kuriose moters kūnas, emocinis darbas ir reprodukcinės galimybės dažnai laikomi savaimė prieinamais šeimos, visuomenės ar valstybės tęstinumui. Vis dėlto tyrimas taip pat parodė, kad 4B negalima mechaniškai aiškinti kaip tiesioginio Vakarų radikalojo feminizmo tęsinio. Pietų Korėjos atveju šis judėjimas formuojasi konkrečiame sociokultūriniame kontekste: darbo rinkos nelygybės, aukštų grožio standartų, skaitmeninių seksualinių nusikaltimų, žemo gimstamumo politikos ir stiprėjančio antifeministinio atsako aplinkoje. Todėl radikalusis feminizmas šiame darbe veikė kaip teorinis žodynas, padedantis kelti klausimus, bet ne kaip vienintelis 4B judėjimo paaiškinimas.

Sociokultūrinio konteksto analizė atskleidė, kad 4B judėjimo raiška susijusi su prieštarais lūkesčiais moterims šiuolaikinėje Pietų Korėjoje. Moterys skatinamos būti išsilavinusios, dirbančios ir ekonomiškai aktyvios, tačiau kartu iš jų tikimasi emocinio darbo, priežiūros, motinystės, prisitaikymo prie šeimos normų ir atitikimo grožio standartams. Šis prieštaravimas ypač išryškėja tada, kai moterų socialinis savarankiškumas formaliai didėja, bet kasdienės atsakomybės ir lyčių hierarchijos ne visada keičiasi tuo pačiu tempu. Dėl to 4B atsisakymas gali būti suprantamas ne kaip paprastas protestas prieš vyrus, bet kaip nepasitikėjimas visu socialiniu scenarijumi, kuriame santuoka, gimdymas, romantiniai ir seksualiniai santykiai su vyrais pateikiami kaip natūrali arba pageidautina moters gyvenimo eiga.

Empirinė analizė parodė, kad keturi 4B atsisakymai skaitmeninėje erdvėje veikia kaip trumpa, aiški, bet daugiareikšmė forma. *Bihon* išreiškia santuokos kaip nelygios institucijos kritiką, *bichulsan* kelia motinystės ir reprodukcinės pareigos klausimą, *biyeonae* siejamas su emocinio darbo, santykių nelygybės ir vyrų decentruojančių praktikų temomis, o *bisekseu* išryškina seksualumo, saugumo ir kūno autonomijos problemą. Kartu šie atsisakymai sukuria stiprų politinį ženklą, nes sudėtingas socialines patirtis sutraukia į lengvai atpažįstamą formulę. Vis dėlto būtent dėl šio aiškumo 4B skaitmeninėje erdvėje tampa lengvai supaprastinamas. Viešuose tekstuose ir socialinių tinklų diskusijose jis kartais pristatomas kaip radikalus moterų „atsisakymas vyrų“, nors tokia formuluotė ne visada atskleidžia platesnes socialines priežastis, dėl kurių šis atsisakymas tampa prasmingas.

Komentarų analizė leido išsamiau atsakyti į klausimą, kaip 4B judėjimo idėjos reiškiasi skaitmeninėje erdvėje. Empirinį komentarų korpusą sudarė 75 viešai prieinami komentarai: 35 Reddit komentarai ir 40 YouTube komentarų. Reddit komentarų analizėje išryškėjo trys pagrindinės recepcijos kryptys: palaikymas, ambivalentiškas pritarimas ir kritika. Palaikymo komentaruose 4B

aiškintas kaip suprantama savisaugos, autonomijos ir feministinio pasipriešinimo forma. Ambivalentiško pritarimo pozicijose komentatoriai nebūtinai tapatinosi su judėjimu ar visais jo principais, bet pripažino moterų teisę atsisakyti santykių, santuokos, motinystės ar vyrų centrinės vietos gyvenime. Kritiniuose komentaruose buvo keliama judėjimo radikalumo, reprezentatyvumo, įtraukties ir Vakarų auditorijos supaprastinimo klausimai. Šios reakcijos rodo, kad 4B skaitmeninėje erdvėje veikia ne kaip vienalytė ideologinė pozicija, o kaip ginčijamas feministinio atsisakymo diskursas.

YouTube komentarų analizė papildė Reddit medžiagą platesniu skaitmeniniu kontekstu. Kadangi YouTube komentarai atrinkti iš keturių vaizdo įrašų komentarų laukų, jie ne visada tiesiogiai aptarė 4B judėjimą. Vis dėlto juose pasikartojo temos, padedančios suprasti, kodėl 4B idėjos tampa atpažįstamos: feminizmo stigmatizacija, antifeministinis atsakas, moterų saugumas, darbo vietos nelygybė, seksualinis smurtas ir nepasitikėjimas institucijomis. Dėl to YouTube komentarai šiame darbe veikia kaip papildoma skaitmeninės recepcijos medžiaga. Jie parodo, kad 4B nėra izoliuotas reiškiny, bet jungiasi su platesnėmis diskusijomis apie Pietų Korėjos lyčių tvarką, feministinio kalbėjimo rizikas ir moterų savisaugą.

Viešai prieinamų straipsnių, reportažų ir vaizdo medžiagos analizė parodė, kad 4B judėjimas dažnai tampa platesnių diskusijų apie Pietų Korėjos gimstamumo krizę dalimi. Šioje vietoje išryškėja svarbi įtampa. Viena vertus, 4B leidžia kalbėti apie moterų atsisakymą dalyvauti socialinėje tvarkoje, kuri joms atrodo nesaugi, nelygi arba varginanti. Kita vertus, medijose šis atsisakymas kartais susiaurinamas iki demografinės problemos, tarsi pagrindinė judėjimo reikšmė būtų jo poveikis valstybei, o ne moterų patirtys. Tokia interpretacija gali pakartoti tą pačią logiką, prieš kurią 4B iš dalies nukreiptas: moterų gyvenimo pasirinkimai pradedami vertinti pirmiausia per jų reprodukcinę funkciją. Todėl darbe laikytasi pozicijos, kad demografinis kontekstas yra būtinas 4B analizei, bet nepakankamas visai judėjimo reikšmei paaiškinti.

Tyrimas taip pat atskleidė, kad tarptautinė 4B recepcija yra dviprasmiška. Anglakalbėje žiniasklaidoje ir socialiniuose tinkluose 4B perimamas kaip feministinio solidarumo, vyrų decentruojančių praktikų ar atsako į vietinius politinius įvykius ženklas. Tokiu būdu Pietų Korėjoje susiformavęs diskursas įgyja naują gyvenimą ir tampa atpažįstamas kitų šalių auditorijoms. Vis dėlto kartu atsiranda rizika, kad Pietų Korėjos kontekstas tampa tik fonu kitų visuomenių diskusijoms apie lytį, santykius ar reprodukcines teises. Tokiu atveju Pietų Korėjos moterų patirtys gali būti paverčiamos simboliu, o ne savarankišku analizės objektu. Dėl šios priežasties 4B analizėje svarbu išlaikyti pusiausvyrą tarp transnacionalių feministinių sąsajų ir konkretaus Pietų Korėjos sociokultūrinio konteksto.

Darbo empirinė dalis leidžia atsakyti į pagrindinį tyrimo klausimą: Pietų Korėjos 4B judėjimo ideologinės nuostatos skaitmeninėje erdvėje reiškiasi per atsisakymo, savisaugos, moterų

autonomijos, vyrų decentruojančių praktikų ir heteronormatyvios reprodukcinės ateities kritikos kalbą. Ši raiška atskleidžia sociokultūrinį kontekstą, kuriame moterų santykis su santuoka, gimdymu, romantiniais ir seksualiniais santykiais nėra tik asmeninis pasirinkimas. Jis susijęs su darbo rinkos nelygybe, neapmokamu priežiūros darbu, skaitmeniniu smurtu, grožio normomis, demografinė valstybės politika ir antifeministiniu klimatu. Todėl 4B judėjimas skaitmeninėje erdvėje tampa ne tik tema, apie kurią kalbama, bet ir priemone, per kurią kvestionuojama tai, kas laikoma normaliu, pageidautinu ar privalomu moters gyvenimo keliu.

Tyrimo rezultatai taip pat parodė, kad 4B reikia analizuoti atsargiai. Šis judėjimas neturėtų būti laikomas nei visų Pietų Korėjos moterų balsu, nei vien internetine provokacija. Analizuotas 75 komentarų korpusas leidžia matyti pasirinktose Reddit ir YouTube erdvėse pasirodančias interpretacijas, bet neleidžia daryti reprezentatyvių išvadų apie visą judėjimą ar jo faktinį mastą. Be to, kadangi didžioji dalis empirinės ir kontekstinės medžiagos yra anglų kalba, darbe tiriama ne visa Pietų Korėjos feministinė savireprezentacija, bet ta jos dalis, kuri patenka į anglakalbę skaitmeninę viešumą arba yra jai tarpininkaujama. Šis ribotumas kartu yra ir analizės dalis, nes leidžia matyti, kaip 4B per vertimą, žiniasklaidą ir platformų logiką tampa globaliai atpažįstamu, bet nevienodai interpretuojamu ženklu.

Apibendrinant galima teigti, kad 4B judėjimas nėra vien Pietų Korėjos gimstamumo krizės priežastis ir nėra tik radikalus gyvenimo būdo pasirinkimas. Šiame darbe jis atsiskleidė kaip skaitmeniškai sustiprintas feministinio atsisakymo diskursas, rodantis, kad daliai moterų įprasti heteroseksualūs ir reprodukciniai scenarijai nebėra savaime suprantami. Jo reikšmė slypi ne vien keturiuose „ne“, bet ir klausime, kodėl būtent šie „ne“ tampa atpažįstami, platinami, palaikomi, kritikuojami ir perimami skirtingose skaitmeninėse erdvėse. 4B svarbiausias ne kaip uždaras judėjimas, o kaip viešas feministinis žodynas: jis leidžia individualų atsisakymą paversti politine kalba, o per šią kalbą iš naujo kelti klausimą, kokios ateitys moterims atrodo įmanomos, saugios ir vertos pasirinkti.

Bibliografija

- Ahmed, Hadia Noor, and Xol Holigores. 2024. "Could South Korea's 4B Movement Influence Sex, Marriage and Childbearing in the U.S.?" *The Spectator*, November 27. <https://scholarworks.seattleu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3687&context=spectator> (žiūrėta 2026.05.11).
- Al Jazeera. 2024. "What Is the 4B Feminist Movement from South Korea That's Taking Off in the US?" November 9. <https://www.aljazeera.com/news/2024/11/9/what-is-the-4b-feminist-movement-from-s-korea-thats-taking-off-in-the-us> (žiūrėta 2026.05.15).
- AoIR. 2020. Internet Research: Ethical Guidelines 3.0. Association of Internet Researchers. <https://aoir.org/reports/ethics3.pdf> (žiūrėta 2026.05.11).
- Braun, Virginia, and Victoria Clarke. 2006. "Using Thematic Analysis in Psychology." *Qualitative Research in Psychology* 3, no. 2: 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa> (žiūrėta 2026.05.11).
- Brinton, Mary C., Yean-Ju Lee, and William L. Parish. 1995. "Married Women's Employment in Rapidly Industrializing Societies: Examples from East Asia." *American Journal of Sociology* 100, no. 5: 1099-1130. <https://doi.org/10.1086/230603> (žiūrėta 2026.04.18).
- Carnegie Endowment for International Peace. 2025. "The Fight Over Gender Equality in South Korea." Carnegie Endowment for International Peace. <https://carnegieendowment.org/research/2025/04/the-fight-over-gender-equality-in-south-korea> (žiūrėta 2026.05.11).
- Castells, Manuel. 2012. *Networks of Outrage and Hope: Social Movements in the Internet Age*. Cambridge: Polity Press.
- Chung, Jae-Sook. 1994. "Women's Unequal Access to Education in South Korea." *Comparative Education Review* 38, no. 4: 487-505. <https://doi.org/10.1086/447272> (žiūrėta 2026.04.18).
- Dworkin, Andrea. 1987. *Intercourse*. New York: Free Press.
- Firestone, Shulamith. 1970. *The Dialectic of Sex: The Case for Feminist Revolution*. New York: William Morrow.
- Fleckenstein, Timo, and Soohyun Christine Lee. 2023. "Labour Market Dualization, Permanent Insecurity and Fertility." <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/03085147.2023.2175449> (žiūrėta 2026.05.11).
- Ignaczak, Aleksandra. 2023. *Numerous Faces of Feminism and Their Meaning in Contemporary South Korea through the Lens of the Country's Young Adults*. Master's thesis, University of Turku.
- Jenkins, Matthew D., and Hannah June Kim. 2024. "The Role of Misogyny in the 2022 Korean Presidential Election: Understanding the Backlash against Feminism in Industrialized Democracies." *Journal of East Asian Studies* 24, no. 2: 169-196. <https://www.cambridge.org/core/journals/journal-of-east-asian-studies/article/role-of-misogyny-in-the-2022-korean-presidential-election-understanding-the-backlash-against-feminism-in-industrialized-democracies/FDF748A965A851E7DEE8FCCBED2EE881> (žiūrėta 2026.05.11).
- Jeong, Euisol. 2020. *Troll Feminism: The Rise of Popular Feminism in South Korea*. Doctoral dissertation, University of York. <https://etheses.whiterose.ac.uk/id/eprint/28959/> (žiūrėta 2026.05.11).

- Kim, Jinsook. 2021. "The Resurgence and Popularization of Feminism in South Korea: Key Issues and Challenges for Contemporary Feminist Activism." *Korea Journal* 61, no. 4: 75-101. <https://doi.org/10.25024/kj.2021.61.4.75> (žiūrėta 2026.05.11).
- Kim, Seung-Kyung, and Kyounghee Kim. 2011. "Gender Mainstreaming and the Institutionalization of the Women's Movement in South Korea." *Women's Studies International Forum* 34, no. 5: 390-400. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2011.05.004> (žiūrėta 2026.04.30).
- Korea Ministry of Data and Statistics. 2025. "Birth Statistics in 2024." Press release, August 27. https://mods.go.kr/board.es?act=view&bid=11773&list_no=439008&mid=a20108100000 (žiūrėta 2026.04.25).
- Kozinets, Robert V. 2019. *Netnography: The Essential Guide to Qualitative Social Media Research*. 3rd ed. London: SAGE.
- Lee, Jieun, and Euisol Jeong. 2021. "The 4B Movement: Envisioning a Feminist Future with/in a Non-Reproductive Future in Korea." *Journal of Gender Studies* 30, no. 5: 633-644. <https://doi.org/10.1080/09589236.2021.1929097> (žiūrėta 2026.05.11).
- Lee, Soohyun Christine. 2025. "Anti-Gender Politics, Economic Insecurity, and Right-Wing Populism: The Rise of Modern Sexism among Young Men in South Korea." *Social Politics* 32, no. 3: 584-611. <https://academic.oup.com/sp/article/32/3/584/7826751> (žiūrėta 2026.05.10).
- Lee, W. 2020. "Responding to Misogyny, Reciprocating Hate Speech: South Korea's Online Feminism Movement: Megalia." Master's thesis, Harvard University. <https://dash.harvard.edu/server/api/core/bitstreams/61b16910-2285-48e0-ab80-d792b7038e43/content> (žiūrėta 2026.05.11).
- Lee, Young-Im. 2025. "Blaming Feminists, Claiming Pain: Anti-Feminist Discourse and Electoral Mobilization by New Men's Solidarity in South Korea." *Women's Studies International Forum* 112: 103159. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0277539525001086> (žiūrėta 2026.05.11).
- Ma, Alexandra. 2018. "Thousands of Women Protest against Spy Cameras, Gender-Biased Investigations in South Korea." ABC News, August 4. <https://abcnews.go.com/International/thousands-women-protest-spy-cameras-gender-biased-investigations/story?id=57011255> (žiūrėta 2026.05.15).
- Nam, Jeong-Lim. 2000. "Gender Politics in the Korean Transition to Democracy." *Korean Studies* 24: 94-112. <https://files.libcom.org/files/UNPAN004700.pdf> (žiūrėta 2026.04.30).
- Nam, Ji Min. 2023. *Feminism, Love, and Ambition: Young Women Who Live without Men in Contemporary South Korea*. Master's thesis, University of Bergen.
- OECD. 2024. *Women's Employment and Fertility in Korea*. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2024/10/women-s-employment-and-fertility-in-korea_994d28f0/ac53879e-en.pdf (žiūrėta 2026.05.11).
- OECD. 2025. *Korea's Unborn Future: Understanding Low Fertility Trends*. https://www.oecd.org/en/publications/korea-s-unborn-future_005ce8f7-en/full-report/fewer-children-later-in-life-changing-fertility-behaviour-and-its-consequences_fe61e8f5.html (žiūrėta 2026.04.19).
- Papacharissi, Zizi. 2015. *Affective Publics: Sentiment, Technology, and Politics*. Oxford: Oxford University Press.

- Park, Hyun-Jung. 2020. "Throwing off the Corset: A Contemporary History of the Beauty Resistance Movement in South Korea." *Dignity* 5, no. 3. <https://digitalcommons.uri.edu/dignity/vol5/iss3/10/> (žiūrėta 2026.04.19).
- Park, Kyung-Ae. 1993. "Women and Development: The Case of South Korea." *Comparative Politics* 25, no. 2: 127-145. <https://doi.org/10.2307/422348> (žiūrėta 2026.04.19).
- Pruuki, Helmi. 2026. *Women's Position in Transition: South Korean Women's Perspectives on the 4B Movement and on Their Position in Korean Society*. Master's thesis, University of Lapland. https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/67116/Pruuki_Helmi.pdf?sequence=1&isAllowed=y (žiūrėta 2026.05.11).
- Rashid, Raphael. 2024. "As 4B Takes the World by Storm, South Korea Is Grappling with a Backlash against Feminism." *The Guardian*, November 15. <https://www.theguardian.com/world/2024/nov/15/4b-south-korea-feminist-movement-donald-trump-election-backlash> (žiūrėta 2026.04.19).
- Scena9. 2023. "'Refusing Any Kind of Relationship with Men Just Felt Powerful': Inside South Korea's Radical Feminist 4B Movement." <https://www.scena9.ro/en/article/4b> (žiūrėta 2026.04.21).
- Schepens, Ash. 2025. "The Rise of the 4B Movement: Reimagining Futures Through Radical Resistance." *MacEwan University Student eJournal* 9, no. 1. <https://doi.org/10.31542/a2gf2013> (žiūrėta 2026.05.11).
- Seo, Seung-Hwan. 2019. "Low Fertility Trend in the Republic of Korea and the Problems of Its Family and Demographic Policy Implementation." *Population and Economics*. <https://populationandeconomics.pensoft.net/article/37938/> (žiūrėta 2026.05.11).
- Shin, Youjeong. 2022. "'Escape the Corset': How a Movement in South Korea Became a Feminist Rebellion against Beauty Standards." *Sustainability* 14, no. 18: 11609. <https://doi.org/10.3390/su141811609> (žiūrėta 2026.04.20).
- Sky News. 2024. "What Is the 4B Movement?" November 7. <https://news.sky.com/story/what-is-the-4b-movement-13250004> (žiūrėta 2026.05.15).
- Sussman, Anna Louie. 2024. "A World Without Men: Inside South Korea's 4B Movement." *The Cut*, November 7. <https://www.thecut.com/article/4b-movement-feminism-south-korea.html> (žiūrėta 2026.05.15).
- The Week. 2023. "What Is South Korea's 4B Movement and How Did It Start?" <https://theweek.com/culture-life/what-is-south-koreas-4b-movement> (žiūrėta 2026.05.11).
- UN Women Data Hub. 2024. "Republic of Korea: Country Fact Sheet." <https://data.unwomen.org/country/republic-of-korea> (žiūrėta 2026.04.20).
- Yi, Beh Lih. 2020. "No Sex, No Babies: South Korea's Emerging Feminists Reject Marriage." *Reuters*, January 20. <https://www.reuters.com/article/world/no-sex-no-babies-south-koreas-emerging-feminists-reject-marriage-idUSKBN1ZJ02S/> (žiūrėta 2026.05.15).
- Yoon, Dasl. 2022. "How South Korea's Yoon Suk-yeol Capitalized on Anti-Feminist Backlash to Win the Presidency." *Time*, March 10. <https://time.com/6156537/south-korea-president-yoon-suk-yeol-sexism/> (žiūrėta 2026.04.25).

Vaizdo šaltiniai

- Asian Boss. 2024. "The Infamous '4B Movement' in Korea Explained." YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=mNj3DLQRfKA>. (žiūrėta 2026.04.25)
- BBC News. 2024. "South Korea: 'They Made Me Wash the Men's Towels at My Office' - BBC World Service, 100 Women." YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=5m8tpfJL-uw>. (žiūrėta 2026.04.30)
- Stay Curious. 2024. "Being a Radical Anti-Feminist in Korea | Stay Curious." YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=TzvUEGGiLys>. (žiūrėta 2026.04.28)
- VICE News. 2024. "Why Sexual Violence in South Korea's Military Have Driven Some to Suicide | Violation." YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=9lPESC45mQs>. (žiūrėta 2026.04.28)

Grupiniai šaltiniai

- Reddit. 2023. "The 4B Movement in South Korea." r/TwoXChromosomes. https://www.reddit.com/r/TwoXChromosomes/comments/120xrny/the_4b_movement_in_south_korea/. (žiūrėta 2026.04.21).
- Reddit. 2024. "The 4B Movement in South Korea Is More Prevalent Than You Think." r/TwoXChromosomes. https://www.reddit.com/r/TwoXChromosomes/comments/1goa8j6/the_4b_movement_in_south_korea_is_more_prevalent/. (žiūrėta 2026.04.21).